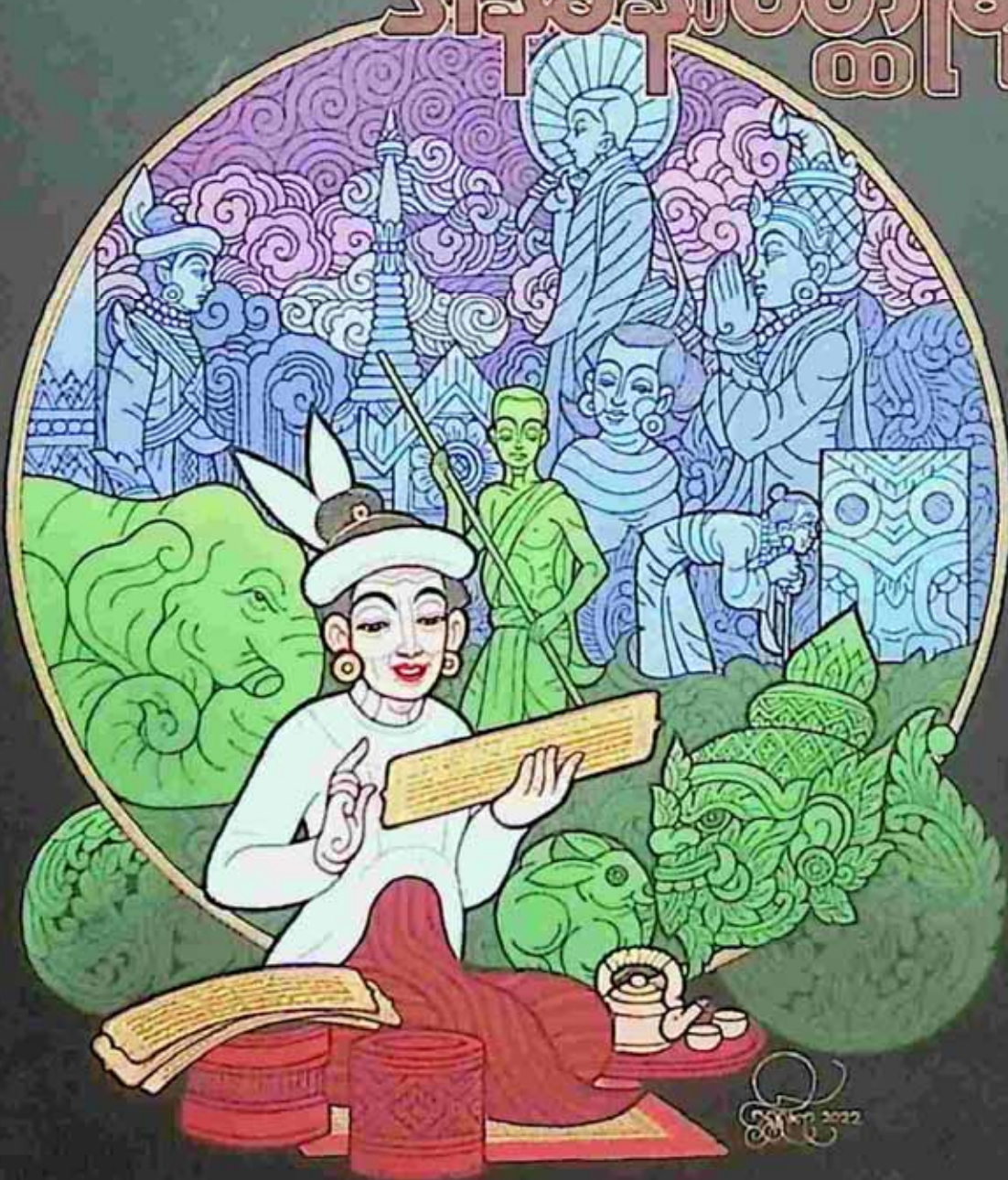

မိုးမိုး
ဦးပုည

ဒါနုန်းထွာပျား

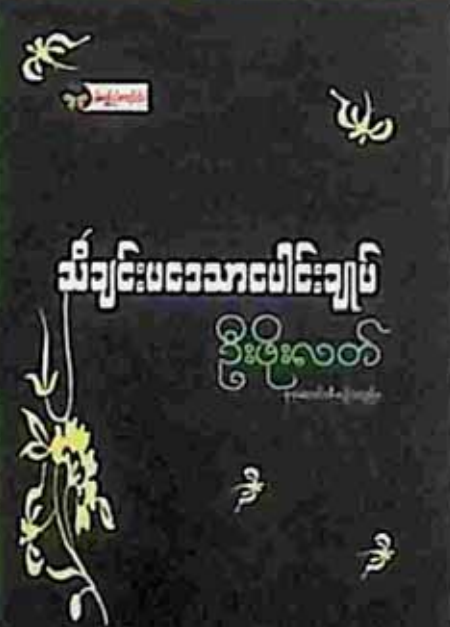
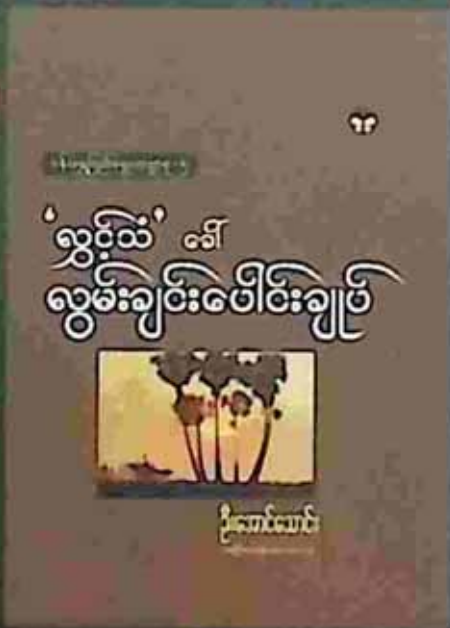

တတိယအကြိမ်

ဟောစာဇာတ်ဝတ္ထု ၂၈ ပုဒ်ကို စုစည်းထားပါသည်။

mgyoe.com

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်မှ မှာကြားနိုင်သော စာအုပ်များ

- တန်ဖိုး
၅၀၀၀ ကျပ်
- အုပ်ရေ
၅၀၀ အုပ်
- အကြိမ်
ဒုတိယအကြိမ်
- ထုတ်ဝေသည့်အချိန်
၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
- မျက်နှာပုံ
ရွှေရိုးရာ
- ထုတ်ဝေသူ
ဦးသိမ်းမင်း (၀၄၂၉၁)
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်
၃၃၄၊ ၈ လမ်း၊ ၁၁ ရပ်ကွက်၊
တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ပုံနှိပ်သူ
ဦးဇေယျာဦး (၀၁၅၇၉)
Silver Sky Press
အမှတ် ၂၆၊ ၉၇ လမ်း၊ လွတ်လပ်ရေးရပ်ကွက်၊
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- စာအုပ်ချုပ်
မင်းဇော်

စလေဦးပုည
ဒါနခန်း ဟောစာဝတ္ထုများ

မာတိကာ

■ စလေဦးပုည၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ	
* ဦးပုညဝတ္ထုများ လေ့လာချက် ဦးအေးချို(မဟာဝိဇ္ဇာ)	၆
* ဥပကနှင့် ဆာဝါဟောစာ ဟံသာဝတီ နိဒါန်း	၂၉
၁- ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဝတ္ထု	၃၈
၂- သူအိုမကြီး ဝတ္ထု	၆၃
၃- သိဝိရာဇ်မင်းကြီး ဝတ္ထု	၆၉
၄- ဥပမာ ၄ ဦး ဝတ္ထု	၇၉
၅- ယုန်မင်း ဝတ္ထု	၈၈
၆- ဝိသယုသူဌေး ဝတ္ထု	၉၈
၇- အဘယမာတာရဟန္တာ ဝတ္ထု	၁၀၇
၈- ကုဒ္ဒါလ ဝတ္ထု	၁၁၅
၉- သခံပုဏ္ဏား ဝတ္ထု*	၁၁၉
၁၀- သောဏဒိန်နတ်သမီး ဝတ္ထု	၁၂၁
၁၁- ကာကဝလိယ သူဆင်းရဲလင်မယား ဝတ္ထု	၁၃၁

* (ခရေပွင့်) ပြထားသောအုပ်များမှာ ထပ်ဖြည့်ဝတ္ထုဖြစ်သည်။

၁၂- ခေမာမိဖုရား ဝတ္ထု	၁၃၈
၁၃- လူစွမ်းကြီးကောဋုတ်မွရ ဝတ္ထု	၁၄၄
၁၄- ဂေါပါလ ဝတ္ထု	၁၄၉
၁၅- ဗြဟ္မဒတ်မင်း ဝတ္ထု	၁၅၄
၁၆- သုဏိသာဝိမာန ဝတ္ထု	၁၆၁
၁၇- သမာဒါနိယမထေရ် ဝတ္ထု	၁၆၄
၁၈- သာမညဘိက္ခု ဝတ္ထုနှင့် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ ဝတ္ထု	၁၆၉
၁၉- ဓဒေါယကာ ဝတ္ထု	၁၇၃
၂၀- ခင်ပုပ်ငှက် ဝတ္ထု	၁၇၈
၂၁- ဧကဒီပိကမထေရ် ဝတ္ထု	၁၈၄
၂၂- ရှင်သီဝလီ ဝတ္ထု	၁၈၉
၂၃- သုဘဒ်ရဟန်း ဝတ္ထု	၁၉၆
၂၄- 'ရသေ့, ခို, ဝံ, မြေခွေး, မြွေ' ဟူသော ပဉ္စုပေါသထ ဝတ္ထု	၂၀၂
၂၅- အာဠဝကဘီလူး ဝတ္ထု	၂၁၁
၂၆- မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ယူခန်း ဝတ္ထု	၂၃၀
၂၇- ဥပကနှင့်ဆာဝါ ဝတ္ထု	၂၄၀
၂၈- သားတော်ရာဟုလာ ဝတ္ထု	၂၇၈

စလေဦးပုည၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

စံပြ-စံပြု ဤစာစု

‘ဦးပုညရေးသားခဲ့သော စာပေ’ ဟူသမျှသည် မြန်မာ့စာပေလောကတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့ရုံမျှမက၊ စာမျက်လုံး ကဗျာမျက်လုံးတို့၏ စုရုံးရှုမောရာ၊ စာမကိုဋ် ကဗျာမကိုဋ်တို့၏ ညွတ်ရုံးဦးတိုက်ရာလည်း ဖြစ်သဖြင့်၊ စာပေအရသာ တို့ကို ရှေ့ဆောင်ဖြန့်ဖြူးသူ၊ လေ့လာကျင့်သုံးသူအားလုံးတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ဆောက်ခံနည်းယူ၍ ဦးညွတ်မှုရာ စံပြ-စံပြု အမွန်စာစုများသာဖြစ်ခဲ့ပေရာ၊ ‘ဤဦးပုညတရားဟောစာ’ ခေါ် ‘ဦးပုညဝတ္ထုပေါင်းချုပ်’ သည်လည်း စံပြ-စံပြု အမွန်စာစုတစ်ခုပင် ဖြစ်ကြောင်း။

ဘယ်အခါမှ ရိုးမသွား

အမွန်စာစုများသာဖြစ်သော ဦးပုည၏စာတို့သည် စာပေလောက၌ လ၊နေအသွင် အလွန်ထင်ရှားလျက် အစဉ်အလိုရှိအပ်ပြီး အမြဲဆန်းသစ်လျက် ရှိသောကြောင့် ဘယ်အခါကမှ မရိုးခဲ့။ ကိုယ့်ဂုဏ်ကို ကိုယ်ပြုလျက် ‘ဟန်ကိုယ့် ဖို့’ စကားအရဖြင့် ထင်ရှားပေါ်လွင် ကိုယ်ရည်သွေးများကိုလည်း ကလောင် ဆင်ခဲ့သည်။ သူတကာ့အတင်စီးကိုလည်း အပြီးပိုင်ပိုင် အပြတ်အသတ်နိုင်အောင် ပင် ကလောင်ရေး ယှဉ်ခဲ့သည်။ လျှပ်တစ်ပြက်ပမာဏ ရုတ်ခြည်းကာလတွင်ပင် သဘာဝအခြေအနေကို ကဗျာစာပေသို့ တင်လိုက်ခြင်းဖြင့်လည်း ဇဝနဉာဏ်ပိုင်း

၁။ ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်မှပါ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်ပါသည်။

ကို ကလောင်နှင့် ဝိုင်းပြခဲ့သည်။ ဝိုင်းနှင့် ဆန်းနည်း အသီးသီးကို မပြီးဆိုင်းတွ စဉ်းစား၍ မနေရဘဲ ခဏချင်းဖြင့်ပင်ရေးသွား၍ လေးစာထိုက်သော ဟာသ ဉာဏ်တို့ကိုလည်း ဝေဖန်ဖြန့်ဖြူးခဲ့ပေသည်။

လောကုတ်, လောကီ-၂ လိစ္စယ်စုံ ဗဟုသုတဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း ထုံမှုန်၍ထားခဲ့လေသည်။ ချစ်လောက၏အမြဲတေတို့ကိုလည်း တစ်ခုတလေမှ မကျန်လောက်အောင်ပင် ကလောင်စွမ်း တင်ပြခဲ့သည်။ ကြင်နာမှု, ရဲရင့်ဖျတ် လတ်မှု, အံ့ဩဖွယ်မှု, ကြောက်လန့်စိုးရွံ့ဖွယ်မှု အစရှိသော ကဗျာအရသာ, စာအရသာတို့ကို ထူးသော, မြူးသော, ဆန်းသော, ကြမ်းသော, ရမ်းသော, စိုပြည်သော, သွဲ့နွဲ့သော, ယဉ်သော, ခန့်သော, နုသော, ညှုသော, အောင် သော, ပြောင်သော, မထပ်သော, မရိုးသောစကားတို့ဖြင့် သုံးနှုန်းဖွဲ့နွဲ့ ကလောင် သွားကို သွားခဲ့လေသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကောက်နုတ်ချက်ပေါင်းများစွာရနိုင်သော စာပေတို့ သာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မည်သည့်ခေတ်၌မဆို အဆင်ပြေပြေနှင့် သက်ဝင်နိုင်ပေရ ကား၊ ဘယ်အခါမှ ရိုးမသွား တိမ်ကော၍ မသွားပေ။ အစဉ်ဆန်းသစ်လျက် အမြဲခေတ်စားလေသည်။ သို့ကြောင့်ပင်- ဤ ‘ဦးပုညတရားဟောစာ’ ခေါ် ‘ဦးပုညဝတ္ထုပေါင်းချုပ်’ သည်လည်း အစဉ်ဆန်းသစ်လျက် အမြဲခေတ်စားကာ ဘယ်အခါမှ ရိုးမသွားနိုင်ပေ။

အခါပေးဦးပုည, စလေဦးပုည

သို့လျှင် မရိုးနိုင်သောဆန်းသစ်စာတို့ကို ရေးသားခဲ့သော ဦးပုညသည် စလေမြို့ တိုက်စုရပ်၌ စလေမြို့သူကြီး ၂ မျိုးတွင် မဟာသမန်းရိုး^၁ မဟုတ်၊ ပုညသမန်းရိုး^၂ဖြစ်သော အဘ အကြီးတော်ဦးမြစ်^၁, အမိ စလေမြို့သူကြီးသမီး

၁။ မဟာသမန်းရိုး=မင်းမျိုးမင်းနွယ်။
၂။ ပုညသမန်းရိုး=မြို့စားရွာစားမျိုးနွယ်။ သူကြီးမျိုးနွယ်။

ဒေါ်လှရင်^၁တို့မှ ၁၁၇၄ ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၃ ရက် ၅ တေးနေ့^၂ မွန်းတည့် အချိန် ဖွားမြင်ခဲ့သည်။^၃

စလေသားဖြစ်၍ ‘စလေဦးပုည’ ဟု ကျော်စောခဲ့သော ဦးပုည၏ ငယ်ဆရာများမှာ စလေမြို့ တူမောင်းဆရာတော်ဦးဒီပနှင့် စလေမြို့မခင်ကြီးစ တို့ ဖြစ်ကြ၍၊ ကြီးဆရာများမှာ ဗန်းမော်ဆရာတော်၊ စလေခင်ကြီးသာ၊ ပုဂံ ရွှေကျောင်းနေ ဒလခင်ကြီးတို့ ဖြစ်လေသည်။

‘ဦးပုည’ ဟူသောအမည်မှာ ရှင်ပြု၍ ရှင်သာမဏေဘဝကျမှ ဗန်းမော် ဆရာတော်က ‘ရှင်ပုည’ ဟု ဘွဲ့ပေးရင်းအတိုင်း ရဟန်းဘဝ၌လည်း ‘ဦးပုည’ ဟု တွင်ခဲ့ရာက မပျောက်ဘဲ ဆက်လက်တွင်နေသောအမည် ဖြစ်လေသည်။

ငယ်မည်မှာကား သူ၏မိဘ ၂ ပါးတို့သည် သူ ၂ နှစ်သားအရွယ် တွင် သူ့ကိုပါခေါ်၍ စလေမြို့မှ အမရပူရမြို့ သာယာဝတီမင်း၏ အိမ်တော် သို့ အခစားသွားရောက်သောအခါ၊ စည်တော်ရုံ၌ ခေတ္တမျှကြည့်ရှုနေကြစဉ် ၂ နှစ်သားအရွယ်မျှရှိသေးသောသူသည် စည်တော်ကြီးများကို ပုတ်ခတ်ကစား သဖြင့် သာယာဝတီမင်း သိတော်မူရကား “စည်ကြီးများကို ပုတ်ခတ်ကစား ခြင်းမှာ ဤသူငယ်သည် ကြီးသောအခါ ကဗျာလင်္ကာမှစ၍ ပညာအလုံးစုံ

၁။ အာ ဦးဖိုးကြီး၊ အမိ မမင်းလှ (မူကွဲ)၊ အာ ဦးမြတ်ထွား၊ အမိ နှမဝမ်းကွဲတော်သူ ဒေါ်ဆုံ (မူကွဲ)၊ အာ ဦးမြတ်ထွား၊ အမိ ဒေါ်မိန်းကလေး- စသည်ဖြင့် မူကွဲများလည်း ရှိသေးသည်။

၂။ ၁၁၆၉, ၁၁၇၃, ၁၁၇၈ ခု-စသည်ဖြင့်လည်း ဖွားသက္ကရာဇ်၌ မူကွဲများ ရှိသေးသည်။ ‘၁၁၇၄ ခု ကဆုန်လဆန်း ၃ ရက်’-ဟု စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ-မောင်သုတ၌ပြ။

၃။ ဖွားမြင်နေ့၌ပင်၊ ဒုတိယကြက်သွန်ခင်းဆရာတော်နှင့် မုံရွေးဆရာတော်တို့သည် ရွှေ စက်တော်ကအပြန် ကြံကြိုက်သဖြင့် အိမ်သို့ကြွဝင်ကာ ‘မောင်မြတ်စံ၏သားသည် ပညာရှိဖြစ်လိမ့်မည်။ လောကီရေးတွင် ကျော်စောထင်ရှားလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဗေဒင် အလိုအရ နိစ်-ပြတို့သည် နံပြုဟ်ပေါ်၌ စီးနေသောကြောင့် ဥပစ္စေဒကကံ ‘ကင်းတတ်။ လောကီကျိုး၊ လောကုတ္တရာကျိုးဖြစ်အောင် ရဟန်းပြုရ၏။’-ဟု ဟောပြောခဲ့သည်။ -စာဆိုတော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ။

တတ်မြောက်မည့်နိမိတ် ဖြစ်သည်။” -ဟု နိမိတ်ဖတ်ကာ ရွှေဒေါင်းခွက် ၂ ကျပ်သား၊ ငွေခြေချင်း ခေါင်းပွကြီးတစ်ရံ ၁၀ သားကို သနားချီးမြှင့် လက်ဖွဲ့ တော်မူရင်း၊ ‘မောင်ပုတ်စည်’ အမည်တွင်စေ။ -ဟု အမည်ပေးခဲ့သဖြင့် မောင်ပုတ်စည် ဖြစ်လေသည်။

မောင်ပုတ်စည် ၈ နှစ်သားအရွယ်တွင် ဗန်းမော်ဆရာတော်ထံ ရှင်ပြု၍ ‘ရှင်ပုည’ အမည်ဖြင့် ထင်ရှားလျက် သာမဏောဘဝ၌ပင် သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာကျမ်းကြီးများကိုပင် ပေါက်မြောက်အောင် သင်ကြားလျက် ဗေဒင်၊ ကဗျာလင်္ကာရေး၊ တောလားရေးများကိုလည်း သင်ကြားလေ့လာနေလေသည်။

ထိုစဉ်ကာလကား သာယာဝတီမင်း၏နောင်တော် စစ်ကိုင်းမင်းဘကြီးတော်သည် ၁၁၈၁ ခုတွင် အမရပူရ၌ နန်းတက်ပြီးလျှင်၊ ၁၁၈၃ ခုတွင် အင်းဝမြို့ကို ချဲ့ထွင်ပြုပြင်၍၊ ၁၁၈၅ ခုတွင် အင်းဝသို့ ပြောင်းရွှေ့စံနေသော အချိန် ဖြစ်၏။

၁၁၉၈ ခု၌ ညီတော်သာယာဝတီမင်းနှင့် မသင့်မြတ်ဖြစ်ကြရာ သာယာဝတီမင်းသည် ရွှေဘိုမှနေ၍ ထီးနန်းကိုလုပ်ကြံရာ အောင်မြင်သဖြင့် ‘ရွှေဘိုမင်း’ အမည်ဖြင့် ၁၁၉၉ ခုတွင် နန်းတက်သောအချိန် တိုင်ခဲ့ပြန်သည်။

ထိုမင်း ၂ ဆက်အချိန်တွင်း၌ ဦးပုည၏ဖခင်သည် သာယာဝတီမင်း၏ ဘက်တော်သားဖြစ်၍ တိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးရရှာသည်။ မိခင်မှာကား သားငယ်ရှင်ပုညနှင့်အတူ စလေသို့ ပြန်ရောက်၍ ၅ လလောက်အကြာတွင် အနိစ္စရောက်ရရှာသည်။

ရွှေဘိုမင်းသည် လက်ရုံးတပည့်ဖြစ်သော ရှင်ပုည၏ဖခင်ကို မချီးမြှောက်ရသည့်အတွက် ‘မိကင်းဘက္ခာသားဖြစ်သူ ရှင်ပုညအားသာ ချီးမြှောက်တော့အံ့။’ -ဟု ရှင်ပုညကိုပင့်၍ ‘လူဝတ်လဲသော် လည်းကောင်း၊ သာသနာ၌ နေသော် လည်းကောင်း ချီးမြှောက်လိုပါသည်။’ -ဟု လျှောက်ထားသော်လည်း သာသနာ၌နေလျက်သာ ချီးမြှောက်မှုကို ခံယူခဲ့သည်။

နောင် မကြာမြင့်မီပင် ပုခန်းငယ် ၂ မြို့အုပ်က ရဟန်းဒါယကာပြုလုပ်၍ ရဟန်းခံခဲ့ရာ ရှင်ပုညမှ 'ဦးပုည' ဟု တိုးတက်ခဲ့လေသည်။

၁၂၀၃ ခုတွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ စုန်ဆင်းစံနေခိုက် ဦးပုည၏ကျောင်းသို့ ဒါယိကာမများ အလာအသွားများခြင်းနှင့်စပ်၍၊ ဒါယကာမြို့အုပ်မင်းက မကြည်ညိုယောင်ရှိ၍၊ လူထွက်ကာ ရန်ကုန်သို့လိုက်ခဲ့၍၊ ဗဟန်းတောရ၌နေ၍၊ သာမဏေပြုလုပ်ကာ ကန်တော်ကြီးဗဟန်းတောလားများကို ရေးလေသည်။ သို့သော်လည်း ရန်ကုန်မှာ မကြာလှပေ။ ပတ်ဝန်းကျင်ရဟန်း၊ သီလရှင်တို့နှင့် မသင့် ၍ အမရပူရ ဗန်းမော်တိုက်သို့ပင် ပြန်ရောက်နေထိုင်ခဲ့သည်။

ရွှေဘိုမင်း ရန်ကုန်မှ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ၁၂၀၈ ခုတွင် နတ်ရွာစံ၍ သားတော် ပုဂံမင်းသားသည် ၎င်းခုနှစ်တွင် နန်းတက်လေရာ၊ ထိုစဉ်အခါ၌ လူဝတ်တစ်ကြိမ်လဲ၍ သူကြီးရိုးရာကို ပြန်လည်ရရှိရန် တရားတဘောင် စွဲဆောင် အားသစ်ခဲ့သော်လည်း အမှုမပြီးပြတ်မီပင် ထီးကျိုးစည်ပေါက် အခြေအနေတစ်မျိုး ရောက်ခဲ့သဖြင့် နေရင်းစွဲ ဗန်းမော်တိုက်၌ပင် သာမဏေပြန်ဝတ်ကာ နေခဲ့ရပြန်သည်။*

၁၂၁၄ ခုတွင် မင်းတုန်းမင်းနှင့် ကနောင်မင်းတို့သည် ရွှေဘိုမှနေ၍ နောင်တော် ပုဂံမင်းကို လုပ်ကြံအောင်နိုင်သည်နှင့် မင်းတုန်းမင်း အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ကား လူထွက်ပြန်၍ ဝင်ရောက်ခစားရာတွင်၊ 'မင်းလှ သင်္ခယာ' ဘွဲ့နှင့် ရွာစည်ရွာကို အသနားတော်မြတ်ခံရ၍၊ အိမ်ရှေ့စံ ကနောင်မင်းသားထံ၌လည်း ခစားဝင်ရောက်နေခါ သဂြိုဟ် ၉ ပိုင်း သရုပ်တေးထပ်များကို ကနောင်မင်းသား တောင်းပန်ချက်အရရေး၍ မင်းတရားကြီးအမိန့်ဖြင့် 'ယိုးဒယားနိုင်ငံမော်ကွန်း' တို့ကို ရေးခဲ့သည့်ပြင်၊ ပဒုမဇာတ်၊ ဝေဿန္တရာဇာတ်၊

* ၁၂၀၆ ခုနှစ်တွင် လူထွက်ပြန်သည်။ ၁၂၀၈ ခုတွင် နန်းတက်တော်မူသည့် ပုဂံမင်း၏ ညီတော်များဖြစ်ကြသော မင်းတုန်းမင်းနှင့် ကနောင်မင်းတို့၏အိမ်တော်၌ ခစားထမ်းရွက်ခွင့် ရခဲ့သည်။-စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ-မောင်သုတ။

၁။ ရွှေဘိုမင်း၊ သရက်မင်း၊ ကုန်းဘောင်မင်း-ဟူ၍လည်း အမည်တွင်သေးသည်။

ဝိဇယဇာတ်-စသည်တို့နှင့် ဗေဒင်၊ အဂ္ဂိရတ်ဆိုင်ရာ ကျမ်းစာများကိုလည်း ရေးခဲ့လေသည်။

ထိုသို့နေစဉ် တစ်နေ့တွင်ကား- မင်းတုန်းမင်းကြီး၏သားတော် မြင်ကွန်းမင်းသား၊ မြင်းခုံတိုင်မင်းသားတို့က ဦးပုညကို တိတ်တဆိတ်ခေါ်၍ ဗေဒင်မေးကြရာ၊ ကနောင်မင်းသားသိသဖြင့် သတိပေးခံရသည်တွင် စလေဆရာကြီးဦးပုညသည် ‘သူ၏အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြ၍ မင်းပြစ်မင်းဒဏ် ဥပစ္စေဒကကံမှ လွတ်ရန် သာသနာ့ဘောင်သို့ ပြန်ဝင်လိုကြောင်း’ ခွင့်တောင်းလေတော့သည်။

အိမ်ရှေ့စံကနောင်မင်းသားသည် စလေဆရာကြီးဦးပုညအား ကြင်နာသနား၍ ခွင့်တော် မပေး။ ‘အေးအေးသာ အပါးတော်၌နေပါ။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာနေမှုတို့ကို ထောက်ထား၍ မင်းတရားကြီးထံ မင်းပြစ်မင်းဒဏ်မှ ဘေးမဲ့ပေးရန် သံတော်ဦးတင်ပေးပါမည်။’ -ဟု မိန့်၍ မင်းတရားကြီးထံသို့လည်း သံတော်ဦးတင်ပေးသဖြင့် ဘေးမဲ့အမိန့်သံကိုကား နာခံခဲ့ရပေပြီ။

သို့ပါသော်လည်း ‘ကြမ္မာယွင်းယို၊ ပျက်စီးလိုက၊ အဆိုတခြား၊ အနေမှား၏။’ ဆို၏သို့၊ စလေဦးပုညကား အနေမှားခဲ့ပေပြီ။

ဗန်းမော်ဆရာတော်၏ ရဟန်းဘဝ၌နေရန်စကား။ ‘လူ့ဘဝ၌နေက မင်းဒဏ်စိုးပြစ် ဥပစ္စေဒကကံတို့မှ မကင်းတတ်။’ -ဟု မိန့်ခဲ့ဖူးသောစကားနှင့် ငယ်စဉ်ကာလ ဦးပုညကို ဖွားကာစ၌ အခိုက်သင့် ကြွရောက်လာသော ဒုတိယကြက်သွန်ခင်းဆရာတော်နှင့် ၁၁၈၁ ခုမှ တံဆိပ်ရသော မုံရွေးဆရာတော်တို့၏ ‘လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုး ၂ ပါးပြီးအောင် ရဟန်းဝတ်နှင့် နေစေရာသည်။ သင်၏သားသည် ပညာရှိဖြစ်၍ လောကီရေးတွင် ကျော်စောမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဗေဒင်အလိုနိစ္စ-ပြတို့သည် နံဂြိုဟ်ပေါ်၌ စီး၍နေကြသောကြောင့် ဥပစ္စေဒကကံ မကင်းတတ် ဖြစ်ချေသည်။’ - ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ကြသောစကား။ မိဘတို့မှ တစ်ဆင့်ကြားများကို ဂရုမထားအားတော့ပေ။ ရှိစေဦးတော့၊ ယခုအချိန်၌ပင် သူကိုယ်တိုင် နားလည်မှုရှိပြီးဖြစ်လျက် ထိုအကြောင်းများကို သတိမထားတော့ပေ။ ‘အဆိုတခြား အနေမှား၏’ သို့ အသိတခြား အဖြစ်မှားခဲ့ပေတော့သည်။

အကြောင်းကား- ဤသို့ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် မန္တလေးတောင် နန်းမြေဘုံသာစံနန်းတော်တွင် စံနေတော်မူခိုက် မြင်ကွန်းနှင့် မြင်းခုံတိုင် မင်းသားတို့လည်း နန်းတော်၏တောင်ဘက် မြောင်းမတော်နားတွင် ဝင်းတော်နှင့် နေကြလေသည်။

တစ်နေ့တွင် မြင်ကွန်းနှင့် မြင်းခုံတိုင်မင်းသားတို့သည် စလေဆရာကြီးဦးပုညကို တိတ်တဆိတ်ခေါ်ကာ “ဆရာကြီး။ ကျွန်ုပ်တို့ညီနောင် ၂ ပါးကို မလွန်မြို့စားနှောင်တော်က ခမည်းတော်ဘုရားနှင့် ဘထွေးတော်ဘုရားတို့အား ကုန်းတိုက်၍ ထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ရာဇဝတ်အမျက်များ မြင်ပါသလား။” -ဟု ဗေဒင်မေးကြပြန်ရာ၊ သနားကြင်နာ မကင်းရှာသော စလေဆရာကြီးဦးပုညသည် ‘ဗေဒင်အရ ၇ ရက်အတွင်း၌ပင် မင်းပြစ်မင်းဒဏ်နှင့် ထောင်တန်းနှောင်အိမ်များသို့ ကျဖို့ရာ မြင်ကြောင်း’ ဟောလိုက်ရာက မင်းသားတို့က “ကိုင်း- ဆရာကြီး။ သို့ဖြစ်လျှင် အကြောင်းမထူး။ ဘေးရောက်ပေတော့မည်။ ‘သေလျှင်မြေကြီး၊ မသေလျှင် ရွှေထီး’ ဆိုသကဲ့သို့ပင် ခမည်းတော်နှင့် ဘထွေးတော်တို့အား လုပ်ကြံပေတော့မည်။ အခါသာပေးပါတော့။” -ဟု တောင်းဆိုသဖြင့်၊ ဓား ၂ လက်အောက် အသက်ရောက်နေရသော ဦးပုညမှာ မလွဲသာတော့ရကား “ယနေ့နံနက် ၁ ချက်တီးကျော် ၅ မောင်းအချိန် တိတိကစ၍ ၂ ချက်တီးအတွင်းအချိန်သည် သင့်၍၊ သပြေပန်းများကို ကိုင်ဆောင်ရာသည်။” -ဟု အခါပေး၍ အသက်ဘေးက အေးစေရတော့သည်။

မြင်ကွန်းနှင့် မြင်းခုံတိုင်မင်းသားတို့သည်လည်း ဇော်ဂျီဗိုလ်ငဖြူထီးစသော အိမ်တော်သားတို့နှင့်တကွ မင်းတရားကြီးစံနေရာ နန်းမြေဘုံသာ စံနန်းတော်သို့ သွားရောက်၍၊ နေ့ ၂ ချက်တီးခန့်တွင် (စက်နာရီ ၁၂ နာရီခန့်တွင်) ပုန်ကန်ထကြွ လုပ်ကြံကြလေတော့ရာ အိမ်ရှေ့စံကနောင်မင်းသား၊ မလွန်မင်းသား၊ စကုမင်းသား၊ ပြင်စည်မင်းသားနှင့် မှူးမတ်အချို့တို့ပါ သေကျေပျက်စီးကြလေသည်။

အဆုံး၌မူ သူပုန်မင်းသားများမှာ အရေးနိမ့်ကာ အောက်မြန်မာပြည်သို့ စုန်ဆင်းပြေးသွားရပေကြောင်း။

ဤအရေးတော်ပုံ၌ သူပုန်ဘက်သားများကို ဖမ်း၍စစ်ဆေးရာ ‘ဦးပုညက အခါပေးကြောင်း’ ထွက်ဆိုကြသဖြင့်၊ ဗန်းမော်တိုက်သို့သွား၍ ရှောင်ရှားနေသော ဦးပုညကို မင်းတရားကြီးကိုယ်တိုင် ခေါ်ယူစစ်မေးလျက်၊ ရွှေမြို့တော်ဝန် မြို့သာမြို့စားဦးသာအိုးထံ၌ အကျယ်ချုပ်နှင့် အပ်ထားလိုက်လေသည်။

မင်းတရားကြီးက အရေးတော်အခိုက်မို့ ထိုက်သည့်အလျောက် သက်ညှာစွာပင် အကျယ်ချုပ်နှင့် အပ်ထားလိုက်သော်လည်း၊ အရှင်ဓားကို တကယ်ကြောက်သော်လည်း ဓား ၂ လက်အောက် ရောက်နေဆဲဖြစ်သည် တစ်ကြောင်း။ အရှင်မင်းမြတ်မှာ သာသနာဒါယကာ ဘုန်းသမ္ဘာရှင်ဖြစ်၍ ရန်သူတို့ မဖျက်ဆီးနိုင်သည်ကို တပ်အပ်သိမှတ်ယုံကြည်သည် တစ်ကြောင်းများအပြင်၊ ‘ဆားမဲ့ပေးခဲ့သည်ကိုလည်း အားကိုးလျက် ဥပစ္ဆေဒကကံကြမ္မာဆိုးက ဇွတ်တိုး၍ ရှောင်ရှားအခါပေးမိပါသည် ဘုရား။’ -ဟု လျှောက်ထားသော ဦးပုည၏စကားတို့ကိုလည်း ကြားလျက်၊ ကိုယ်တော်တိုင်ကလည်း သနားလျက်ဖြစ်ရာ နောင် ကြည်အေးတော်မူသောအခါ ‘သူကောင်းပင် ပြန်ပြုမည်’ဟု ရည်စူးတော်မူခဲ့သည်။

သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား- ‘ကြင်နာသနား၊ ငါ့အားမသတ်၊ ယခုလွတ်လည်း၊ မလွတ်ကြမ္မာ’ ဆိုသော အနန္တသူရိယအမတ်ကြီး၏ လင်္ကာစကားကဲ့သို့ပင် မင်းတရားကြီးက ကြင်နာသနား၍ မသတ်ဘဲထားသော်လည်း သူ၏ကြမ္မာဆိုးကား အငြိုးကြီး၏သို့ မြို့ဝန်ဦးသာအိုး၏လက်ချက် ဥပစ္ဆေဒကကံစနက်ဖြင့်ပင် သေပွဲဝင်ရရှာတော့သည်။

သို့ဖြင့်- အနေမှားခဲ့သော စလေဆရာကြီးဦးပုညမှာ ဤအရေးတော်ပုံကြီး၌ ‘အခါပေးသူ’ ဟု ထင်ရှားသွားသောကြောင့်လည်း ‘အခါပေးဦးပုည’ ဟု လူသိနတ်ကြား ထင်ရှားခဲ့ပေကြောင်း။

ဟံသာစတီ

ဦးပုညဝတ္ထုများ လေ့လာချက်

ဦးအေးချို-မဟာဝိဇ္ဇာ

‘ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်း စာပေနှင့် စာဆိုများအကြောင်း ရေးလျှင် ဦးပုညနှင့် သူ၏စာများကို ချန်ထား၍ မရပေ။ ထိုခေတ် ထိုကာလက ဦးညနှင့် သူ၏စာများကို ‘ဖန်ကလပ် အေးတဲ့ရေ၊ သပြေဖူးငုံစ။ ပြန်ဂဟပ်ရေးတဲ့ဖေ၊ စလေဦးပုည။’ ဟူ၍ စာချိုး ဂုဏ်ပြုကြသလို၊ အချုပ်တန်းဆရာဖေတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ‘စာကောင်းလျှင် မအေပေးတွေက၊ စလေရေး ဆိုကြတယ်။’ ဟူ၍ ခံပြင်းပြင်းနှင့် စာချိုးသည်။

မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင်

‘ဦးပုညရေးသော ကဗျာတို့မှာကား ကာရန်လည်း မိ၊ အနက်လည်း ကောင်း၊ ကဏ္ဍသုခလည်း ဖြစ်၊ ဟဒယရွှင်ဖွယ် စကားလှယ် ဝေဝုစ်၊ စကားသစ်၊ စကားဆန်းလည်း များပြား သောကြောင့် လူအများ နှစ်သက်ကြသည်။ ဤသို့ ဦးပုည၏ စာများသည် နိုင်ငံတွင် လွန်စွာ ကျော်ကြား၍ ဦးပုညကို မမီ နိုင်ကြကုန်သော အခြား ကဗျာဆရာများက မနာလို ဝန်တို ကြကုန်သည်။’

* * *

‘ဤအရာ၌ ဥပမာပေးရမည်ဆိုသော် ဦးပုည၏စာများသည် လူပြက်ပါသောအငြိမ့်သဘင်နှင့် တူ၏။ ဦးပုညနှင့် တစ်ခေတ်တည်းပေါ်သော အခြားဆရာတို့၏ စာများကား လူပြက်မပါသော အဆိုသက်သက် အငြိမ့်သဘင်နှင့် တူ၏။ လူပြက်ပါသောအငြိမ့်ကား ပြက်လုံးများဖြင့်လည်း ကြည့်ရှုသူတို့ကို ဖြေဖျော်၏။ လူပြက်မပါသောအငြိမ့်ကား အဆိုသက်သက်ဖြင့်သာ ဖြေဖျော်သဖြင့် ပွဲမထိန်းနိုင် ရှိတတ်၏။ ငြီးငွေ့ပျင်းရိခြင်း ဖြစ်တတ်၏။’ ဟူ၍ သုံးသပ် မှတ်ချက်ချသည်။

ဆရာဇော်ဂျီက ‘ဦးပုညသည် ရှိတ်စပီးယားနှင့် တူသည်ဟု ဦးရွှေကြူးက ဆိုခဲ့ကြောင်း မှတ်သားရဖူးပါသည်။’ အစချီလျက် ဦးပုည၏ စာများကို သုံးသပ်တင်ပြပြီး၊

‘ဤမျှဖြင့် အထက်ကဆိုခဲ့သော ဦးရွှေကြူး၏ ရူပက အလင်္ကာစကားသည် ဆိုထိုက်၊ လက်ခံထိုက်သော စကား ဖြစ်သည်ဟု ထပ်မံ၍ ထောက်ခံချီးကျူးပါသည်။ လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝတို့ကို ထိုးထွင်းသိမြင်တတ်သော ဉာဏ်ခံရှိရာတွင် ဦးပုညနှင့် ရှိတ်စပီးယားတို့ တူကြသည်ဟု ယူချင်ပါသည်။

‘ဦးပုညသည် ရှိတ်စပီးယားနှင့်တူသည်’ ဟု သဘောတူသည်။

ဆရာသိန်းဖေမြင့်ကမူ ‘ဦးပုညနှင့် ရှိတ်စပီးယား မနှိုင်းသင့်’ ဟု ဆိုပြီး၊ ‘စကားကြွယ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်တိမ်သည့် ဦးပုည’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဝေဖန်သည်။

ဦးပုညစာများကို နှစ်သက်လက်ခံနိုင်သည် ဖြစ်စေ၊ လက်မခံနိုင်သည် ဖြစ်စေ၊ ဦးပုညကို ခြွင်းချန်၍မရနိုင်သည်ကား သေချာသည်။

ဦးပုညသည် ပြဇာတ်, မော်ကွန်း, မေတ္တာစာ, ဝတ္ထု, တေးထပ် အစရှိသောစာများ ရေးသားခဲ့သည်။ ‘ဦးပုည၏ဝတ္ထုများ’ ဆိုသည်ကို ‘ဟောစာ’ ဟုလည်း ပြောတတ်ရေးတတ်ကြသည်။

ဤဟောစာများ ရေးသားဖြစ်ပုံကို ဦးတင်လှက ဤသို့ အကဲဖြတ်ဖူးသည်။

‘ပျို့ကဗျာများဖြင့် သီကုံးထားသော ဇာတ်ဝတ္ထုများကို စာတတ်သူက ဖတ်ကြားပြသောအခါ စာတတ်သူရော စာမတတ်သူပါ ရေရေလည်လည်မှတ်ယူနိုင်ကြသည် မဟုတ်။ စကားပြေဖြင့် ရေးသားသည်ကို ဖတ်ပြသောအခါတွင်မူကား စာမတတ်သူရော စာတတ်သူပါ သာမန်အားဖြင့် နားလည်နိုင်ကြပါသည်။ တရားသဘောကို အတော်အတန် သိမြင်နိုင်ကြသည်။ သင်ခန်းစာယူစရာရှိက ယူလာနိုင်ကြသည်။ ဇာတ်ကြောင်း ထင်ထင်ရှားရှား မြင်လာကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လူမှုရေးရာတွင် ဇာတ်ဝတ္ထုများသည် ပိုမို ရေပန်းစားလာသည်။’

* * *

‘လူထုလက်ဝယ်သို့ စကားပြောနှင့် ရေးသားထားသော ဇာတ်ဝတ္ထုများ ရောက်လာကြပြီး၊ ဥပုသ်ဇရပ်တွင် အသံကောင်းကောင်း ဌာန်ကရိုဏ်းကျကျ ဖတ်တတ်သူတစ်ဦးက ဇာတ်ဝတ္ထုများဖတ်ပြနေလျှင် ဥပုသ်သည်တို့ ငြိမ်သက်စွာ စုရုံးနားထောင် ကြည်ညိုကြသည်။ တရားစာပေ ဟောပြောမှုကို ရဟန်းတော်များသာမက လူဝတ်ကြောင်တို့လည်း ပြုလုပ်လာနိုင်ကြသည်။’

* * *

‘ဇာတ်ဝတ္ထုများကို အချိန်မကြာ။ တစ်နာရီ-နာရီဝက်အတွင်း ဟောပြောနိုင်ရန် တီထွင်ကြဆသူတို့အထဲတွင် ကျပမ်း

gyoe.com

ဘုန်းတော်ကြီး အရှင်ဓမ္မရက္ခိတနှင့် စလေဆရာကြီး ဦးပုည တို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။ * * * * * ကျပင်း ဘုန်းတော်ကြီးသည် ဦးပုညနှင့် ခေတ်ပြိုင် ကျော်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့်၊ ဇာတ်ဝတ္ထုများကို တရားစာ အဖြစ်ရေးသားရာ၌ ‘မည်သူက ဦး၍ မည်သူက နောက်ကျသည်’ ဟု ခန့်မှန်းရန် ခဲယဉ်းလှတော့သည်။’

တရားစာများသည် ဇာတ်တော်များကို စကားပြောဟန်၊ တရားဟောဟန်များဖြင့် ရေးသားထားသောကြောင့် ဖတ်၍ ရွတ်၍လည်း ကောင်းသည်။ ဖတ်သူက အသံနေအသံထား မှန်မှန်နှင့် ဖတ်လျှင် နာသူအဖို့ နှစ်သက်ပီတိဖြင့် တရားကို နားလည်စေနိုင်သည်။

ဦးပုည၏စာများကို နှစ်ခြိုက်သဘောကျသဖြင့် ပုံနှိပ်ခေတ်ဦးကပင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ဦးပုည၏စာမှာ ‘ဝိဇယဗဟုမင်းသားဇာတ်’ ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့ ရန်ကုန်ဂေဇက်ပုံနှိပ်တိုက်က ခရစ်နှစ် ၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၅၄ မျက်နှာရှိပြီး အုပ်ရေ ၅၀၀ ပုံနှိပ်ကာ တစ်အုပ်လျှင် ၁ ကျပ်နှုန်းနှင့် ရောင်းချသည်။ ထိုစာအုပ်ပုံနှိပ်စဉ်က ဦးပုည ကွယ်လွန်ပြီး ဖြစ်သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် ‘ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု’ ကို ရန်ကုန်မြို့ မြန်မာသံတော်ဆင့် ပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေသည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ရေးသူအမည်မသိရသော ‘သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ဝတ္ထု’နှင့် ‘သမ္ဘူလမင်းသမီးဝတ္ထု’တို့ကိုပါ ပူးတွဲပုံနှိပ်ထားသည်။

ခရစ်နှစ် ၁၈၇၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် အမေရိကန်သာသနာပြု ပုံနှိပ်တိုက်က ရှင်ကျော်သူဖြတ်ထုံး၊ မဟာပညာကျော်ဖြတ်ထုံး၊ ဟိတောပဒေသကျမ်း မြန်မာပြန်တို့နှင့် တွဲဖက်၍ ဦးပုည၏ ‘ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု’၊ ‘ယုန်မင်းဝတ္ထု’၊

‘သီဝရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထု’ တို့ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထိုစာအုပ်ကိုပင် ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဟံသာဝတီသတင်းစာ တိုက်မှ ထပ်မံထုတ်ဝေသည်။ ထိုစာများသည် ‘ဦးပုည ဝတ္ထု’ ဟု နှောင်းခေတ် တွင် အသိအမှတ်ပြုကြသောစာများ ဖြစ်သည်။

ဦးပုညသည် ‘ဟောစာ အပုဒ် ၃၀ ကျော် ရေးသားခဲ့သည်’ ဟု မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ဖော်ပြသည်။ မောင်သုတကလည်း မြန်မာစာပေ သမိုင်းကို ကိုးကား၍ ဤသို့ပင် ဆိုသည်။

ခရစ်နှစ် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် သုဓမ္မဝတီက ထုတ်ဝေခဲ့သော ‘ဦးပုည၏ ဝတ္ထုပေါင်းချုပ်’ တွင် ၂၆ ပုဒ် တွေ့ရကြောင်း ဦးတင်လှ၏ ဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ခရစ်နှစ် ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ‘ဦးပုည တရား ဟောစာ’ ခေါ် ‘ဦးပုညဝတ္ထုပေါင်းချုပ်’ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ၊ အပုဒ်ပေါင်း ၂၃ ပုဒ် တွေ့ရသည်။

တင်ထွေး တည်းဖြတ်ပြီး မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထက်သန်ရေး ပညာပြန့်ပွားလှုံ့ဆော်ရေး စာစဉ်အဖြစ် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ‘ဦးပုည၏ စာပန်းကုံးများ’ တွင်လည်း ၂၃ ပုဒ်ပင် ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဟံသာဝတီတိုက်ထုတ် စာအုပ်တွင်ပါဝင်သည့် ‘အာဠာဝက’ ဝတ္ထုသည် စာပန်းကုံးတွင် မပါဘဲ၊ စာပန်းကုံးတွင် ပါသည့် ‘ဥပမာ ၄ ဦးဝတ္ထု’ မှာ ဟံသာဝတီတိုက်ထုတ်တွင် မပါပေ။ ထိုမူ ၂ မူကို ပေါင်းလိုက်လျှင် ၂၄ ပုဒ် တွေ့ရှိရသည်။

ဦးပုညဝတ္ထုများကို ဟောစာအဖြစ် ရှေးက ဆိုခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည်။ ဦးပုည၏ စာစုစာရင်းတွင် ဟောစာအဖြစ် ‘ဥပမာနှင့် ဆာဝါဟောစာ’၊ ‘ဝေသန္တရာဟောစာ’ ဟူ၍ ဟောစာ ၂ ပုဒ် တွေ့ရလေရာ ထို ၂ ပုဒ်ပါ ပေါင်း လျှင် ၂၆ ပုဒ် ဖြစ်သွားနိုင်သည်။

ခရစ်နှစ် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော သုဓမ္မဝတီမူကို တွေ့ရလျှင် ပို၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြောနိုင်မည်ဟု ထင်သည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာစာပေသမိုင်း၌ ဖော်ပြထားသော ‘အပုဒ် ၃၀ ကျော်’ ဆိုသည့် စာရင်းအတွက်မူ ဆက်လက်ရှာဖွေရပေဦးမည်။

‘ဦးပုညဟောစာ’ ခေါ် ဝတ္ထုများတွင် ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးတရားစာများ ရောနှောပါဝင်နေသည်’ ဟု အဆိုရှိကြသည်။

ဦးလူဖေဝင်း သုတ်သင်ပြင်ဆင်၍ ပါဠိဆရာ ဆရာဖေ တည်းဖြတ်ကာ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ‘ကျပင်းတရားစာ ပထမတွဲ’ တွင်-

‘သို့ရာတွင် ကုန်းဘောင်ခေတ်အလယ်မှသည် အဆုံးတိုင် ဇာတ်ဝတ္ထုကိုဆောင်၍ ဒါနတရား၊ သီလတရားတို့ကို ဒေသနာအတိအကျဖြစ်အောင်၊ စကားပြေနှင့် ရေးရာတွင် ကျပင်းဆရာတော်သည် အာဒိကမ္မိက အဦးအစ ဖြစ်ဘိ၏။’ ဟုဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ချေ။

‘စလေဆရာဦးပုညကလည်း ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးနှင့် အလားတူ အတိအကျဖြစ်သော ဒါနတရား၊ သီလတရားတို့ကို ဆန္ဒနိဗ္ဗာန်ဆင်မင်းဝတ္ထု အစရှိသော ဝတ္ထုသက်သေ သာဓကတို့ကိုဆောင်၍ စကားပြေဖြင့် ဟောပြောပြသ ဆိုဆုံးမကာ ရေးသားထားခဲ့ချေသည်။’

‘ထို့ကြောင့်လည်း တိပိဋကဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ ဖော်ပြအပ်သော မိုင်းခိုင်းဆရာတော်ကြီးက လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ်တော်အုပ် မိုင်းခိုင်းမြို့စား နန်းမတော်အရှင်မိဖုရားကြီး၏ အတွင်းဝန်တို့က လည်းကောင်း ‘ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး ရေးသားခဲ့သည်’ ဟု ယူဆကြသော ‘ဝိသယုသူဌေးဝတ္ထု၊ အာဠာဝကချွတ်ခန်း၊ ရှင်သီဝလိဝတ္ထု၊ ကာကဝလ္လိယဝတ္ထု၊

ngyoe.com

မေဏ္ဍကအတိတ်ဝတ္ထုတို့ကို အချို့သောပညာရှိများက ‘စလေဆရာ ဦးပုည ရေးသားခဲ့သည်။’ -ဟုဆိုကာ စလေဆရာ ဦးပုည တရားစာ ဝတ္ထုပေါင်းချုပ်အတွင်း၌ ထည့်သွင်း ပုံနှိပ်ကြကုန်၏။’ - ဟူ၍ အမှာစာသဘောမျိုး ရေးသားထားသည်ကို ကြည့်လျှင် ဦးပုည၏ဝတ္ထုများတွင် ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး၏ တရားစာများ ရောနှောထည့်သွင်းထားသည့် သဘောတွေ့ရသည်။ သို့သော် အတိအကျ ဟူ၍ကား မဆိုဘဲ၊ ‘ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး ရေးသားခဲ့သည်ဟု ယူဆကြသော’ ဟူ၍ အနေကန်စကားဖြင့် ရေးသားထားသည်ကိုလည်း သတိပြုမိသည်။

ဦးပုညနှင့် ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးတို့သည် ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်၏။

ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး၏ မွေးသက္ကရာဇ်မှာ ‘မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၇၇ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ ရက် စနေနေ့’ ဟု အဆိုညီသည်။

ဦးပုည၏ မွေးသက္ကရာဇ်မှာ အမျိုးမျိုးရှိနေသည်။ ‘ဖွားသက္ကရာဇ် ၁၁၆၉, ၁၁၇၃, ၁၁၇၄, ၁၁၇၈’ စသည် ဖြစ်နေသည်။

ပါမောက္ခဦးမျိုးမင်းက ‘စာပေအဖွင့် ပုံသစ်လောင်းသင့်ပြီ’ ဆောင်းပါးတွင် ဦးပုည၏ မွေးသက္ကရာဇ်, မိဘအမည်, မျိုးရိုးဇာတိ အကွဲကွဲအလွဲလွဲ ဖြစ် နေသည်တို့ကို အသေးစိတ် ဖော်ထုတ်ရေးသားထားပြီး ဖြစ်သည်။

မောင်သုတက ‘၁၁၇၄ ခုနှစ်ဖွား’ ကို ယူထားသည်။

ကျပင်းဘုန်းကြီး မေတ္တာစာရေးသူ ကိုကြီးကျော်က ‘ဦးပုညသည် ကျပင်းဘုန်းကြီးထက် ၃ နှစ်ကြီးသည်။’ ဟု ဆိုထားရာ၊ ‘သက္ကရာဇ် ၁၁၇၄ ခုနှစ်’ ကို လက်ခံသည့်သဘော ဖြစ်နေသည်။

မည်သို့ဆိုစေ၊ ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်နေကြသည်။

ဦးတင်လှ ရေးသကဲ့သို့ ‘မည်သူက တရားစာရေးမှု စောသည်။’

မည်သူက နောက်ကျသည်-ဟု ပြောရန်ခက်သည်' ဆိုသည်မှာလည်း အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

'ဦးလူဖေဝင်း၏အမှာစာ' ဟု ယူဆရသောစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဝတ္ထု ၅ ပုဒ်ဖြစ်သည့် 'အာဠာဝကဝတ္ထု၊ ဝိသယုသူဌေးဝတ္ထု၊ ရှင်သီဝလိဝတ္ထု၊ ကာကဝလ္လိယဝတ္ထု၊ မေဏ္ဍကဝတ္ထု' တို့ကို ဦးပုညဝတ္ထုများနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရာ၊ ၃ ပုဒ်သာပါဝင်ပြီး၊ 'ရှင်သီဝလိဝတ္ထုနှင့် မေဏ္ဍကဝတ္ထု'ကို ဦးပုညဝတ္ထုများတွင် မတွေ့ရချေ။

ဦးပုညသည် စာအရေးကောင်းသောကြောင့် 'စာကောင်းလျှင် ဦးပုညရေး' ဟု ထိုခေတ်ကပင် ပြောဆိုနေတတ်ကြပုံများကို ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းကို စိစစ်ကြည့်လျှင် ၂ ဦးလုံးအတွက် မကောင်းလှပေ။ ဦးကုည မရေးသည့်စာကို ဦးပုညစာထဲသွင်းလျှင် ဦးပုညအတွက်လည်း ထိခိုက်သည်။ မူရင်းရေးသူလည်း အမည် အဖျောက်ခံရသလို ဖြစ်သွားသည်။

ဦးပုည၏ အဂ္ဂိရတ်မေတ္တာစာကို 'ဦးပုညရေး မဟုတ်။ ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးဦးရွှေသီး ရေးသည့်စာ ဖြစ်သည်' ဟု ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက မျောက်ဂဏ္ဍီတွင် အဂ္ဂိရတ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အဖွဲ့အနွဲ့များကို ပြဆိုရင်း၊ ကျပင်းဘုန်းကြီး၏လက်ရာအဖြစ် အောက်ခြေမှတ်ချက်ချခဲ့သည်။

ထိုမေတ္တာစာကိုပင် 'ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး၏ လက်ရာဖြစ်ကြောင်း' ဦးကျော်ငြိမ်း(ဘီအေ)က ယဉ်ကျေးမှုစာစောင်တွင် 'အဂ္ဂိရတ်မေတ္တာစာ ပြဿနာ' ဆောင်းပါးရေး၍ ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။

ကိုကြီးကျော်၏စာအုပ်တွင် ထိုမေတ္တာစာကို မကွေးတက္ကသိုလ် သမိုင်းလက်ထောက်ကထိက ဦးကျော်ဝင်း-မဟာဝိဇ္ဇာ (ယခု မြန်မာသမိုင်းအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး ဒေါက်တာကျော်ဝင်း)က 'မြန်မာစာဌာန၏ သဘောထားကို မေးမြန်းခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ၁၈-၄-၇၄ နေ့စွဲဖြင့် ဦးကျော်ဝင်း၏ ပြန်ကြားစာမှ မြန်မာစာဌာန၏ ဖြေကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသည်'ဟု ဆိုသည်။ (၁၈-၄-၇၄ နေ့စွဲပါစာမှာ ဦးကျော်ဝင်း၏ မေးမြန်းစာ ရက်စွဲလား၊ မြန်မာစာဌာန၏

ပြန်ကြားစာရက်စွဲလား မရှင်းလင်းပါ။ ကိုကြီးကျော်၏ ဝါကျအတိုင်း ဖော်ပြ ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ‘မြန်မာစာဌာန’ ဆိုသည်မှာလည်း မည်သည့်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနဟု မကွဲပြားပါ။)

မြန်မာစာဌာန၏ ပြန်ကြားချက်သဘောအချုပ်မှာ ‘ကျပင်းဘုန်းကြီး လက်ရာဟု အတပ် မဆိုသာကြောင်း’ နှင့် ‘ဦးပုညလက်ရာကား လုံးဝ ဖြစ်ဟန် မတူပါ’ဟု ဆိုသည်။

‘ကျပင်းဘုန်းကြီး၏စာ ဟု အတပ်မဆိုနိုင်ခြင်းမှာ ကျပင်းမေတ္တာစာ မတွေ့ဖူးသေးသောကြောင့်’ဟုလည်း ပါသည်။

ကိုကြီးကျော်က ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး မေတ္တာစာများကို ကျမ်းပြုစု ထားသူဖြစ်၍၊ ‘ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးသည် မေတ္တာစာများလည်း ရေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂိရတ်မေတ္တာစာသည် ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီး မေတ္တာစာအဖြစ် ရေးသားထားသည်။ ကျပင်းရွာသား အစဉ်အဆက်ကလည်း အဂ္ဂိရတ်မေတ္တာ စာကို ကျပင်းဘုန်းကြီးမေတ္တာစာ ဟုပင် ကူးယူရေးမှတ် ရွတ်ဖတ်ခဲ့ကြသည် ။ ။’ - ဟု ဆိုသည်။

ဦးပုည၏ဝတ္ထုများနှင့် ကျပင်းတရားစာများကို တိတိကျကျ ထောက် ထောက်ထားထားမှတ်တမ်းများ တွေ့ရလျှင် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်းခွဲခြားရန် လိုနေပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခွဲခြားသည့်အခါ ဒေသစွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကင်းကြဖို့ လိုသည်။

ဦးတင်လှက ကျပင်းဘုန်းတော်ကြီးသည် ဟောစာများကို စတင် ရေး ခဲ့သူ ‘အာဒိကမ္ပိက’ ဟူသော အပြောများကို မဆန့်ကျင်လိုသောကြောင့် ဦးပုညသည် ကျပင်းတရားစာများကို ဖတ်မိ၍ ဟောစာဝတ္ထုများ ရေးသည် ဆိုလျှင်လည်း၊ ‘အကြံတူ နောက်လူ ကောင်းစမြဲ’ ဆိုသော စကားအတိုင်း ဟု ဆိုပြီး ဦးပုညဝတ္ထုများအပေါ် အလေးကဲပေးသည်။

ကိုကြီးကျော်က ‘ကျပင်းဆရာတော်၏ အရေးအဖွဲ့တို့တွင် ဦးပုည၏ ရေးဟန်တို့ အမှန်ပင် သြဇာသက်ရောက်နေပေသည်။’ဟူ၍ ဦးပုည၏စာအပေါ် ဂုဏ်ပြုထားသည်။

ngyoe.com

ဦးပုည၏ ဝတ္ထုများကို ဟောစာအဖြစ် ပြောကြခြင်းမှာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားများကို ပိဋကတ်တော်များမှ ဝတ္ထုကြောင်းများနှင့် ကိုးကားရေးသားထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဒါနနှင့်ဆိုင်သည့် ဝတ္ထုများမှာ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု၊ သူအိုမကြီးဝတ္ထု၊ သိဝိရာဇ်မင်းကြီးဝတ္ထု၊ ယုန်မင်းဝတ္ထု၊ ဝိသယုသူဌေးဝတ္ထု၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဝတ္ထု စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ဒါနတရားအတွက် ဘုရားလောင်းဗြဟ္မဒတ်မင်းဝတ္ထုတွင် ‘ဒါနဆောက်ဦ၊ အနည်းမျှလှူလျက်နှင့်၊ ကြီးထူကြွယ်ဝ စည်းစိမ်ထက် စံရဖူးကြောင်း’ကို ရေးသားထားသည်။ ထိုဝတ္ထု၏အချီးနိဒါန်းတွင် မိမိစားစရာထဲမှ တချို့တစ်ဝက် မလှူသူများကို ရည်ရွယ်ပြီး-

‘သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် စားရာဖို့က၊ တချို့တစ်ဝက်၊ နှစ်သက် ဖြန့်ဖြူး၊ လှူဖူးသည် မရှိ။ မိမိတို့ဝမ်းကိုသာ၊ မဂ်လမ်းဖိုလ်လမ်းထွင်၍၊ မဝင်ဝင်အောင်၊ အတွင်ကရ၊ သွတ်ကြကုန်သော၊ မစ္ဆေရပိတ်ဆီး၊ အစားကြီးတို့အား၊ ဉာဏ်မီးထွန်းပ၊ အလင်းပြ၍’ ဟူ၍ ကိုယ့်ဝမ်းသာ ကိုယ်သဒ္ဓါသော လူများကို သိစေချင်သောကြောင့်ရေးကြောင်း ဆိုသည်။

သာဓကအဖြစ် ဗာရာဏသီပြည့်ရှင် ဗြဟ္မဒတ်သည် ‘မိမိခံစားရသော စည်းစိမ်သည် ဘယ်ကာလအတိတ်က ကုသိုလ်ဟိတ်ကျေးဇူးကြောင့် ဖြစ်ရသနည်း။’ ဟု ဇာတိဿရဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရာ-

‘အသည်ဆင်းရဲသား၊ လူခစားဒုက္ခိတ၊ ဖြစ်ခဲ့ရ၍၊ သူတစ်ပါးအမှုကို ပြုလုပ်မည်သွားရာ၊ စားရန်ဖို့ပါလာသော၊ မုယောထမင်းကြမ်းကို ဆွမ်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၄ ပါးတို့အား၊ ကိုယ်မစားဘဲ ဝမ်းထဲကြည်နူး၊ လှူခဲ့ဖူးသောကြောင့်၊ ထူးမြတ်သောဤသူခကို ငါရသည်’ဟု သိသည့်အကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ မိဖုရားကြီးမှာလည်း မိမိခံစားနေရသော စည်းစိမ်သည်-

mgyo.com

‘ကျွန်ုပ်တို့အခါ၊ တစ်ယောက်စာမျှ၊ ကိုယ်စုရသော၊ အေးမြရန်ရင်း၊
 ပြောင်းထမင်းကို၊ ဝမ်းတွင်းပူဆာ၊ စားတော့မည် ရှိရာတွင်၊ ခီဏာသဝ၊
 ပစ္စေကဘုရား၊ တစ်ဆူအားကို၊ မျက်ဝါးထင်ထင်၊ မြင်လျှင်မြင်ချင်း၊ ပူပင်
 သည့် ဝမ်းရေးကို၊ အလေးမကြံ၊ ကိုယ်အငတ်ခံပြီးလျှင်၊ စိတ်သန်ကြည်ဖြူ၊
 ဆွမ်းပြု၍လှူခဲ့သော၊ သူဆင်းရဲမ၊ ဖြစ်ကာလက၊ ဤမျှခန့်ကုသိုလ်ကြောင့်’
 စံစားရကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည်။

အလွန်ဆင်းရဲသောကြောင့် သူတို့အိမ်တွင် အပိုအလှူ မရှိ မလောက်
 မင စားနေရသည့်အတွက် ထမင်းကျန်ဟင်းကျန် ဟူ၍လည်း စွန့်ပစ်စရာ
 မရှိ။ ဤကဲ့သို့ မွဲတေလွန်းသည့်အတွက် သူတို့အိမ်နားတွင် ကျီးမျှပင် မပျံဝဲ။
 ကျီးမျှပင် မပျံဝဲသောကြောင့် ‘ကာလဝလိယ’ဟု ပြောင်လှောင်ခေါ်ခြင်း ခံရ
 သော ဇနီးမောင်နှံသည် နောင်တွင် သူဌေးလင်မယား ဖြစ်သွားသည်။ ဘဝ
 မခြား သူဌေးလင်မယားဖြစ်ရခြင်းမှာ ရှင်မဟာကဿပအား ဆွမ်းတစ်နပ်
 လှူဖူးသော ကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

လှူသောဆွမ်းမှာလည်း စိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းသည်။ မောင်ကာက
 ဝလိယလည်း ဝေဠုဝန်ကျောင်းအတွင်း ဆွမ်းကြွင်းဟင်းကျန်စားရန်ရှာမည်
 သွားခိုက် မယ်ကာကသည်-

‘ရကစုဟင်းရွက်ကို၊ တလမျက်လောက် ဆန်ကွဲနှင့်၊ ထမင်းနဲဖြုန်း
 ဆတ်ကျို၍၊ အရိုးတိုယောက်မနှင့် ဝဲထအောင်မွေတုန်း’

ထိုစဉ် ရှင်မဟာကဿပ သူတို့အိမ်ရှေ့ ဆွမ်းရပ်သည်။ ဆွမ်းရပ်လာ
 သော ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကို မြင်လျှင် မယ်ကာက စဉ်းစား၏။ ‘ကိုယ်တော်
 မြတ်ကြီးသည် သူဌေးသူကြွယ်များအိမ်မှာ ဆွမ်းရပ်လျှင် နတ်သုဒ္ဓါတမျှသော
 ဆွမ်းကို ရလိမ့်မည်။ မိမိတို့ထံ ဆွမ်းရပ်လာခြင်းမှာ တို့ ၂ ယောက်ကံစ
 နာလန်ထချင်၍ဟု ယုံကြည်ပြီး၊ ထမင်းနဲချဉ်ပေါင်ဟင်းကို မခြွင်းမချန်
 ပြောင်းပြန်ဦးစောက် သွန်မှောက်လှူဒါန်းလိုက်သည်။

ဤတရားကို ဦးပုည ဤသို့ နိဂုံးချုပ်သည်။

mg yoe . com

‘သာသနာခေတ်ကောင်းတွင်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းနှင့်၊ သဒ္ဓါကောင်း တစ်ချက်ကြုံလျှင်၊ ပုံသေမုချ၊ မောင်ကာကဲ့သို့၊ ကြွယ်ဝမည်အမှန်။ တမလွန် ဌ်လည်း၊ နတ်မွန်ဗြဟ္မာ၊ ချမ်းသာပေါင်းရုံး၊ နိဗ္ဗာန်မှ ဆုံးမည်ဟု၊ နှလုံးမခွ၊ စိတ်လက်ချ၍၊ ဒါနကို အားထုတ်ကုန်ရာသည်။’

ဒါနတရားဟောရာတွင် အစွယ်လှူသူ ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်းဝတ္ထု၊ မျက်စိ လှူသူ ‘သိဝိမင်းကြီးဝတ္ထု’တို့လည်း ပါသည်။ ထိုအလှူများသည် ‘အင်္ဂပရိစ္စာဂ’ ခေါ် ခြေ၊ လက်၊ မျက်စိ စသော အင်္ဂါများကို စွန့်သည့် စွန့်ခြင်းတွင် ပါဝင် ပြီး၊ ယုန်မင်းဝတ္ထုမှာမူ ‘ဇီဝိတပရိစ္စာဂ’ခေါ် အသက်ကိုစွန့်သည့် စွန့်ခြင်း၌ ပါဝင်သည်။

အလှူလှူသည့်အခါ အလှူပစ္စည်းအပေါ်တွင် မစ္ဆေရစိတ်ဝင်ကာ မတွယ်တာသင့်ကြောင်းကို-

‘အကြင်သူသည် ငါ၌ ပစ္စည်းနည်းပါးလှသည်။ ဒါနဖို့ တစ်တန်၊ ခွဲဝေရပြန်သော်၊ စားရန်ဖို့ချွတ်၍၊ ငတ်မွတ်ချေတော့မည်။ စားရန်ဖို့ ကြွင်း သော်လည်း ရင်းစရာမထားလျှင်၊ နောင် စားရေးခက်လတ္တံ့ဟု၊ မျှော်ငဲ့တိုင်းဆ ၍၊ မစ္ဆေရမပွားစေအပ်။ စားနပ်ရိက္ခာ၊ နည်းသူမှာလည်း၊ သဒ္ဓါနောက်ဆုတ်၊ မယုတ်စေဘဲ၊ အနည်းထဲက၊ ခွဲ၍လှူဒါန်းသင့်ချေသည်။ ပစ္စည်းအင်အား၊ များသူမှာကား၊ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ ပီတိထပ်ပွား၊ အများလှူသင့်လှချေသည်။ ယင်းသို့ မစ္ဆေရဇော၊ မရောမဆိုင်၊ ပြောင်ပြောင်ကြီး ကိုင်ဝံ့မှ၊ ပိုင်ပိုင်နောက် ခါ၊ သံသရာ၌၊ နတ်ရွာသူဂတိ၊ တုမရှိ စည်းစိမ်ဝယ်၊ အကြိမ်ကြိမ်ပျော်ပါး လျက်၊ အနင့်သားစံကြေချိမ့်မည်’ ဟု အဘယမာတာ ရဟန္တာထေရီဝတ္ထုတွင် ဟောကြားရေးသားထားသည်။

‘ဝိသယုသူဌေးဝတ္ထု’တွင်

‘သမ္မောအဋ္ဌကထာကျမ်း၌၊ အကြင်သူသည်၊ လှူမည်ဟု စိတ်ကြံ၊ မိဋ္ဌာန်ဆောက်တည်၊ မနောက်ရည်ပြီးမှ၊ မကြည်မည်၊ ဝန်တို စိတ်ကွက်၊

www.dhammadownload.com

မလှူရက်၍၊ ယွင်းပျက်ချွတ်လွဲမှု၊ ထိုသူစင်စစ်၊ ငရဲဖြစ်ကြောင်း'ဟူ၍ အလှူ ဒါနတွင် ဝန်တိုမစ္ဆေရစိတ်ကြောင့် အကျိုးယုတ်ရပုံများကိုလည်း ရေးသည်။ အလှူ လှူသည့်အခါ ဆုတောင်းတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ ဆုတောင်းရာ၌ ဆုတောင်းမမှားရန်လည်း လိုသည်။

‘ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု’တွင်

‘တရားနာပရိသတ်တို့သည်၊ တတ်စွမ်းပါသမျှ၊ ကုသိုလ်ကို ပြုကြလျှင်၊ ဝဋ်ဒုက္ခဇကန်၊ ထိုစည်းစိမ်ဗိမာန်ကို၊ စိတ်ဆန္ဒတဏှာဖြင့်၊ ရပါမည့် အကြောင်း၊ ဆုတောင်းမမှားကြစေရာ။’

‘ဒါနကောင်းမှု၊ ပြုကြသောအခါ၊ ဝဋ်ချမ်းသာကို တဏှာလိုက်စား၊ ဆုတောင်းမှားကြလျှင်၊ နာလိုက်လား၊ သေလိုက်လား၊ တမွှားမွှားနှင့်၊ အလျားလိုက်မျော၊ ဆင်းရဲ၌မောကြမည်’ ဟု ရေးထားသည်။

ဆုတောင်း မမှားအပ်ကြောင်းကိုလည်း ခေမာမိဖုရား ဝတ္ထုတွင်

‘တတ်စွမ်းသမျှ၊ ဒါနကိုဆည်းပူးလျှင်၊ နမူးနထူး၊ စိတ်ကူးယွင်းချွတ်၊ အကောင်းမှတ်၍၊ လူ့နတ်ဘဝ၊ ဝဋ်ဒုက္ခကို၊ လောဘရိပ်ဆောင်း၊ ဆုတောင်းမချော်ကြစေနှင့်၊ လှူနိုင်ပါလျက်၊ သံသရာဝဋ်၊ ကင်းလွတ်ပါစေ၊ မတောင်းချေလျှင်၊

‘ပေထုံပေထုံ၊ ပိုးသာကုန်၍၊ မောင်ပုံ စောင်းမတတ် ဆိုသကဲ့သို့၊ ရှိကြမည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ပညာရှိတို့သည်-

‘လူမိုက်အလှူ၊ ပေးပါမူလည်း၊ ရွယ်ချူဖိုလ်မဂ်၊ မပနှက်က၊ မှားဘက်ဝယ်သာ၊ ကျင်လည်ရာသို့’ ဟူ၍ ဆိုကုန်သည်။

ဆုတောင်းမှားသည့်အလှူမျိုးကို ‘လူမိုက်အလှူပေးသကဲ့သို့ပင်’ ဟု ပြောထားလေသည်။

ဦးပုညဝတ္ထုများတွင် ဒါနတရားဝတ္ထု အလွန်များသည်။

ဤသို့ ဒါနတရားများ များများရေးရခြင်းသည်-

‘လူတို့သည် အလွန် အကောင်းကြိုက်သည်။ ‘ပါးနပ်သည်’ ဟု ဆိုလျှင် လည်း ဆိုနိုင်သည်။ ‘ချမ်းသာလိုသည်။ ကြွယ်ဝလိုသည်။ စည်းစိမ်ကြီးလို သည်။ တန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံလိုသည်။’ စသည်ဖြင့် လိုသည်လိုသည် တို့သည် လူ့သဘာဝပင် မဟုတ်လား။ သေလွန်သောအခါတွင်လည်း ငရဲ မလားလို၊ ကြက်ငှက်တိရစ္ဆာန် မဖြစ်လို၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်လို၊ အသူ ရကားယံဘုံသို့ မသွားလို။ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ကြွယ်ဝပြည့်စုံသော လူ့ ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုသာ ရလို ရောက်လိုကြသည်။ အလှူဒါန ပေးဝေငှသော အကျိုးကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော စည်းစိမ်မျိုးကို ရနိုင် သည်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ယုံကြည်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနအကြောင်း ပါဝင်သော ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ဦးပုညရေးသည်မှာ လူ့အကြိုက်နှင့် ကိုက်ညီ သည်ဟု ဆိုရပေမည်။’ ဟု ဦးတင်လှက မှတ်ချက်ချသည်။

ဦးပုည၏ ဝတ္ထုများတွင် သီလကျင့်သုံးရန် ရေးထားသော ဝတ္ထုများ လည်း တွေ့ရသည်။

‘အနောမဒဿီဘုရားရှင်လက်ထက် စန္ဒဝတီပြည်၌ သူဆင်းရဲယောက်ျား တစ်ဦးသည် လှူဒါန်းစရာ လှူဖွယ်ဝတ္ထု မရှိသောကြောင့် ‘ကိုယ်တွင်းသီလ ကိုသာ အားထုတ်ကျင့်ဆောင်၍ ကုသိုလ်ဖြစ်စေရတော့မည်။’ - ကြံပြီးလျှင်၊ လက်ယာရံ နိသဘမထေရ်၏အထံ၌ ၅ ပါးသောသီလကို ခံယူ၍ ရိုသေစွာ အနှစ် ၁ သိန်းပတ်လုံး ထိန်းသိမ်းလေ၏။ ထိုကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၌ အကြိမ်ကြိမ် စည်းစိမ်ခံစားရပြီး၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် တော်တွင် ‘ပဉ္စသီလ သမာဒါနိယ မထေရ်’ အမည်တွင်လျက် အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရလေ၏။’ ဟူ၍ ‘ပဉ္စသီလ သမာ ဒါနိယဝတ္ထု’ ကို ရေးသားသည်။

သီလ အရေးကြီးပုံကို-

‘ဖြူစွာသန့်သက်၊ ဖြန့်ကြက်စီရင်၊ ပိတ်ပေါ်တွင်၌၊ ဆေးမင်စုတ်ချ၊
ရေးသမျှပင်၊ လှပကြည်လင်၊ ထင်လေသည်ချည်း၊ နက်မည်းရင့်ရော်၊ မဲထည်
ပေါ်၌၊ ရေဖျော်ဆေးစုံ၊ ရေးလှည့်တုံသော်၊ ဟန်ပုံမရ၊ မလှမွဲတောင်း၊
ရှုမကောင်းသကဲ့သို့၊ အကြောင်းပဋ္ဌာန၊ သီလဆောက်ဦ၊ အခံဖြူမှ၊ ပြုမှုသမျှ၊
ဒါနကုသိုလ်၊ ထိုထိုကျင့်ကြံ၊ ကောင်းမှုကံတို့သည်၊ အလှုံ့ပြောင်ပြောင်၊ အရောင်
မည့်၊ ဖွံ့ဖြိုးဖြိုး၊ ကောင်းကျိုးမနှေး၊ အစွမ်းကုန်ပေးမည်။’ - ဟူ၍ ရေးသည်။

သီလစင်ကြယ်မှ၊ အခံဖြူမှ ပြုသမျှကုသိုလ်တို့သည် အလှုံ့ပြောင်မည်၊
ကောင်းကျိုးပေးမည်။ သီလမစင်ကြယ်လျှင်၊ အမည်းခံပေါ် ပုံဖော်အရုပ်ရေး
လျှင် ဟန်ပုံမပေါ်သကဲ့သို့ ကုသိုလ်အကျိုးလည်း မပေး။ ဤသည်မှာ သီလ၏
အရေးကြီးပုံ ဖြစ်သည်။

ထိုဝတ္ထု၌ပင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းလာသော ‘သဂ္ဂါရောဟနသောပါနံ’ ချီ
ဂါထာကို ထုတ်ပြုပြီး နတ်လမ်းဗြဟ္မာ၊ လေးဖြာမဂ်ဖိုလ်၊ မငြိဆန္ဒ၊ လိုတင်း
ရသော သီလအကျိုးအာနုဘော်ကိုလည်း ဤသို့ ရှင်းပြသည်။

‘ဗြောက်ထပ်နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်၊ ရောက်ဖွယ်ကူးသန်း၊ စောင်း
တန်းဟူက၊ သီလမှတစ်ပါး၊ အခြားမရှိ၊ သီလသိက္ခာ၊ တရားသာလျှင်၊ ဗြဟ္မာ
နတ်ဌာန်၊ တက်ရန်စောင်းတန်း ဖြစ်လေ၏။ ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဆယ်ပါးမချို့၊
သီလတို့သာ၊ ရွှေမြို့နိဗ္ဗာန်၊ ဘုံမိမာန်သို့၊ ဝင်ရန်တံခါး ဖြစ်ပေ၏။ သီလ
အကျင့်၊ လမ်းမပွင့်က၊ ဝင်ခွင့်မသာ၊ ပြည်ခေမာနှင့်၊ လမ်းတာ အလွန်ဝေး
လတ္တံ့။’

‘ထို့ကြောင့် သုဂတိဘုံသူ၊ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏
စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတနဓာတ်၊ ဝဋ်ကင်းပြတ်သော၊ အရဟတ္တ
မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလျှင်၊ အလိုရှိကုန်၊ တောင့်တကုန်သော၊ သူတော်ကောင်း
အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ ငါးပါးသီလ၊ ပဉ္စဂကို၊ နိစ္စအမြဲ၊ ကိုယ်၌စွဲစေ၍၊
လွန်ကဲကြိုးစား၊ တတ်နိုင်အားမူ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ ဒသဂီနှင့်၊ တစ်လအတွင်း၊

လေးသီတင်း ရှစ်သီတင်း၊ မယွင်းမယုတ်၊ ကြိုးအားထုတ်၍၊ ဥပုသ်သုံးစွဲကြ ရမည်၊ သီလသမာဓိ၊ ကိုယ်၌ရှိမှ၊ ပြုမိသမျှ၊ ဒါနကိရိယာ၊ ဘာဝနာတို့သည်၊ သာ၍စင်ကြယ်၊ အံ့ဖွယ်ပြည့်ဖြိုး၊ ကောင်းကျိုးကြီးစွာပေးနိုင်မည်။’

သာဝတ္ထိပြည်၏နေပုဒ်ဖြစ်သော နာဠန္ဒမြို့၌ ‘သောဏဒိန်’ အမည် ရှိသော အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် သံဃာတော်ရှင်မြတ်တို့အား တတ်စွမ်းသမျှ ဆွမ်း စသော ဒါနဝတ္ထုကိုလှူဒါန်းလျက် ပဉ္စသီလကို ဆောက်တည်၏။ ဥပုသ်နေ့ကြိုကြိုက်လျှင် အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသီလ ဆောက်တည်၏။ ရံခါရံခါ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းဆင်ခြင်သဖြင့် မကြာမြင့်မီ သောတာပန် တည်၏။ ထိုဘဝက သေလွန်လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဆန်းကြယ်သော ဗိမာန်ဝယ် နတ်သမီးဖြစ်၍၊ ‘သောဏဒိန်’ ဟု တွင်လေ၏။

ထိုနတ်သမီးအကြောင်းကို ‘သောဏဒိန်ဝတ္ထု’ ရေးပြီး၊ သီလစင်ကြယ် စွာ စောင့်သုံးကြရန် ဦးပုညက သတိပေးသည်။ ဦးပုညသည် သူတို့ခေတ်၊ သူတို့မျက်မှောက်၌ သူ ကြုံတွေ့မြင်နေရသော ဥပုသ်သည်များကို ဝတ္ထုနိဒါန်းတွင် ဤသို့ ဖွင့်ချ ဝေဖန်ပြလိုက်သည်။

‘ခုကာလ ခုအခါ၊ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ မဟူ၊ အချို့လူတို့၊ သုံးယူ ကြသော ဥပုသ်မှာ၊ အိမ်တွင်ကိစ္စ၊ သောကထွေပြား၊ အပွေသားကို၊ မထားခဲ့ ရက်၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာ၊ အခါကိုမရှု၊ မွန်းတည့်လုမှ၊ သူ့ကိုခေါ် ငါ့ကိုခေါ်၊ အဖော်စုဝေး၊ သားမြေးလက်ငင်၊ သွားချင်အားကြီး၊ အချိန်နီးသောကြောင့်၊ စိပ်ပုတီးမေ့ရစ်၊ ဖြစ်တတ်ရာရာ၊ ကျောင်းကန်လာ၍၊ အာမာန္တေ၊ မသွေမလှန်၊ မှန်ပါသည်ဘုရား၊ ခံဝန်ချက်ထားပြီးလျှင်၊ တစ်ဖဝါးတစ်ဖီလာ၊ နေ ရှိပါသေးစုံ၊ မေးကာ မေးကာ၊ ရသာထွေပြား၊ စားဦးစို့၊ သောက်ဦးစို့၊ ဤကဲ့သို့နှင့်၊ နံနက်ဖို့ ကုန်ပြန်လျှင်၊ တုဏှိဘာဝေါ၊ ကြမ်းချောချောတွင်၊ သုံး-လေးလော ကျော၍၊ ဝမ်းလျော့အောင်အိပ်ပြီးမှ၊ နိုးကာလလည်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာကို၊ ရံခါကြိုးကြား၊ ဂုဏ်ကိုးပါးရော စကားရော၊ အနှောနှော အနှီးနှီး၊ စိပ်ပုတီး တစ်ကုံးတွင်၊ နှစ်လုံးချ သုံးလုံးချ၊ တစ်ပတ်ရ နှစ်ပတ်ရ၊ ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်း၊

မစီးဖြန်းမဆင်ခြင်၊ အိမ်တွင်ခမ်းနား၊ သားမှုမြေးမှု၊ မည်သူမှာ မည်သို့၊ ငါတို့မှာ ဘယ်နှယ်၊ အဝယ်အရောင်း၊ မောင်းထောင်း၊ ဆန်ပြာ၊ ဗိုင်းတာ၊ ရက်ကန်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရေး၊ ကျေးဇူးမနပ်၊ စကားရပ်ကို၊ ပါးစပ်မညောင်း၊ အကြောင်း ထွင်ခဲ့၊ ဝိုင်းကြီးဖွဲ့လျက်၊ အကျိုးမဲ့ပြောဆို၍၊ နေ့ကိုကုန်စေသဖြင့်၊ ဝတ်ကျေရုံ အားထုတ်သော၊ ဥပုသ်စဉ်ကူ၊ ရေလံဖြူသီတင်း၊ ခုကာလအတွင်းမှာ၊ အဖျင်း သာ များကြချေသည်။’

‘ပဉ္စပေါသကဝတ္ထု’တွင်လည်း သီလစောင့်နေသူများကို ဝေဖန်သည့် စာများ တွေ့ရပြန်သည်။ ပကိဏ္ဍကနိပါတ်လာ ပဉ္စပေါသထဇာတ်ကို ဝတ္ထု ဟောစာအဖြစ် ရေးသည်။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ လောဘနှင့် မာနကြောင့် သံဝေဂ ရသွားကာ သီလစောင့်ထိန်းကြသော ခို၊ ဝံ၊ မြေခွေး၊ မြွေနှင့် ရသေ့တို့ ဇာတ်လမ်း ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုနိဂုံးချုပ်တွင်

‘ယနေ့ကာလ မနုဿသတ္တဝါ ဥပုသ်သည် သူတကာတို့သည် များစွာ နေ့ရက်၊ လဆက်နှစ်လုံး၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးကြသည် မဟုတ်၊ တစ်လလုံးအတွင်း တွင်မှ၊ လေးသီတင်းသာ ဥပုသ်စောင့်သုံးကြသည်။ ထိုသို့ ရက်အနည်းငယ် မျှသာ ဥပုသ်စောင့်သုံးကြပါလျက်၊

‘သို့စင်နည်းပါး၊ မများရက်ရေ၊ သုံးရသည်အနေတွင်မှ၊ သေရော့ ကြေရော့၊ မပေါ့မဖျင်း၊ စိတ်ကိုတင်း၍၊ ကိုယ်တွင်း၌ ရှိသော၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိလေသာတို့ကို၊ မလာမရောက်၊ မပေါက်မဝင် နိုင်အောင်၊ ခိုင်ခိုင်ကြီးခြေကန်၊ စုံတွန်းလှမည်ဟု၊ သမ္မာဉာဏ်မပြဋ္ဌာန်းဘဲ၊ ကွက်ဆန်းဥပုသ်၊ အဟုတ်ရော မဟုတ်ရော၊ ပါးစောင်က အမြှုပ်စီအောင်၊ ဖွာစလီစကားပြော၍၊ ဖွဲရောခဲရော၊ ဖွပ်ချောပြာစင်၊ ဆကာတင်မဟုတ်၊ ဥပုသ် လုံးတီး၊ အပေါ်စီး စွယ်ရောင်ပြ၊ စောင့်ကြသူတချို့၊

‘ဤကဲ့သို့ ထိုကဲ့သို့၊ အိမ်ဖို့အိမ်ရေး၊ လင်ရေးမယားခန်း၊ စားခန်း သောက်ဖွယ်၊ သားငယ်မြေးပု၊ ဝတ္ထုကာမ၊ အဝဝ အထွေထွေကို၊ မဝေနိုင်

မဖန်နိုင်၊ ဗျာလှိုင်ပလချူ၊ သပ္ပတ်အရှုပ်ယှက်ခတ်၊ မပြတ်စိတ်တွင်၊ နောက်ဆံ
ငင်သကဲ့သို့၊ ဘဝင်မကျ၊ စောင့်ကြသူတချို့၊

‘ဤသူတို့ စောင့်ကြသော၊ သီလရှစ်ပါး၊ သီလများကို၊ ယိုးမှားဥပုသ်
ဆိုသင့်သည်။ အပေါ်ယံပန်းလှနှင့် အတွင်းကရွက်ပုပ်တွေကို၊ ရောမွေ့၍
သိပ်လိုက်သော၊ ပုလိပ်က လက်ဖက်တင်သကဲ့သို့၊ အမြင်သာပြေပြစ်၍၊ အနှစ်
သာရမရှိသော၊ ဥပုသ်သုံးခြင်းတို့ကို၊ အလျှင်းပယ်ဖျက်၍၊ တစ်ရက်ခန့်
နှစ်ရက်ခန့်ကို၊ သန့်သန့်ကြီး ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်၊ အားသစ်၍ စောင့်ကောင်းလှ
ပေသည်။’

ဥပုသ်စောင့်သူများကို အမြင်မတော်တိုင်း ဝေဖန်နေ၍မဖြစ်ကြောင်းလည်း
ဦးပုည သိသည်။ အဆိုးချည်းပဲ ဝေဖန်ရေးသားနေလျှင်လည်း အဆိုးမြင်
ဝါဒသမားသာ ဖြစ်မည်။ ဤကဲ့သို့ ဦးပုည အဖြစ်မခံ။ ဥပုသ်စောင့်လျှင်
မည်ကဲ့သို့ စောင့်ထိန်းသင့်ကြောင်းကိုလည်း ‘သောဏဒိန်ဝတ္ထု’တွင်ပင် ဤသို့
ရေးဖွဲ့သည်။

‘လောကီလောကုတ်၊ ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဧကန်ရထိုက်သော ဥပုသ်
သုံးခြင်း၏ နည်းဥပဒေကား၊ ဥပုသ်သုံးလိုသောသူသည် နက်ဖြန် ဥပုသ်ကြုံ
မည်ဖြစ်လျှင်၊ ယနေ့ကပင်၊ အိမ်ထောင်ကိစ္စ၊ ပလိဗောဓ တို့ကို ပြီးစီးရှင်းလင်း
စေ၍၊ ဥပုသ်နေ့၌ နံနက်စောစော၊ ရဟန်းသူတော်တို့ထံ ဆည်းကပ်ပြီးလျှင်၊
အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောဥပုသ်ကို ရိုသေစွာ ခံယူဆောက်တည်ရမည်။
ခံယူပြီးကာလ၊ လျှောက်ပတ်ရုံမျှ၊ အာဟာရဖြည့်တင်း၍၊ မိမိခံယူပြီးသော
ဥပုသ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ၊ သူတစ်ပါးတို့အား နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့်
စပ်သောအမှု၊ ကာမရာဂ ပွားများအကြောင်းဖြစ်သော အိမ်ထောင်စီးပွား သား
မယားနှင့်စပ်သော အမှု၊ ဒုက္ခဒေါမနဿနှင့် စပ်သောအမှုတို့ကို မကြံစည်
မပြောမဆို မပြုမကျင့်မူ၍၊’

သီလနှင့်စပ်၍ ဦးပုည ရေးထားသည်မှာ ပြည့်စုံသင့်

mgyoe.com

လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းရှားပါးသဖြင့် ဒါနကုသိုလ် မပြုနိုင်လျှင်၊ သီလ
 စောင့်ထိန်း၍ သီလကုသိုလ် ယူနိုင်သည်။ လောကီ၊ လောကုတ် ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်
 ထိ သီလက ပို့နိုင်သည်။ ဝတ်ကျေရုံအားထုတ်သော ဥပုသ်စဉ်ကု၊ ရေလံဖြူ
 သီတင်းမျိုး၊ ကျိုးကဲ့ကွက်ကျား ဆန်းပြားသော ကွက်ဆန်းဥပုသ်မျိုး၊ နောက်ဆံ
 တင်ငင်နှင့် စောင့်ကြသော ကလင်ကတဥပုသ်မျိုးမှာ အကျိုးပေးမကောင်း
 ကြောင်းလည်း ဝေဖန်ထားသည်။

ဘာဝနာနှင့်ပတ်သက်၍ ‘ဥပမာ ၄ ဦး’ ဝတ္ထုတွင် ဖော်ညွှန်းထား
 သည်။ ‘ဥပမာ ၄ ဦး’ ဆိုသည်မှာ

ပေါက်ပင်ပေါ်ပွင့်နေသော ပေါက်ပွင့်ကို အမဲသားတစ်ထင်မှတ်၍ စောင့်
 နေသော တောခွေးတစ်ကောက်သည် ပေါက်ပွင့်ကြွေလေသော် ‘အမဲသား
 တစ်’ထင်၍ ပြေး၍ဟပ်သည်။ အမဲသားတစ် မဟုတ်မှန်း သိလေလျှင် အပင်
 ပေါ်က ပေါက်ပွင့်ကို အမဲသားတစ်အမှတ်ဖြင့် အောက်က ထိုင်စောင့်နေပြန်
 သည်။

အရူးမတစ်ဦးသည် ငရုတ်သီးတစ်ဆုပ်ကို စားမိပြီး၊ စပ်သောကြောင့်
 ရေရှာလေ၏။ ရေသောက်မည်ဟု ကြည့်သောအခါ ရေထဲရှိ မိမိအရိပ်ကို
 မြင်လျှင် ကိုယ့်မျက်နှာကို ဘီလူးမထင်နေပြီး ပြေးလေ၏။

နောက်အရူးမတစ်ဦးမှာ မှန်ကြည့်လေသော် မှန်ထဲ၌ မိမိ၏မျက်နှာ
 မြင်ရလေ၏။ ထိုအခါ မိမိမျက်နှာ မှန်ထဲဝင်သွားပြီဟု ထင်သွားလေ၏။

ပင်လုံးကျွတ်သီးသော ခပေါင်းပင်ကြီးကို မြင်သောမျောက်သည်
 ‘ကမ္မလာ’ ဟု ထင်မှတ်သွားလေ၏။

ဤ ၄ ဦး ဥပမာပေး၍ လူတို့သည် ဖောက်ပြန်နေသော မိမိခန္ဓာကို
 အမြင်မမှားစေသင့်ကြောင်း ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

‘အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဧကန်ဖြစ်သော၊ တစ်လံမျှလောက်သော အပေါ်
 ကိုယ်ရပ်မှ၊ နှပ်၊ သလိပ်၊ ချွေး၊ ပြည်၊ သွေး၊ မျက်ရည်နှင့်ထွေးသော

ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့သည်၊ ယိုစီးမပျက်၊ ပြင်သို့ထွက်၍၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ၊ ပုပ်နံ့စွာညှီလျက်၊ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုအပ်သော၊ မဟာဘုတ်သုံးရပ်တို့ မပြတ်တွဲမီသော၊ ဤရူပကာယလျက်၊ လျှော်နှီးဖြင့်လိမ်၍၊ အိမ်ကိုဆောက်လုပ်ဘိသကဲ့သို့၊ x x x အထက်ကား လည်ချောင်းရောက်၊ အောက်သို့ ဒွါရချောင်း၊ ၎င်းစပ်ကြားတွင် စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲတို့ကို၊ အိတ်ထဲ၌ သိပ်သကဲ့သို့၊ မဖိတ်မယို၊ ဤကိုယ်ကာယ၏ ဖြစ်ဟန်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဖြင့်၊ မဆင်မခြင် မသုံးသပ်၊ အမှတ်မဲ့ အိပ်နေလျက်၊ သေခြင်းသို့ ရောက်လေသော၊ များဝေနေပုထုဇွန်တို့သည် - အစချီလျက် ဥပမာ ၄ မျိုးကို ဖော်ပြရေးဖွဲ့ထားသည်။

ခန္ဓာကိုယ်ကို-

‘ဆံမွေးနီကျား အဆင်ဆိုးဝါး၊ အသားကြမ်းထွေ၊ လက်ခြေလိမ်ကောက်၊ ရွံကြောက်စဖွယ်၊ သွားစွယ်ပြူးတူးနှင့် ဘီလူးမတစ်ယောက်သည်၊ မြင်သမျှ ရှုဖွယ်၊ တင့်တယ်လျောက်ပတ်သော နတ်သမီးအသွင်ကို’ ယူ၍ မာယာပရိယယ်များလှသော ခန္ဓာကိုယ်၏ လှည့်ဖြားခြင်းခံရပုံများကိုလည်း ပြောသည်။

ဤသို့ ထင်းတုံးသဖွယ်၊ မတင့်တယ်သော၊ ဤကိုယ်ကာယသည်၊ မုချမလွဲ၊ ဆင်းရဲအတိ၊ တည်ရာဖြစ်လေ၏။ အသို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကသည် အိုခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ အိုခြင်းဆင်းရဲကသည် နာခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ နာခြင်းဆင်းရဲကသည် သေခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ သေခြင်းဆင်းရဲကသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့ တစ်ဖန် ရောက်လေပြန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ ဝဲရေပမာ၊ လူရွာနတ်ဘုံ၊ စုန်ကာ ဆန်ကာ၊ ဆုံမှတပ်နွား၊ ရဟတ်ချားကဲ့သို့၊ ပျက်ပြားပြိုကွဲ၊ ဆင်းရဲအတိဖြစ်သော၊ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်’ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ဟောကြားကာ ဥပမာ သာဓကဝတ္ထုများ ဆောင်ပြသည်။

နိဂုံးချုပ်တွင်မူ-

‘ငါးဝသော ဂရုဓမ္မသီလကို၊ ထာဝရတည်လျက်၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလမြတ်ကို၊

mg y o e . c o m

မပြတ်အောင်အားထုတ်၍၊ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး၊ စောင့်သုံးဆီးတား၊ ဗြဟ္မစိုရ် ပွားကြပြီးလျှင်၊ လေးဆယ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့တွင် မိမိတို့စရိုက်နှင့် ကိုက်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ် ကုန်ရာသည်။’

ဦးပုည၏ ဝတ္ထုများတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရားနှင့် ပတ်သက်သော တရား နည်းသည်။ ဤတစ်ပုဒ်သာ တွေ့မိသည်။ နည်းရခြင်းမှာလည်း ဦးပုည တို့ခေတ်က ယနေ့ခေတ်ကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရားရိပ်သာတို့ ရှိပုံမပေါ်ချေ။

လူပုဂ္ဂိုလ်များကို ဝိပဿနာတရားပြသည်မှာ လယ်တီဆရာတော်တို့ ခေတ်ကမှစ၍ တွင်ကျယ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးပုည၏ဝတ္ထုများ တွင် ဝိပဿနာဘာဝနာတရား အရေးနည်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။

ဦးပုည၏ဝတ္ထုများဖွဲ့စည်းပုံမှာ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ထိုဝတ္ထုဒေသနာအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်းယူခြင်း မဟုတ်ပေ။ သာဓကပြရလျှင် ‘ဒါနကို စင်ကြယ် သန့်ရှင်းစွာ ပြုအပ်သောတရား’ ဟူ၍ တရားတစ်ပုဒ်တွင် နဂါးပြိတ္တာဝတ္ထု နှင့် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု- ၂ ပုဒ် ရေးထားသည်။

တရားနိဒါန်းတွင် ဓမ္မပဒ ပါပဝဂ် အသညတ ပရိက္ခာရရဟန်းဝတ္ထုက ‘မာဝမညေထပါပဿ’ ချိဂါထာနှင့် ထိုဝဂ်လာ ဗိဇ္ဇာလပဒက သူဌေးဝတ္ထုမှ ‘မာဝမညေထပုညဿ’ ဂါထာတို့ကို ပြောထားပြီး၊ ဝတ္ထုမှာမူ ဓမ္မပဒ ဗုဒ္ဓဝဂ်က ဧကရပတ္တနဂါးမင်းဝတ္ထုနှင့် ဓမ္မပဒယမကဝဂ်က မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထုတို့ကို ညွှန်းဆိုရေးဖွဲ့ထားသည်။

ဦးပုညသည် ခေတ်အလျောက် ကျော်ကြားသော စာဆိုတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ယနေ့တိုင် ဦးပုညစာများကို လေ့လာရဆဲ၊ မှတ်သားရဆဲ၊ သင်ကြားရဆဲ၊ အတုယူရဆဲ ဖြစ်သည်။ ဦးပုည၏ ဝတ္ထုရေးဖွဲ့ဟန်မှာ စကားပြေသက်သက် မဟုတ်ဘဲ၊ လင်္ကာသွားညှပ်၍ ရေးသွားသည့်စကားပြေ ဖြစ်သည်။ ဦးပုည၏ ဝေါဟာရနိုင်နင်းမှု၊ အာဝဇ္ဇန်းကောင်းမှုတို့ကြောင့် သူ၏ဝတ္ထုများသည် ဗုဒ္ဓ ဘာသာမြန်မာများနယ်၌ ပြောနေကြရစေမိ ဖြစ်သည်။ ဒါနတရား၊ သီလ

တရားတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးပုည၏ဝတ္ထုများသည် အကျိုးများသော ဓမ္မစာပေ အဖြစ် အမြဲတည်ရှိနေမည်ပင်။ ။

ဦးအေးချို-မဟာဝိဇ္ဇာ

ကျမ်းကိုးစာရင်း (ဦးပုညဝတ္ထုများလေ့လာချက်)

- ၁- ဦးပုည - 'ဦးပုညတရားဟောစာ' ခေါ် ဦးပုညဝတ္ထုပေါင်းချုပ်၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။
- ၂- တင်ထွေး - စီစဉ်တည်းဖြတ်သူ၊ ဦးပုည၏ စာပန်းကုံးများ - ပထမတွဲ၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထက်သန်ရေး ပညာပြန့်ပွားလှုံ့ဆော်ရေးစာစဉ် ပထမ အကြိမ် ၁၉၉၁ ခု။
- ၃- အသျှင်စန္ဒီမာ - ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး - ပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရတနာ့ဝါဒီ ပိဋကတ်ဆိုင်ကြီး။
- ၄- အသျှင်စန္ဒီမာ - ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး - တတိယတွဲ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရတနာ့ဝါဒီ ပိဋကတ်ဆိုင်ကြီး။
- ၅- အသျှင်စန္ဒီမာ - ဓမ္မပဒဝတ္ထုတော်ကြီး - စတုတ္ထတွဲ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရတနာ့ဝါဒီ ပိဋကတ်ဆိုင်ကြီး။
- ၆- ဦးတင်လှ - ဦးပုညနှင့်ဇာတ်ဝတ္ထုများ၊ (ဦးပုညစာပေနှင့် ရှုထောင့် အထွေထွေ၊ ဦးပုည နှစ် ၁၅၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်။ ရန်ကုန်မြို့၊ မျိုးညွှန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၆၃၊ စာ-၆၇-၈၇။
- ၇- မောင်သုတ - စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ် တိုက်၊ ပဉ္စမအကြိမ်၊ ၂၀၀၂။
- ၈- မောင်ဇေယျာ - အစောပိုင်းပုံနှိပ် မြန်မာစာအုပ်များ၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၉။

- ၉- ဦးလူဖေဝင်း - သုတ်သင်ပြင်ဆင်၊ ကျပင်းတရားစာ ပထမတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁ ခု။
- ၁၀- ကျပင်းတရားစာ ဒုတိယတွဲ၊ ဝံသာနုဦးပျိုင်း၊ ခေတ်စာပုံနှိပ်လုပ်ငန်း၊ ၁၉၅၈ ခု။
- ၁၁- ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဆရာမာယ - တည်းဖြတ်ဖြေဆို၊ ကျပင်းတရားစာ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဇွဲစာပေရိပ်မြုံ။
- ၁၂- ကိုကြီးကျော် - ကျပင်းဘုန်းကြီးမေတ္တာစာ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းဘဏ်၊ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ။
- ၁၃- ဦးကျော်ငြိမ်း(ဘီအေ) - အဂ္ဂိရတ်မေတ္တာစာ ပြဿနာ၊ ယဉ်ကျေးမှု စာစောင် အတွဲ-၃ အမှတ်-၉၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ- ၆၉-၇၂၊ ၇၅။
- ၁၄- ဦးမောင်မောင်တင် - စလေ့ဦးပုညသမိုင်း၊ မန္တလေးသူရိယသတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ၁၅- ပါမောက္ခဦးမျိုးမင်း - စာပေအဖွင့်ပုံစံသစ်လောင်းသင့်ပြီ၊ စိန်ပန်းမြိုင် စာတမ်းနှင့် စစ်တမ်း။ သခင်နီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၅ ခု၊ စာ-၆၁-၁၁၆။
- ၁၆- ဦးပုည - ဥပကနှင့်ဆာဝါဟောစာ၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်။
- ၁၇- သိန်းဖေမြင့် - စာပေါင်းစု (စာပေဝေဖန်ရေး)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ နံ့သာစာပေတိုက်၊ ၁၉၇၁ ခု။
- ၁၈- ဦးဖေမောင်တင် - မြန်မာစာပေသမိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၅ ခု။

ဥပကနှင့် ဆာဝါဟောစာ နိဒါန်း

အလင်္ကာနယ၊ ကျနပေါ်ထင်၊ ရွန်းသစ်လွင်အောင်၊ စာရွှင်စာမြူး၊ စာထူး၊ စာကြမ်း၊ စာဆန်း၊ စာနု၊ အစုစုကို ပြုစုရေးတင်ခဲ့သော မင်းလှသင်္ခယာ ဘွဲ့ခံ မြင်းခြံနယ်-ရွာစည်ရွာစား စလေဦးပုညသည် မော်ကွန်းရကန်၊ တောလား၊ ပြဇာတ်၊ မေတ္တာစာ၊ ဝတ္ထု၊ ဟောစာ၊ မှာတမ်း၊ သဒ္ဒါ၊ သတ်ပုံ စသော ကဗျာလင်္ကာအထွေထွေ၊ စကားပြေအရပ်ရပ်ကို ပြုစုခဲ့ပေရာ၊ အသီးသီးသော ဦးပုည၏ စာပေတို့သည် စာအုပ်စာတမ်း၊ ကျမ်းအစောင်စောင် အားဖြင့် ထင်ရှားပေါ်ထွက်လျက်ရှိ၍၊ ကဝိမုံသောက် ထွန်းပေါက်လိုသူတို့နှင့် စာပေအရာ လေ့လာမြတ်နိုးကြကုန်သောသူတို့သည် လွယ်လင့်တကူ မှတ်ယူ ဆည်းပူးနိုင်ခွင့် ရှိခဲ့ကြပေသည်။

သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား ဦးပုည၏ ဟောစာတစ်စောင်ဖြစ်သော ဥပကနှင့် ဆာဝါဟောစာ မှာ ရှေးယခင်အခါက သူရိယသတင်းစာတိုက်မှ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးသည်မှအပ ယခုအခါ ရှားပါးတိမ်ငုပ် နစ်မြုပ်လျက်ရှိသည်ဖြစ်ရာ၊ ဦးပုည၏ စာပေလက်ရာများကို ပြည့်စုံစွာ လေ့လာ ဖတ်ရှုလိုသူတို့ အကျိုးငှာ ဟံသာဝတီတိုက် မှ ပြန်လည်ထုတ်ဖော်ရန် လိုလားရင်း ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း စာကောင်းပေမွန် မူမှန်မူသန့်တစ်ရပ် ဖြစ်စေရန် အထိုက်အလျောက် မ-စ သုတ်သင် စီစဉ်တည်းဖြတ်လျက် စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်း ပြုအပ်ပေသည်။

စလေဦးပုည

စလေဦးပုည၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဦးပုည၏လက်ရာ စာအုပ်စာတမ်း အများတွင် အချီးအဖွင့်တို့၌ ဂုဏ်မြင့် ဖော်ပြကြပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ အကျယ်တဝင့် ထပ်မံဖော်ပြရန်ကား လိုအပ်မည် မထင်ပေ။ အကျဉ်းအားဖြင့်ဖော်ပြရသော်

ဦးပုညသည် ၁၁၇၄ ခုနှစ်ဖွားဖြစ်၍ ၁၂၂၉ ခုနှစ်တွင် အနိစ္စရောက်သည်။
 ဖခင်မှာ ဦးမြတ်စံဖြစ်၍ မိခင်မှာ ဒေါ်လှရင်ဖြစ်သည်။ ငယ်ရွယ်စဉ်က စလေ
 မြို့တွင် ပညာသင်ကြား၍ နောင်သော် အမရပူရမြို့တွင် ပညာဆည်းပူးသည်။
 သာမဏေဝတ်ရာတွင် ‘ရှင်ပုည’ ဟူသောဘွဲ့ကို ခံယူသည်။ ပိဋကတ်၊
 ဗေဒင်၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သဖြင့် မင်းတုန်းမင်းကြီးထံ
 တွင် လက်ဖက်ရည်တော်အရာဖြင့် ထမ်းရွက်ရာ ‘မင်းလှသခံယာဘွဲ့’ နှင့်
 ‘ရွာစည်ရွာ’ ကို စားရသည်။ [ဦးပုညအတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ် ဟံသာဝတီရေသည်
 ပြဇာတ်တွင် ပါရှိသည်။] ဦးပုည ရေးသားပြုစုခဲ့သော စာပေများမှာ အောက်
 ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟူသတည်း။

- ၁- မော်ကွန်း ၃ စောင်
 (မန္တလေးဘွဲ့မော်ကွန်း၊ ရတနာနဒီမော်ကွန်း၊ ဇင်းမယ်နိုင်မော်ကွန်း၊)
- ၂- တရားစာ ဝတ္ထု ၂၅ ပုဒ်။
- ၃- မေတ္တာစာ ၅၄ ပုဒ်။
- ၄- ဗေဒင်ဟောကိန်းရကန်။
- ၅- ဟောစာ ၂ စောင်။
 (ဥပကနှင့်ဆာဝါဟောစာ၊ ဝေဿရာဟောစာ)
- ၆- ပြဇာတ် ၆ စောင်။
 (ဝေဿရာပြဇာတ်၊ ကောသလပြဇာတ်၊ ရေသည်ပြဇာတ်၊ ဝိဇယ
 ပြဇာတ်၊ ပဒုမပြဇာတ်၊ ကုသ ပြဇာတ်-မပြီးဆုံး)
- ၇- သာသနာလျှောက်နှင့် ဆွမ်းတော်ကြီးစာတမ်း။
- ၈- မဇ္ဈိမသက သတ်ပုံ။
- ၉- ဣန္ဒာသက္ကဆေးကျမ်း။
- ၁၀- သဂြိုဟ် ၉ ပိုင်း တေးထပ်။
- ၁၁- မယ်ဖွဲ့မောင်ဖွဲ့ မှာတမ်း။
- ၁၂- ဝါသုဒေဝ ဇာတ်ဝတ္ထု။

- ၁၃- သက္ကတဖတ်နည်း လင်္ကာ။
- ၁၄- ဗဟန်း ကန်တော်ကြီးဖွဲ့ တောလား။
- ၁၅- သဒ္ဒါပုဒ်စစ်နှင့် ဂန္ထန္တရန်သျှ နံပျောက်များ။
- ၁၆- တေးထပ်နှင့် အခြားကဗျာများ။

ဥပကနှင့် ဆာဝါ

ဥပကနှင့်ဆာဝါဟောစာကို ဖတ်ရှုရာတွင် ဥပကနှင့် ဆာဝါ^၁ အကြောင်း ကိုလည်း သိရှိထားသင့်ပေသည်။

ဥပကသည်ကား သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား- သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ မရောက် မီကပင် ရဟန်းပြု၍ တရားကိုရှာနေသော တက္ကဒွန်းပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လေ သည်။ ဥပကသည် မဇ္ဈိမဒေသဝင်္ဂဟာရနေပုဒ်တွင် ‘စဏ္ဍာမိ’^၂ မုဆိုးကြီး၏ ခြံစောင်းရန်းအတွင်း၌ မုဆိုးကြီးကိုယ်တိုင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော တဲ ကျောင်းငယ်တွင် သီတင်းသုံး နေထိုင်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃ ခု ကဆုန်ပြည့်နေ့၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရရှိပြီးနောက် သတ္တဌာန စံတော်မူပြီးလျှင်၊ ဝါဆို လပြည့်နေ့ဝယ် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ၅ ဦးတို့အား တရားဦးဟောကြားရန် ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွချီလေသော်၊ မဟာဗောဓိပင်မှ ၃ ဂါဝုတ်မျှ ကွာဝေးသော ဂယာသီသရွာသို့ မရောက်မီ အကြားလမ်းခရီးတွင် အရပ်တစ်ပါးသို့ လှည့် လည်ရာက ရွာသို့ပြန်လာသော ဥပကတက္ကဒွန်းနှင့် တွေ့လေသည်။ ထိုအခါ ဥပကသည် ‘ဘုရားရှင်’ ဟူ၍ မသိသေးသဖြင့်၊ မြတ်စွာဘုရားအား “ငါ့ရှင်

၁။ ဇိနတ္ထပကာသနိ၌ ‘စာပါ’ ဟု ဖော်ပြ၍၊ တထာဂတဥဒါနဒီပနီနှင့် ဗုဒ္ဓဝင်တို့၌ ‘ဆာဝါ’ ဟု ဖော်ပြသည်။ ပါဠိတော်၌ ‘စာပါ’ ဟု ရှိသည်။

၂။ ဤ ‘ဦးပုည၏ဟောစာ’နှင့် မန်လည်ရတုတို့တွင် ‘လုဒ္ဒက-မုဆိုး’ ဟူ၍သာ ဖော်ပြ သည်။ အမည်မပါချေ။ ဇိနတ္ထပကာသနိနှင့် ဗုဒ္ဓဝင်တို့၌ ‘စဏ္ဍာမိ’ ဟု ဖော်ပြထား သည်။ ‘လုဒ္ဒက’ ပါဠိပုဒ်အနက်ကား ‘မုဆိုး’ပင် ဖြစ်သည်။

သည် ဣန္ဒြေ ကြည်လင်လှဘိ၏။ အဘယ်သူကိုရည်၍ ရဟန်းပြုလေသနည်း။ သင်၏ဆရာကား အဘယ်သူနည်း။ သင်သည် အဘယ်တရားကို နှစ်သက် သနည်း။” - စသည်ဖြင့် မေးမြန်းလေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ချစ်သားဥပက။ ငါကား ကိလေ သာကို ဖယ်ရှင်းဖျက်ဆီးနိုင်၍ တရားအပေါင်းကို အလိုလို သိတော်မူသော ကြောင့် ငါ၌ ‘ဆရာ’ ဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ငါ့အမည်ကား မာရ် ၅ ပါးကိုအောင်မြင်သဖြင့် ‘အနန္တဇိန’ ဖြစ်၏။” - စသည်ဖြင့် ပြန်ကြား မိန့်မြွက်တော်မူလေသည်။

ထိုအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ၅ ဦးထက် ဦးစွာပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးတွေ့ ရသော်ငြားလည်း တရားဦးမနာထိုက်သော ဥပကသည် “ဟုတ်ပေလိမ့် မည်။” ဟူသောစကားဖြင့်သာလျှင် ခရီးလမ်းခွဲ၍ မိမိရွာသို့ ပြန်ခဲ့လေတော့ သည်။

စဏ္ဍာမိမုဆိုးကြီးသည် ဥပကအား ရဟန္တာအမှတ်ဖြင့် ကိုးကွယ်ထား လရာ၊ တစ်နေ့သောအခါ တောသို့သွားမည်ပြုသော် သမီးဖြစ်သူ ဆာဝါအား “ငါ့ဆရာကို ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ကျွေးရစ်။” ဟု မှာကြားခဲ့လေသည်။

ဆာဝါလည်း ဥပကရဟန်းကို ဆွမ်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းလေရာ၊ ဥပက သည် ဆာဝါ၏ ရုပ်ဆင်းရူပကာကို မြင်ရလျှင် တပ်နှစ်သက်သောကြောင့် ဆွမ်းမစားနိုင်တော့ဘဲ ရာဂုမ္ဘတ္တက ဝေဒနာ စွဲကပ်လေသည်။

မုဆိုးကြီး ပြန်ရောက်လာ၍ အကျိုးအကြောင်းကိုသိရလျှင် ဥပကအား လူထွက်စေ၍ သမီးနှင့် ပေးစားလေသည်။ ကာလကြာမြင့်၍ သားတစ်ယောက် ဖွားမြောက်လေသော် ဆာဝါသည် ဥပကာအား နာသာခံခက် ငြီးငွေ့ခြင်းဖက် သဖြင့်၊ ‘တစ်ခါက တွေ့ခဲ့ဖူးသော ‘အနန္တဇိန’ အမည်ရှိ ခင်ပွန်းကြီးထံ သွားတော့အံ့။’ ဟု အိမ်မှထွက်ကာ မေးမြန်းသွားလေလျှင် ဇေတဝန်ကျောင်း တော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ‘ဥပက တရားရချိန်တန်ပြီ။’ ဟု ရွှေဉာဏ်

တော် သက်သဖြင့် ရဟန်းပြုစေလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ပေး၍ အားထုတ် စေသော်၊ ဥပကလည်း အနာဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်လေသည်။ ဥပကသည် နောက်ဆုံး စုတေ့သောအခါ အဝိဟာဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ စံဝင်လေသည်။

ရှေးရှေးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မဟာဗောဓိမှ မိဂဒါဝုန်သို့ ကြွလေသော် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်သာ ကြွမြဲဖြစ်သော်လည်း၊ ဂေါတမ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်မူကား ဥပက၏ အနာဂါမိဖြစ်လတ္တံ့သော အကြောင်းကို မြင်တော် မူ၍ မြေပြင်ခရီးဖြင့်သာ ကြွတော်မူပေသည်။

ဥပက၏သားကား ‘သုဘဒ္ဒ’ ဟု အမည်တွင်၍ ပရိပိုဇ်ရဟန်းပြုကာ ကုသိနာရုံပြည်၌ နေသည်တွင်၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ခါနီးမှ ဖူးတွေ့ ရ၍ ရဟန္တာဖြစ်လေရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ နောက်ဆုံးတပည့်သာဝကပင် ဖြစ်လေသည်။

ဥပကနှင့် ဆာဝါအတ္ထုပ္ပတ်သည် သနားဖွယ်၊ ရယ်ဖွယ်၊ တရားရဖွယ်၊ မှတ်သားလောက်ဖွယ် ကောင်းလှသည့်အတိုင်း၊ စလေဦးပုည သာမက မန်လည် ဆရာတော်ကြီးကလည်း ‘ဆာဝါရတု’ ဟူ၍ ရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့ပေးသေးသည်။

ဟောစာအရေးအသား

‘ဟောစာ’ ဟူသော အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍ကား ‘ဟောစာ’ ဟူသော အဖွဲ့အနွဲ့သည် မြန်မာစာပေလောကတွင် တောင်ငူခေတ် မတိုင်မီ ကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တန်ရာသည်။’ ဟု လေ့လာမှတ်ယူရပေသည်။ အင်းဝ ခေတ်တွင် ပျို့လင်္ကာများ ပေါ်ထွက်ပြီးသည့်နောက်၌ သုတ္တန်ဒေသနာတော် တို့ကို ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း ရည်ညွှန်းဖွင့်ဆို၍ ဟောပြောရန်အတွက် အလင်္ကာဖြင့် မွမ်းမံရေးဖွဲ့သော ဟောစာများလည်း ပေါ်ထွက်လာဖွယ်ရာ ရှိလေသည်။

တောင်ငူခေတ်တွင် ပေါ်ထွန်းသော စာဆိုတော် မင်းဇေယျရန္တမိတ် လက်ထက်တွင်ကား ‘သာချင်း’ ဟူသော အဖွဲ့အနွဲ့သစ် တစ်မျိုးအဖြစ်သို့

ပြောင်းလဲ ဖွဲ့နွဲ့သဖြင့်၊ ‘ဥတေနသာချင်း’၊ ‘ပဋ္ဌာစာရိသာချင်း’ ‘စိဉ္စမာဏ
သာချင်း’များ ပေါ်ထွက်ခဲ့လေသည်။ ဟောစာသည် သာချင်းနှင့် ရေးဖွဲ့ပုံချင်း
ဆင်သင့်သလောက် ဆင်သည်ကိုလည်း သတိပြုနိုင်လေသည်။

မင်းဇေယရန္တမိတ်၏ သာချင်း၌ပင် -

‘ဟောစာကြိယာ၊ သြဘာကျူးဟိတ်၊ ဇမ္ဗုဒိပ်တွင်၊ နိမိတ်အရှည်၊
နိုင်ငံစည်သည်ဟု၊ နတ်ပြည်ကြွညောင်း၊ ဘေးတော်လောင်းတို့၊ ဗောင်း၊စလွယ်
အပ်၊ စွဲရွှေယပ်နှင့်၊ ခဝပ်ကြည်ရွှင်၊မင်းရင်ပြင်မှာ၊ လျှောက်တင် ပြီးရသည်။’

- စသည်ဖြင့် ဟောစာနှင့်သာချင်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်လေသကဲ့သို့ ဖွဲ့ဆို
ထားခဲ့ပေသည်။

ထိုသို့အားဖြင့် ‘ဟောစာမှသည် သာချင်း၊ သာချင်း မှသည် ရကန်’
ဟူသော အဖွဲ့အနွဲ့များ ပေါ်ပေါက်လာဟန် ရှိပေသည်။

ဟောစာများသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်ကိုလွန်၍ ပြည်ထောင်စုခေတ်
ကြိုအခါအထိပင် ခေတ်စားခဲ့၍ ထင်ရှားသောဟောစာအများလည်း ဆက်
လက်ပေါ်ထွက်ခဲ့ပေသည်။ နှောင်းခေတ်ဟောစာများအနက် ဆင်ဖြူကျွန်း
ဆရာသင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်ဟောစာ ၃ တွဲ၊ ဓားပိန် ယိမ်းဆရာဦးမောင်ကြီး၏
ဝေဿန္တရာဟောစာ ၂ တွဲ၊ ဦးလူဖြူအောင်၏ နာရဒဖောင်မျှောဟောစာ၊
ဦးမောင်သိန်း၏ တေမိယဟောစာ၊ ကိန္နရာဝတီဟောစာ၊ ပဋ္ဌာစာရိဟောစာ
- စသည်တို့မှာ ထင်ရှားပေသည်။

ဥပကာဆာဝါဟောစာ

ဥပကာဆာဝါဟောစာကို သူရိယတိုက်က ရှေးအခါက ရိုက်နှိပ်ခဲ့ဖူးလေ
သည်။

၁၂၇၅ ခုနှစ်က မန္တလေးမြို့ အက်စီပီဘီပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်သော
ဦးပုည၏ ဝေဿန္တရာပြဇာတ်စာအုပ်အဆုံးတွင်ကား ‘အလိုဟင့်အင် ရှေ့ကုန်း’

ခွင်က’ အစချီသော ဥပကဆာဝါဟောစာက မုဆိုးစကားကို ‘အိမ်စောင့် ခန့်ထားခဲ့ရမည်’ ဟူသော စကားအဆုံးအထိ ကောက်နုတ်ဖော်ပြထားလေသည်။

ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၈၈ တွင်လည်း ဖော်ပြခဲ့ဖူးလေသည်။ ကဗျာသင်္ဂဟမေဒနီကို ၁၂၇၁ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့ မီးစက်ပုံနှိပ်တိုက်တွင်ရိုက်နှိပ်သဖြင့် ဝေဿန္တရာပြဇာတ်ထက်ပင် စောလေသည်။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ခွေးဂဏ္ဍိတွင်လည်း ယင်းစာပိုဒ်ကိုပင် ကောက်နုတ်ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုမုဆိုးစကားကို ‘ဝေဿရာပြဇာတ်က စေတမုဆိုးဆိုသည့် စကား’ ဟူ၍ပင် သာမန်အမှတ်ထားကြသူ များ၍၊ ‘ဦးပုည၏ အာဘော်ဖြစ်ကြောင်း’ သိရှိကြစေကာမူ ‘ဥပကဆာဝါဟောစာ’ ဟူ၍ တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ရှိနေသေးသည်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုဟောစာက ကောက်နုတ်ချက်ဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း သိရှိသူ နည်းပါးခဲ့လေသည်။ ကောက်နုတ်ချက်အဆုံးတွင် ဟောစာအသွားအတိုင်း ‘အိမ်စောင့်ဖို့လေ၊ နေရစ်စေ။’ ဟူ၍ အဆုံးချသည်ကို ‘အိမ်စောင့်ခန့်ထားခဲ့ရမည်။’ ဟု ပြင်ဆင်အဆုံးသတ်၍ ဖော်ပြကြသဖြင့်လည်း ဟောစာမှ ကောက်နုတ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်းကို သတိမပြုမိခဲ့ချေ။

အချို့သော ဦးပုည အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၌ကား ဦးပုညသည် ဥပကဆာဝါဟောစာကို ရေးသားကြောင်းပင်လျှင် မဖော်ပြခဲ့ကြပေ။

၁၂၇၁ ခုနှစ်တွင်ထုတ်ဝေသည့် ဦးပုည၏ ‘နန်းတွင်းမူကျယ်အတ္ထုပ္ပတ္တိ’ ခေါ် စာတမ်းတစ်စောင်တွင်ကား ဖော်ပြပါမုဆိုးစကားကို တသီးတခြား ရေးသားလေဘိသကဲ့သို့ ဖော်ပြထားပေသေးသည်။ ယင်းစာတမ်းအရ ကနောင်မင်းသည် ဦးကြင်ဥ၏မုဆိုးစကားကို ချီးမွမ်းလျက်၊ ဦးပုညအားလည်း ‘မုဆိုးစကားနှင့် တောလားများရေးသားရန်’ အမိန့်ရှိသဖြင့် မင်္ဂလာအိမ်တော်၌ပင် တစ်မုဟုတ်ချင်း ရေးသားဆက်သွင်းရာ၊ ကနောင်မင်းသားနှစ်သက်တော်မူ၍ ငွေသား ၁၀၀၊ ပုဆိုးခေါင်းပေါင်းအုပ်၊ သက္ကလတ်ခြုံထည်များကို သနားချီးမြှင့်တော်မူသည်-ဟု အဆိုရှိလေသည်။

ဤအကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ထောက်ခံအတည်ပြုရန် အချက်အလက်များ မရှိငြားသော်လည်း၊ ဥပကဆာဝါဟောစာတစ်ပုဒ်လုံးထက် ယင်းမုဆိုးစကား အပိုဒ်အနည်းငယ်သာလျှင် အကိုးအကား အရွတ်အဆို များကြသည်မှာကား ထင်ရှားပေသည်။

ဦးပုညသည် ကနောင်မင်း၏ဆန္ဒအတိုင်း မုဆိုးစကားကို ဖွဲ့နွဲ့ရလေ အောင်၊ မုဆိုးစကားပါဝင်သော ဥပက-ဆာဝါ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးကို ဟောစာ အဖြစ် ရေးသားလေသလော- ဟု စဉ်းစားရန်မှာမူကား ‘ဥပက-ဆာဝါဟောစာ ကို ကျောင်းနေစာသင်ဖက် ရဟန်းတော် ဦးပညာဝံသက တိုက်တွန်းသဖြင့် ရေးသားဖွဲ့ဆိုကြောင်း’ ကို ဟောစာအစပိုဒ်၌ အထင်အရှား ဖော်ပြထားလေ သဖြင့် ကနောင်မင်းထံတွင် တစ်မုဟုတ်ချင်း ရေးဖွဲ့စပ်ဆို တင်လျှောက်ခဲ့ပြီး သော မုဆိုးစကားကိုပင် ဥပက-ဆာဝါဟောစာ ရေးသားသောအခါ အလိုက် သင့် သွင်းညှပ်ဆက်စပ်၍ ဖွဲ့နွဲ့လေသလော။- ဟူ၍သာ စဉ်းစားမည်ဆိုက စဉ်းစားနိုင်ဖွယ် ရှိလေသည်။

ဥပက-ဆာဝါဟောစာသည် မုဆိုးစကား၌သာ ဟာသပေါ်တွင် ပြောင် မြောက်သည် မဟုတ်ဘဲ၊ တစ်စောင်လုံးပင် အလင်္ကာရသ ကြွရွဝေဆာလျက် ရှိသည်ဖြစ်ရကား၊ ဖော်ပြပါမုဆိုးစကားကို ‘ဥပက-ဆာဝါဟောစာ၏ အစိတ် အပိုင်းအဖြစ်နှင့်ပင် ရေးသားသည်။’ - ဟု ထင်မှတ်ဖွယ် များချေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ထိုမုဆိုးစကားကို ဦးပုည၏ ဥပက-ဆာဝါဟောစာတွင် ကွက်တိအံကျ ဆုံဝင်လျက်ရှိပုံကို တွေ့မြင်နိုင်ကြမည်ကား မလွဲချေ။

ဤဟောစာကို တည်းဖြတ်ရာတွင် ‘မူကွဲ’ ဟူ၍ လင်္ကာရေးမူတစ်စောင် သာလျှင် ရှာဖွေတွေ့ရှိရပေသည်။ သို့ရာတွင် စာသွားစာလာ ပြေပြစ်မှန်ကန် သည်သာများ၍ လျဉ်းပါးဖွယ် နည်းပါးသန်စင်လှပေသည်။ ဦးပုည၏ တိမ်ငုပ် နေသောလက်ရာတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်၍ ဂန္ထဝင်တင်လိုက်ခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကား နှစ်သိမ့်ပီတိ ရွန်းအိစိမ့်ယို ကြည်နူးခြင်း ပိုမိပေသတည်း။

ပုံနှိပ်ခြင်းအာသီသ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြသော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့ အား တရားသက်ဝင် သဒ္ဓါရွှင်လျက် ဝမ်းတွင်သိုမှီး ပိဋကတ်တိုက်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ကြစေရန်လည်းကောင်း။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ယောဇနာ၊ ဂန္ထန္တရများနှင့်တကွ ရှေးဟောင်းစာပေများ မတိမ်ကော မပပျောက်စေရန် လည်းကောင်း။ မသူတော်တရား ကွယ်ပ၍ သူတော်တရား ထွန်းကားစေရန် လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ပြန့်ပွား၍ အခွန်ရှည်စွာ တည်စေရန် လည်းကောင်း။ ‘အမတဒုန္နဘိ’၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ ဓမ္မစည်တော်ကြီးကို။ အာဟညိ၊ ဒေသနာဉာဏ်စက်ဖြင့် တီးနှက်ပေတော့အံ့။’ ဟူသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ အာသီသအလိုကျ မိန့်ခွန်းတော်မြွက်ဟသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် လည်းကောင်း။ ရည်သန်ရိုးရင်း နှလုံးသွင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဥပကနှင့် ဆာဝါဟောစာ သညာတင့်ဆန်း ဤသည့်ကျမ်းကို ခမ်းနားသပ်ရပ်စွာ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိကာ ထုတ်သွတ်ဝေအပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ယင်းသို့ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရာတွင်လည်း ရှင်းလင်းသေသပ်သော အထားအသို၊ အပိုအလိုမရှိသော ပုဒ်ပါဠိအဖြတ်အရပ်၊ ကျနသေချာ၍ အက္ခရာပုဒ်ဗျည်း မလိပ်လည်းစေရအောင် ပါဠိဆရာကြီးဦးခင်စိုး [သာသနာဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ] နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန်၊ ဦးပု၊ ဦးရွှေဖူး၊ ကိုတင်နွယ်၊ ကိုဟန်ထွန်း၊ ကိုသန်းညွန့်တို့က ကောင်းစွာသုတ်သင် ပြင်ဆင်ကာ စက်တင်ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။ ။

ဟံသာဝတီ

ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

ဥပက-ဆာဝါဟောစာကို အသစ်ထပ်မံ ပုံနှိပ်ရာတွင် ကူညီကြသော ဆရာဦးသိန်းဟန်(ဇော်ဂျီ)နှင့် ဦးလှတင်(လှသမိန်)တို့အား ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

၁-ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဝတ္ထု
၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၅၁၄၊ ဆဒ္ဒန္တဇာတ်

‘ကမလံ ကမလံ ကတ္တံ၊ ဝနဒေါ ဝနဒေါမ္မရံ။
သုဂတော သုဂတော လောကံ၊ သဟိတံ သဟိတံ ကရံ။ ။’

၄ ပါဒလုံး ယမကပြုသောဂါထာ

- ဟူသော ဂါထာ၊ အလင်္ကာပါဠိ၊ လာရီသည်နှင့် လျော်ညီစွာ၊

နီလာ မြသား၊ ပြယား ရတနာ၊ မာလာ မကုလ၊ ဥမ္မာရပန်းခိုင်၊
အဆိုင်အဆိုင်၊ ညှာပြိုင်ရုံးညီ၊ ကုံးသီခြယ်တန့်၊ တစ်ကန့်တစ်ကန့်၊ ငှက်ခါး
တောင် ဖြန့်သကဲ့သို့၊ စိမ်းဖန့်ဖန့်အလျှံ၊ ရွှေဝတ်ဆံမှ၊ ကုကုမံရည်၊ ကြည်ကြည်
အေးချို၊ ပန်းရက်ယိုသော၊ ကြာညိုတောတစ်ထပ်။

သန္တာနှုတ်ကျေး၊ ယုန်သွေးတရို၊ ကောဝိလာ^၁ပွင့်၊ တျာတျာရင့်နှင့်၊
ကြက်မင့် ဥသျှောင်၊ ပန်းရောင်လွင်လွင်၊ လောဟိတင် မဏိရတ်၊ တွတ်တွတ်
နီမြန်း၊ မင်သစန်းအသား၊ ပတ္တမြားကျောက်မွန်၊ သိန်းတန်သပြာ၊ ကမ္မလာ
ရွန်းသစ်၊ တစ်ကျွန်းဖြစ်နှင့်၊ ဝန်းရစ်ပတ် ခြံရံသကဲ့သို့၊ စက္ခုဝိညာဏ်တည်း

၁။ ကောဝိလာရ-ဆိုလိုလျက် ‘ရ’ကို ချထားသည်။
‘ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်’ ဆိုလိုသည်။

ဟူသော ဝတ်ရက်ယူသတ္တဝါ၊ ငှက်လိပ်ပြာတို့၏၊ နားရာ ပီပီ၊ ရှုမအိသော၊
ကြာနီတော တစ်ထပ်။

စိန်ရေ၊ ဂန္ဓာရတိုင်း၊ ယွန်းတို့ဂိုဏ်း၌၊ နက်ရှိုင်းဘူမ၌၊ ဝသုဓာတ်မှ၊
လူ၊နတ်မကြီး၊ ကမ္ဘာလှိုဖြင့်၊ နဂိုရ်ခမ္မဇာတ်၊ ကတ္တာနစ်သော၊ ကျွန်နှစ်ဘော်စင်၊
ငွေကြောပင်ကဲ့သို့၊ မြူမင်မခြယ်၊ တင့်တယ်သန်ရှင်းစွာ၊ ဃာနဝိညာဏ်၊
နာမက္ခန်တကွ၊ ပသာဒတို့နှင့်၊ အောင်၊ ပ၊ ကုလား၊ ဆွေ၊ သား၊ မိတ်တူ၊
နှာညွန့်ကိုချူတတ်သော၊ ကြာဖြူတော တစ်ထပ်။

ဒွိဓရံသီ၊ ဖြူနီနှစ်ရပ်၊ ပွင့်ချပ်ခုနစ်လွှာ၊ တစ်ရာတိုင်တိုင်၊ ဖြာဖြာမြိုင်
လျက်၊ ကာပြိုင်ညီးလက်၊ ရွှေထီးချက်ကဲ့သို့၊ မြရွက်မုံအာ၊ ပဒုမ္မာဟု၊ ထုံနံသာ
ရော၊ စုံစွာနှောသော၊ တောလည်း တစ်ထပ်။

သေတုပ္ပလ^၁၊ ကြာကမျိုးစေ့၊ ပြကတေ့ဖြင့်၊ ရေအမြုတေ၊ ခရငွေနှင့်၊
ကြွေသလင်းခဲ၊ ပုလဲပျစ်ယုက်၊ ဗိတာန်ကြွက်သကဲ့သို့၊ ရေမျက်နှာတစ်ဝိုက်
တွင်၊ အလိုက်စီဖြာ၊ ပေါက်ရောက်လာသော၊ ကြာပုဏ္ဏရိုက်၊ ဖိတ်ဖိတ်ရောင်
ကျော၊ တောလည်း တစ်ထပ်။

ငါးရပ်ဂနိုင်၊ ကြာတောမြိုင်သည်၊ မြစိုင်နီလာ၊ ရေသီတာကို၊ တန်ဆာ
ဆင်ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊

ဥတုသမယ၊ ကာလမှန်စွာ၊ အခါအခါ၊ လိုရာရာ၌၊ ဗျာလမ္မဗ္ဗ၊ ပန်းစု
ငွေဝတ်၊ စိန်ထွတ်ပုလဲ၊ ပန်းဆိုင်းဆွဲသကဲ့သို့၊ တွဲရရွဲစီရရီ၊ တညီတညာ၊ သွန်းချ
ရွာသော၊ စက္ကဝါမောက်ဖြိုး၊ ကောက်ပြုမိုးသည်၊ ကိုးလုံးဂြိုဟ်နတ်၊ နက္ခတ်
ကြယ်ကြီး၊ ခရီးလှည့်ဝန်း၊ ကောင်းကင်နန်းကို၊ အဆန်းတကြယ်၊ အဖွယ်အရာ၊
တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊

ကြာမျိုးငါးထွေ၊ မိုးရေ တန္န၊ ဥပမာန၊ ဥပမေယျ၊ သဒ္ဒမ္မတ္တ၊ သမ္မန္တ

၁။ သေတုပ္ပလ = သေတ-ဖြူသော+ဥပ္ပလ-ကြာ၊ ကြာဖြူ။
‘ကြာပုဏ္ဏရိုက်’ ဆိုလိုသည်။

ဥပမာ၊ ညီညာမြောက်မြွင့်၊ နှိုင်းထောက်သင့်၍၊ မြောက်ဆင့်သော စကားမျိုး တွင်၊ ကြောင်းကျိုးဟုတ်မှန်၊ စကားမွန်ကို၊ မုဋ္ဌာန်ခြေးခြေး၊ ဗြဟ္မာကြွေး၏သို့၊ ရင့်လေးနာပျော်၊ အာဘော်ချိုမြ၊ ဆိုတတ်လှသော၊ သုဂတဂုဏ်ပေါင်း၊ တုန်ညောင်းဘဝဂ်၊ စက်သမ္ဘာရှိန်၊ မာရဇိန်ဟု၊ ဣန္ဒြိယ အနိန္ဒြိယ၊ လောကအလုံး၊ ပတ်ကုံးဟိန္ဒူ၊ သုံးဘုံလူကို၊ ညို၊ဖြူ၊ဝါ၊ရွှေ၊ ခြောက်ထွေလျှံပြောင်၊ ကိုယ်တော်ရောင်၊ ဉာဏ်တော်ရောင်၊ တန်ဆောင်ကျင်းပ၊ အလင်းပြ၍၊ ‘အမတချမ်းသာတည်း’ ဟူသော၊ ရွှေခြုံငွေကြယ်၊ ပုလဲသွယ်စိန်လုံး၊ ရွဲလုံးစီခတ်၊ နဝရတ်ကိုးဖြာ၊ ရတနာတို့ဖြင့်၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ ဖြစ်တော်မူသော၊ လူ၊ နတ်သင်းကျစ်၊ ဓမ္မရာဇ်မင်းဖျား၊ ဘုရားသခင်သည်၊ ဒက္ခိဏပထ၊ အဝန္တိဒေသ၌၊ စောရလူမျိုး၊ မြေနီဆိုးသင်္ကန်းနှင့်၊ ရဟန်းသံဃာ၊ ရှင်ကိုးရာတို့အား၊ ဝါသနာစရိုက်၊ အလိုက်သင့်ရည်ရော်၍၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဓမ္မပဒဒေသနာပါဌ်ဂါထာကား

- ၁- ‘သိဉ္စ ဘိက္ခု ဣမံ နာဝံ၊ သိတ္တာ တေ လဟုမေဿတိ။
ဆေတွာ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ၊ တတော နိဗ္ဗာန မေဟိသိ။ ။
- ၂- ‘ပဉ္စ ဆိန္ဒေ ပဉ္စ ဇဟေ၊ ပဉ္စ စုတ္တရိ ဘာဝယေ။
ပဉ္စ သင်္ဂါတိဂေါ ဘိက္ခု၊ ဩဃတိဏ္ဍောတိဝုစ္စတိ။ ။’

သမ္မဟုလဘိက္ခု ဝတ္ထုဂါထာ

- အစရှိသည်တည်း။
ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား

“ချစ်သားတို့။ ‘မိစ္ဆာဝိတက်တည်း’ ဟူသော ရေဖြင့်ပြည့်သော၊ ဤ ‘အတ္တဘောတည်း’ ဟူသောလှေကို ထို ‘မိစ္ဆာဝိတက်တည်း’ ဟူသော ရေသစ်မဝင်ရအောင် စက္ခုဒွါရ အစရှိသော အပေါက်ခြောက်ပါးတို့ကို တလိန်းပွဲလျက်နှင့်တူသော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြင့်၊ လုံစွာဖာထေး၍၊ ‘မိစ္ဆာဝိတက်တည်း’ ဟူသော ရေဟောင်းဝန်ကို၊ စွန့်သွန်ရသည်ဖြစ်မှ၊ ပေါ့ပါးလျှင်မြန်စွာ၊ ‘သံသရာတည်း’ ဟူသောပင်လယ်မြစ်၌၊ မနစ်မပျက်၊ ‘ကမ်းတစ်ဖက်တည်း’

ဟူသော နိဗ္ဗာန်ပြည်မြတ်သို့ ရောက်ရအံ့။ အပါယ်လေးဘုံ၌ အတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဩဂမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးပါး၊ သုဂတိဘုံ၌ အတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဥဒ္ဒမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်ငါးပါး၊ ဤသံယောဇဉ်ဆယ်ပါးကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်နိုင်ခြင်းငှာ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေငါးပါးကို၊ ပွားများ စေလော့။ ‘ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတည်း’ ဟူသော၊ အတ္တဘော၏ ဖြစ်ကြောင်းအကုသိုလ်ကို ပယ်နိုင်သောရဟန်းကို ‘သံသရာဩဇာကို ကူး မြောက်နိုင်သောသူ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။” ဟူလိုသည်။

ဤသို့ ဘုရားမြတ်စွာ၊ ရှင်ကိုးရာအား ဩဝါဒပေးတော်မူသည်ကို အယူဖြောင့်စင်း နှလုံးသွင်းလိမ္မာ၍ လိုက်နာကျင့်ကြံလိုသော လူသူတော်ကောင်း တို့သည်၊ ဒါန၊ သီလ - အစရှိသော ကုသိုလ် ၁၀ ခုကို၊ ပြုစုအားထုတ်သော အခါ လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏ စည်းစိမ်သုခ၊ ဘုံဘဝကို၊ တောင့်တ၍ ပြုစုချေလျှင်၊ ငါးထွေသော ဥဒ္ဒမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တရားကို၊ ပွားများအောင် ပြုစုသကဲ့သို့ ရှိချေသည်။

ဘုရားဟောဒေသနာအပေါင်းကလည်း၊ ဝဋ်ကင်းကြောင်းကိုသာ ဟောသည်။ ခု လောကပုထုဇန်တို့ကလည်း နိဗ္ဗာန်ကိုလက်လွှတ်၍၊ ဝဋ်ကိုသာ တောင့်တသည်။ ခုလူများလက္ခဏာ၊ ဘုရားဟောဒေသနာနှင့်၊ စက္ကဝါဠေသူ၊ ကွာဝေးသည့်အမှုကြောင့်၊ ယခု သူမြတ်၊ တရားနာပရိသတ်တို့သည်၊ တတ်စွမ်း ပါသမျှ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုကြလျှင်၊ ဝဋ်ဒုက္ခဧကန်၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ဗိမာန်ကို၊ စိတ်ဆန္ဒတဏှာဖြင့်၊ ပါရမည့်အကြောင်းကို၊ ဆုတောင်းမမှားကြစေရာ။ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဉာဏ်၊ သာဝက၊ နိဗ္ဗာန် - ဟု သုံးတန်သောဆုတောင်းတွင်၊ တောင်းလိုရာအရပ်ရပ်ကို၊ စွဲကပ်ဆုပန်၍၊ သံယောဇဉ်ကွင်းညွတ်၊ အတ္တဘော ကင်းလွတ်၊ ဝဋ်ကျွတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဆုပန်တောင့်တကြရမည်။ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ၊ နေရသသူ၊ လူမှမဟုတ်၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ ဖြစ်ရရှာသော၊ ဗုဒ္ဓလောင်းလျှာ၊ မဟာဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ပါလျက်၊ သုဘဒ္ဓါ မိန်းမယုတ်ကြောင့်၊ သောနုတ္တိရုံမုဆိုးသည်၊ အကျိုးမဲ့နှိပ်နယ်၍၊ အစွယ်ကိုဖြတ်သည်တွင်၊ မြတ်လှ

သော ရွှေနှလုံးဖြင့်၊ ဘုံသုံးပါးချမ်းသာကို၊ စိတ်တဏှာမငြိမ်၊ သမ္မောဓိသဗ္ဗ
 ဉာဏ်ကို၊ သန္နိဋ္ဌာန်အာသာနှင့်၊ ပတ္တနာရည်ရွယ်လျက်၊ အစွယ်တော်နှစ်ဆူကို၊
 ငရဲသူသောနုတ္တိရ်အား ကြည်ညိုနှစ်ထောင်း၊ လှူဖူးကြောင်းနှင့်၊ ကျမ်းဟောင်း
 ရှေးဇာတ်၊ ဆဒ္ဒန်မင်းအတ္ထုပ္ပတ်ကို၊ ပရိသတ်အများ၊ သဒ္ဓါပွားအောင်၊ တရား
 နတ်စည် ရွမ်းလတ္တံ့။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ၊ ဟိမဝန္တာ၊ မဟာဂနိင်၊ မြိုင်၏အလယ်၊
 ငါးဆယ် ယူဇနာ၊ အတာ ကျယ်ပြော၊ တောနှစ်ဆယ့်ခြောက်ရပ်၊ တောင်ထပ်
 ခုနစ်ဆင့်၊ နိမ့်မြင့်ရံပတ်၊ လွန်ထူးမြတ်သော၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်ကြီး၏အနောက်
 မျက်နှာ၊ သိင်္ဂါမင်းစံ၊ အလှူပြုပြု တစ်ဆဲ့နှစ်ယူဇနာရှိသော ရွှေဂူ၌၊ ငါတို့
 ဘုရားအလောင်းဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မျိုး အပေါင်းရှစ်ထောင် ခြံရံ
 လျက်၊ စံနေတော်မူသတည်း။

ထိုဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ ကိုယ်တော်ကား အရပ် ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် -
 အလျားအတောင်တစ်ရာငါးဆယ်၊ နှာမောင်း အလျား ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်၊
 အစွယ်လုံးပတ် တစ်ဆယ့်ငါးတောင်-အလျား အတောင်သုံးဆယ် ရှိ၏။
 ချိပ်ရည်စွေးစွေး၊ ယုန်သွေးကမ္မလာ၊ သန္တာခေါင်ရန်း၊ ကသစ်ပန်းကဲ့သို့၊
 နီမြန်းသော ခြေဖျား၊ လက်ဖျား၊ နှုတ်ဖျား၊ ခံတွင်းလည်း ရှိ၏။ ပုလဲမူးပျံ၊
 မင်းစံကျူနှစ်၊ ပွတ်သစ်သော ခရုသင်း၊ ငွေလမင်းကဲ့သို့၊ ဖျားရင်း ပတ်ကုံး၊
 ရှုမဆုံးအောင်၊ ကိုယ်လုံးလည်း ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ၏။ ညိုရွှေနီစက်၊ ပြုံးပြက်ဖြူ
 မောင်း၊ ရောင်ပေါင်းခြောက်ဖြာ၊ ရှစ်မျက်နှာ၌၊ အဝါလျှံလက်၊ ဝင့်တိုင်းထွက်
 သောအစွယ်လည်း ရှိ၏။ အခြေလေးဖက်၊ မြီးရွက် စွယ်ထွတ်၊ မြေသို့ညွတ်
 သော၊ သတ္တသုပ္ပတိဋ္ဌိတ၊ ပဝရအင်္ဂါနှင့်လည်း ညီစွာ ပြည့်စုံတော်မူ၏။ မိုးခါ
 ရွှေဂူ၊ နွေမူညောင်နန်း၊ စံမြန်းလူးလာ၊ စူဠသုဘဒ္ဒါ၊ မဟာသုဘဒ္ဒါ၊ ဝဲယာ
 ရွှေညို၊ ဓာဝိမဟေသီ၊ နာဂီညက်စင်၊ ဆင်မိဖုရားနှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌၊ စုံပယ်မြဲ
 ဖြစ်သတည်း။

တစ်ရံခါ၌၊ သန္တာရိုးတံ၊ မင်းစံရွှေပွင့်၊ ကိုးဆင့်နဝရတ်၊ ဘုံပြာသာဒ်
ကဲ့သို့၊ တမ္ပတ်စွင့်စွင့်၊ ပင်လုံးပွင့်သော၊ အင်ကြင်းပင်ပျို၊ မြရွက်ညို၌၊ ရိပ်ခို
ရပ်တဲ၊ ယုယန္တရံ၊ ပြိုင်ပွဲ ယင်တော်မူသတည်း။

ထိုအခါ- လက်ယာတော် လေအောက်က မဟာသုဘဒ္ဒါ ဆင်မိဖုရား။
လက်ဝဲတော်လေညာက စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရား။ နာဂီမယ်နှစ်ပါးလည်း၊ ခစားလျက်
ရှိသတည်း။ အလောင်းတော်ဆင်မင်းလည်း၊ အင်ကြင်းပန်းပင်ကို၊ ငွေစင်မကိုဋ်၊
ဦးကင်းဖြင့် ဝှေ့ခိုက်၍၊ ပြိုက်ပြိုက်ကျကြွေ၊ ရွှေနီဖလံ၊ ဝတ်ဆံဝတ်မုံ၊ အထုံအခိုး၊
ဝန်းကျင်ဖြိုးမျှ၊ ပန်းမိုး ရွာစေတော်မူသတည်း။

ထိုအခါ- စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရား၏ ကိုယ်ထက်၌၊ သစ်ခြောက်သစ်ခက်၊
ပရွက်ပဆုပ်၊ ခါချဉ်ထုပ်တို့သည်၊ လှုပ်တိုင်း ကြွေလာကုန်၏။ မဟာသုဘဒ္ဒါ
မိဖုရား၏ အပေါ်၌ကား ပုံကြီးနံလျား၊ ရွှေမျက်ပါးကို၊ တစ်ပြားစီလွှာ၍၊
လေညာကလွင့်သကဲ့သို့၊ ပန်းပွင့်၊ ပန်းငုံ၊ ပန်းဝတ်မုံတို့သည်၊ စုပုံကြွေကျ
လာလေသတည်း။

ထိုအခြင်းအရာကို၊ စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရားမြင်လျှင်၊ ‘ဤဆင်မင်းကား၊
ချစ်ခြင်းမညီ၊ မဟေသီခံ၊ ညာရံသဒ္ဒါ၊ သူသည်းချာ၌၊ မေတ္တာလုံးလုံးသက်
ခဲ့ပြီ။ ငါ့ကို မခင်၊ မကြင်ရုံမျှ၊ မကပါလေ၊ အသရေပျက်၊ သစ်ခက်သစ်ခြောက်၊
ပိုးလောက်ခြွေချ၊ အရှက်ရအောင်၊ ငါ့အား သူ-နှိပ်စက်ခဲ့ပြီ။ သို့စင်ညစ်ကျ၊
မတော်မူကို၊ ပြုနှင့်စေကာ၊ အနိစ္စာဝယ်၊ နိဗ္ဗာန်သာအမြဲ၊ သံသရာမှာ၊ ဤခန္ဓာ
မြဲမည်လော။ အားဆဲ၍ ကြိုးစားလျှင်၊ ဆင်မင်းသားမောင်နှံတို့၊ ခံနိုင်မည်
မဟုတ်။’ ဟု၊ မျက်ကြုတ်ကဲမိုး၊ ရှက်အားကိုးနှင့်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့မိမှားသတည်း။

တစ်ကြိမ်မှာလည်း၊ အိုင်သာ သက်ဆင်း၊ ရေသာင်ကျင်းသည်တွင်၊
ဝင်းဝင်းနီလျှပ်၊ ပွင့်ချပ်ခုနစ်လွှာ၊ ပဒုမ္မာလွှာ၊ ပဒုမ္မာဇာတ်၊ သတ္တပ္ပလ၊ ကြာမုံရွက်
ရသောအခါ၊ ဝတ်ညှာဝတ်ဆံကို၊ နှာတံဖြင့် သယ်ပြီးလျှင်၊ ထိပ်ထက်ဦးကင်း၌၊
လေညင်းမှုတ်ဖျန်း၍၊ ကြာပန်း ဖြန့်ကြဲတော်မူလေသည်။ အကြွင်းဖြစ်သော

ကြာပန်းရတနာကိုလည်း၊ လက်ယာတော်နေ၊ ကြင်ဆွေမဟာ၊ သုဘဒ္ဒါကိုသာ၊
မေတ္တာရှေးရှု၊ ပေးတော်မူလေသည်။ စူဠသုဘဒ္ဒါမိဖုရားမှာ၊ အသနားတော်
မခံရ၊ ထိုကာလ၌လည်း၊ ဒုတိယရန်ငြိုး ဖွဲ့လေသည်။

မကြည်ငြိုးထား၊ စူဠသုဘဒ္ဒါ မိဖုရားလည်း၊ ငါးရာသော ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်တို့အား၊ နတ်သုဓာနှင့်တူသော၊ ကြာစွယ်ကြာရင်း၊ ထုံသင်း
မွှေးကြည်၊ ကြာပျားရည်တို့ဖြင့်၊ လှူဒါန်းဆက်သပြီးလျှင်၊ ဤသို့ ဆုတောင်း
၏။ ‘အကျွန်ုပ်ပြုရသော ဤကုသိုလ်စေတနာကြောင့်၊ ဤခန္ဓာ ပြောင်းကြွ
လျှင်၊ လူ့ဘဝလူ့ခေတ်တွင်၊ ဧကရာဇ်မင်းဖျား၏၊ မိဖုရားအကြီး၊ ရှုမငြီးမူရာ၊
ချစ်မငြီးအင်္ဂါနှင့်၊ ‘သုဘဒ္ဒါ’ အမည်တွင်၍၊ ညာပလ္လင်ဘုံပျံဝယ်၊ ရှစ်သောင်း
ရွှေ ခြံရံလျက်၊ စံရပါသည်ဖြစ်စေသော။ ဇာတိသရဉာဏ်^၁ကိုလည်း ရပါစေ
သော။ ထိုကာလထိုအခါ၊ ဤဆဒ္ဒန်အိုင်သာဝယ်၊ သုဘဒ္ဒါချစ်ရင်း၊ ဤဆဒ္ဒန်
ဆင်မင်းကို၊ သေခြင်းဆိုး သေစေ၍၊ ရောင်ခြောက်ထွေလျှံပတ်သော၊ စွယ်
တော်မြတ်အစုံကို၊ စိတ်အာရုံကြံတိုင်းဖြင့်၊ ဖြတ်ပိုင်း၍ ယူနိုင်သည် ဖြစ်စေ
သော။’ ဟူ၍၊ ပတ္တနာဆု ပြုပြီးသောအခါ၊ ရေစာမလှမ်း၊ ညှိုးနွမ်းသဖြင့်၊
မမြင့်မကြာ၊ ခန္ဓာပြတ်ကြွေ၊ သေပြီးလတ်သော်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီး၏ သမီးတော်
ရတနာ၊ ‘သုဘဒ္ဒါ’ နာမံနှင့်၊ စံလွန်မိန်းမမြတ် ဖြစ်လေ၏။ နောက်အခါ-
ဗာရာဏသီမင်း၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်လျှင်၊ အလွန်ချစ်ခင် လေးမြတ်လေသတည်း။

ထိုအခါ- သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် ‘ဤယခုကား၊ ငါပြုသည့်ကံ၊ အကြံ
မျက်မှောက်၊ ဆုတောင်းတိုင်း ပေါက်ပြီ။’ ဟု၊ ဝမ်းမြောက် ရွှင်လန်းလေ
သတည်း။

တစ်နေ့သ၌ မိဖုရားသည်၊ ခစားမဝင်၊ မရွှင်မပျော်၊ ပွဲတော် မသုံး၊
နှလုံးကျဉ်းမြောင်း၊ စက်လျောင်းညှိုးခွေနေသည်ကို မင်းကြီးမြင်လျှင်၊

၁။ ဇာတိသရဉာဏ် = ဘဝဟောင်းကို ပြန်လည်သိရှိသောဉာဏ်။

“အဘယ်မိဖုရား။ ကိုယ်မအိမ်ကုန်း၊ ဆွေးလေဖြန်း၍၊ ညှိုးမြန်းသလော။ သို့မဟုတ်လျှင်၊ ဆန္ဒလိုအင်၊ မစုံလင်၍၊ ပင်ပန်းသလော။” ဟု မေးတော်မူသည်တွင်၊

“အကျွန်ုပ်အား အာသာငင်းငင်း၊ ချင်ခြင်းစွန်းငြိ၊ တစ်ခုရှိ၍၊ နွမ်းရိ ညှိုးငယ်ကြောင်း” ကို တင်လျှင်၊

“အသင်မိဖုရား၊ အလိုရှိသမျှကို ငါ့အားတင်လော့၊ လျင်စွာရစေအံ့။” ဟု ဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်လိုအင်ကို၊ အတင်ခက်လှပါသည်။ ကျွန်တော် မကိုယ်၊ ကံယွင်းယို၍၊ သေလိုပင် သေပါစေတော့။ ရွှေနန်းကြော့ရှင်၊ ထိပ်ခေါင်တင်ကို၊ အပင်ပန်းရှာ၍၊ ပူဆာတစ်ခု၊ မပြုလိုပါပြီဘုရား။” ဟု စကားပိုနှင့်၊ အလိုစမ်း၍ တင်သည်တွင်၊

“အသက်ပမာ၊ ချစ်ကြင်နာသည့်၊ နန်းညာပလ္လင်၊ ကမ္မရှင်။ လိုအင်ဆန္ဒ၊ ရှိသမျှကို၊ ကာလမရွေး၊ အရေးမထောက်၊ လျှောက်သာလျှောက်။ မိုးအောက်မြေပြင်၊ ဤလူ့ခွင့်မှာ၊ လိုချင်သည့် ဝတ္ထု၊ တစ်ခုခု တစ်ရာရာ၊ ဘယ်မှာစကန်၊ ရှိသည်သာ မှန်ပါစေ။ ရန်အသင်္ချေ၊ ခံ၍ပင်နေသော်လည်း၊ မသွေမရှောင်၊ နှာရောင်မတွန့်၊ သက်စွန့်လုံ့လ၊ ဥဿာဟဖြင့်၊ အရဆောင်၍ ငါပေးမည်။ နန်းမတောင်ညာ၊ လိုရာရာကို၊ မညာမထောက်၊ စိတ်ရှိတိုင်းလျှောက်လော့။” ဟု ပင့်မြှောက်အားပေး၊ ချစ်ကြိုက်သွေးနှင့်၊ အရေးကုန် လွဲသည်တွင်၊ မိဖုရားလည်း၊

“ဇေယျချက်တွင်၊ ပြိုင်ဖက်မမျှ၊ ဘုန်းရောင်ပ၊ သည့်၊ ကျွန်တော်မသခင်၊ နန်းကြီးရှင်။ တင်ဖွယ်ကိစ္စ၊ အမိန့်တော်ရလေပြီ၊ တင်ရမည် ဖြစ်ပါလျှင်၊ ဤကာသိတိုင်း၌ရှိသော မုဆိုးအပေါင်းတို့ကို နန်းရင်ပြင်၌ စည်းဝေးပါစေလော။ မုဆိုးတို့စုံခါမှာ၊ ကြံပုံရှိသရွေ့ကို၊ ရေမြေရှင်အား၊ သနားတော်ခံပါမည်။” ဟု လျှောက်လျှင်၊ မင်းကြီးလည်း အဝန်းယူနောသုံးရာရှိသော ကာသိတိုင်းအတွင်း၌ အလွန်ကျော်စောသော မုဆိုးကြီးခြောက်သောင်းတို့ကို မင်းရင်ပြင်၌ စည်းဝေး

စေ၍၊

“အသင်မိဖုရား။ အများမုဆိုး၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့၊ ရိုကျိုးစက်အောက်၊
ငါ့ထံသို့ ရောက်ကြပြီ။ သင်လျှောက်ရင်းစကား၊ ရှိသည်များကို၊ ခြားနားစုံစေ၊
ငါ၏ရှေ့တွင်၊ တောလေ့ပျော်ပါး၊ မုဆိုးများနှင့်၊ စကားဆက်၍၊ အမြွက်အရိပ်
ပြန်တော့လော့။” ဟူ၍ ဆို၏။

မိဖုရားလည်း မုဆိုးတို့ကို

“သင်တို့သည် ဟေမဝန္တာ၊ သာယာဂနိုင်၊ ဆဒ္ဒအိုင်၌နေသော ဆဒ္ဒန်
ဆင်မင်းကို သတ်၍၊ စွယ်တော်မြတ်အစုံကို ငါ့အား ဆက်သနိုင်ပါမည်
လော။” ဟု မေး၏။

မုဆိုးတို့ကလည်း၊ ‘မဆက်သနိုင်ပါကြောင်း’ ကို လျှောက်၏။

ထိုမုဆိုးတို့အလယ်၌ အလွန်ကြီးကျယ်မြင့်မားသော သောနုတ္တိရံ
မုဆိုးကိုမြင်၍၊ မိဖုရားသည် မုဆိုး၏အနေအမူ၊ လူပုံနိမိတ်ကြောင့်၊ စိတ်တော်
ထဲက၊ လူကဲ ဤသို့ခတ်၏။ ‘ဤယောက်ျားသည် အများနှင့်မတူ၊ အမူကြမ်း
ခက်၊ ကွဲအက်ညစ်တော၊ လိပ်ကျောက်ရေနှင့်၊ ဆင်ခြေဖဝါး၊ ထန်းပလပ်ပြား
ကဲ့သို့၊ ကြီးမားသောဖဝါး ရှိသည်။ မြင်းခေါင်း ကောက်ကွေး၊ မွေးမှင်သဲသဲ၊
ဆန်ထုပ်ဆွဲသကဲ့သို့၊ တွဲလျားကျသော သလုံးသားလည်း ရှိသည်။ ရိုးဆက်
လိမ်ကျွေ၊ မစေ့မစပ်၊ ကျင်ဖုတပ်သကဲ့သို့၊ မသပ်မပယ်၊ ရွံဖွယ်စသီး၊ အလွန်
ကြီးသော ဒူးဆစ်လည်း ရှိသည်။ ဇရပ်ဟောင်း ကျောင်းဆိုး၊ အမိုးပျက်ပြီ၊
ရနယ်အိုကဲ့သို့၊ ဖရိုဖရဲ၊ ကြီးကျယ်ယိုယိုင်းသော၊ နံကိုင်းနံရိုးလည်း ရှိသည်။
ထန်းဆစ်ကြောဝက်မှင်၊ မဲခင်ကြွက်သိုက်၊ တံမြက်ချေးမှိုက်ကဲ့သို့၊ ဖုတ်သိုက်
ထူပျစ်၊ ကောက်ကျစ်လိမ်ရှုပ်သော၊ မုတ်ဆိတ်၊ ပါးမုန်းလည်း ရှိသည်။ တယ်
လူးကုပ်ကွေး၊ ပြောင်းဖူးမွေးကဲ့သို့၊ နီတွေးသောကျင်စွယ်လည်း ရှိသည်။
ခပ်ဝါနီကြန်၊ ကြောင်မျက်ဆံကဲ့သို့၊ လုံးဖန်သိမ်ဖျင်း၊ မျက်နက်ကင်း၍၊ ထူတ်
ချင်းခတ်ကြောင်သော မျက်စိလည်း ရှိသည်။ စာသူငယ်ကြား၊ လင်းတံနား
သကဲ့သို့၊ မုဆိုးများအလယ်တွင်၊ ကြောက်ဖွယ်ကျားတား၊ ကြီးမားမြင့်မောက်

သော ကိုယ်လည်း ရှိသည်။ ဤလူယုတ်လူကြမ်း၊ လူသွမ်းတို့လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ဤမုဆိုးကို ခိုင်းရသော်၊ ကြိတိုင်းမြောက်ရာ၏။’ ဟု၊ နှလုံး သွင်း၍၊ မင်းကြီးအား ပန်ကြားပြီးသော် သောနုတ္တိရ်မုဆိုးကို ခေါ်၍ အထက် နန်းပြာသာဒ်သို့ တက်ပြီးမှ၊ ဆင်မင်းနေရာ၊ ဟေမာတစ်ကြော၊ တော၏အနေ အထားကို မြွက်ကြားညွှန်ပြလို၍၊ -

‘ဣတော ဥဇုံ ဥတ္တရံယံ ဒိသာယံ၊
အတိက္ကမ္မ သော သတ္တဂီရိ ဗြဟ္မန္တေ။
သုဝဏ္ဏပသောနာမ ဂီရိဥဋ္ဌာရော၊
သုပုပ္ဖိတာ ကိ ပုရိသာနုစိဏ္ဏော။ ။’

တိသနိပါတ် ဆဒ္ဒန္တဇာတ်ပါဠိတော်

- အစရှိသော ၇ ဂါထာကို ရွတ်၏။
ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါးစီးဆင်ပြောင်၊ အားကိုဆောင်သော၊ အမောင်သောနုတ္တိရ် မုဆိုး။ ယခုငါစံသည့်၊ ကြာယံလေသွန်၊ သလွန်နှင်းသောက်၊ ပြောင်းပေါက်က၊ မြောက်ကိုတူရူ သွားလေတော့။ လူ့ရုပ်ရွာစွန်၊ လူနေကိုလွန်မိ၍၊ ယေမဝန် စာရင်းပါ၊ ယူနောသုံးဆယ်လောက်၊ ခရီးရောက်လျှင်၊ ခြောက်ထပ်သော တောင်ငယ်၊ ပိတ်ကွယ်ကာဆီး၊ တောကြီးလည်း ဆယ့်တစ်တန်၊ အလုံးကို လွန်မိမှ၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်မြတ်ကို၊ ရံပတ်ပိတ်ဖုံးသည့်၊ ခုနစ်လုံးတောင်ထပ်သို့၊ သင် ကပ်မိလေအံ့။ ထိုတောင်စဉ်ခုနစ်လုံးတွင်၊ အတွင်းဆုံးအစွန်က၊ ‘သုဝဏ္ဏပဿ’၊ အမည်ရသော၊ ကဗ္ဗနဂီရိ၊ ရွှေတောင်ကြီး ရှိလေ၏။ မိုးထိစွင့်စွင့်၊ အမြင့်လည်း ခုနစ်ယူနော၊ တောင်ထိပ်သို့ရောက်ခါသော်၊ အောက်မျက်နှာတည့်တည့်၊ အတွင်းသို့ ကြည့်လေတော့။ မြ၏အရောင်၊ မျက်စဉ်းတောင်ကဲ့သို့၊ တစ်ထောင် သော မြစ်ပျဉ်းလည်း၊ စပ်လျဉ်းယှက်တင်၊ လိုဏ်ဥမင်ကဲ့သို့၊ ဝန်းကျင်သာ ခေါင်၊ ညိုညိုမှောင်သို့၊ ပညောင်ပင်ကြီး မြင်လိမ့်မည်။

“ထိုညောင်ပင်ကား၊ သခင်သက်နှင်း၊ ဆဒ္ဒန်မင်းသည်၊ ပူပြင်းသောထွေ၊

ဥတုနွေ၌၊ ရေမှလာသော်၊ အေးစွာမွေ့ညက်၊ ပန်းရက်ရောပြီ၊ လေညင်းခံ
စံတော်မူရာ အရပ်တည်း။

“တစ်ရံတစ်ခါလည်း၊ သန္တာရိုးတံ၊ ဝတ်ဆံရွှေဆင်း၊ ထိန်ထိန်ဝင်းသော၊
အင်ကြင်းပင်ကြီး၏အရိပ်၌၊ မဟာသုဘဒ္ဒါ၊ ကြင်ရာသက်ဝေ၊ ညာမဟောနှင့်၊
မကွေယျဉ်နွဲ့၊ ပန်းဝတ်ကြီ၍၊ ပျော်ပွဲစံတော်မူသတတ်။

“မိုးသောက်သမယ၊ နံနက်ထသော်၊ မဟာသုဘဒ္ဒါ၊ သူကြင်ရာကို၊
မင်္ဂလာသဘင်၊ ရှေ့ဖျားတင်၍၊ ဆင်ရှစ်ထောင်တပ်၊ ဝဲယာ ညှပ်လျက်၊
ရေသပ္ပာယ်အံ့သောငှာ၊ အိုင်သာသို့ သက်ဆင်း၍၊ သန်ရှင်းရေမိုး၊ ချိုးတော်မူပြီးမှ၊
‘ဝိသာလမာလက’ အမည်ရှိသော၊ တိတိလွင်သာ၊ မွေ့ရာပန်းဖြန့်၊ သန်သော
အရပ်သို့၊ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင်၊ ရေသီးရေပေါက်၊ ခန်းခြောက်ကုန်စဲအောင်၊
နားနေမြဲအစဉ် ဖြစ်သတည်း။

“ဤသို့လျှင်၊ လမ်းစဉ်ဖြောင့်မတ်၊ ကာသိရပ်မှ၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်ရောက်၊
တစ်လျှောက်တောမြိုင်၊ ထုံးအိုင်ချောင်းမြောင်၊ မြစ်တောင်ဖီလာ၊ ကမ်းကန္တာ
ကို၊ ငါမှာသည့်တိုင်း၊ မဆိုင်းစွန့်စား၊ သင်မုဆိုး သွားပါလေ။

“မတားထုတ်ချောက်၊ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း၊ ဆိပ်တောက်ပြည့်ဝ၊
မြားစိန်ခွနှင့်၊ မိဘဒ္ဒလင်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်ကို၊ အရှင်လတ်လတ်၊ ခွင်းပစ်သတ်၍၊
စွယ်တော်မြတ်နှစ်ဆူကို၊ ဖြတ်ယူ ငါ့အား ဆက်ပါလော့။

“စွယ်တော်ရှင်ကို၊ လိုချင်သည့်ကိစ္စမှာ၊ ပပလွှားလွှား၊ မိဖုရားဓမ္မတာ၊
မာယာထွေပြား၊ အားတိုင်းစုံနဲ့၊ လင်ကိုနဲ့၍၊ အကြောင်းမဲ့လိုချင်သည်မဟုတ်။
နောက်အနန္တရ၊ ဘဝသန္တာန်က၊ ဤဆဒ္ဒန်မင်းသားသည်၊ တရားချွတ်ယွင်း၊
မင်းကြီးတန်မဲ့၊ မျက်နှာငဲ့၍၊ အရွဲကြံလျက်၊ သူနှိပ်စက်သည်ကို၊ အဖက်မမျှ၊
ငါခံရသည့်၊ ဒုက္ခ အလွန်ကြီးခဲ့၏။ သူကြင်ရာတော်၊ ညာကျော်ခင်မ၊ မိဘဒ္ဒါ
အားရအောင်၊ ငါ့အသရေ၊ ယုတ်စေသဖြင့်၊ မတရားကျင့်ခဲ့သည့်၊ ဆင်မင်း
အမှု၊ ယနေ့ပင် ပြုသကဲ့သို့၊ ရင်ထုမနာ၊ ပူဆာညှိုးချုံး၊ ဖြေမဆုံးအောင်၊ နှလုံး
ခုတိုင် တုန်သေးသည်။

mgyc.com

“ဤရန်ငြိုးကို၊ ထမ်းပိုးတခုလပ်၊ ရန်ကြွေးဆပ်လို၍၊ စိန်တပ်စဉ်းသွား၊ ဆိပ်လူးမြားနှင့်၊ သင့်အားအသတ် ငါစေသည်။

“ငါ၏စိတ်ခံ၊ အကြံဆုတောင်း၊ ပြည့်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း၊ ရှင်ကောင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဆရာတို့ထံ၊ ဒါနကံဖြင့်၊ အကြံပြည့်မှု၊ လှူဒါန်းပြု၍၊ အောင်ဆုရပြီး ငါဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍၊ သင်မုဆိုးအား၊ စိုးရိမ်စုမသင့်၊ အခွင့်ခပ်သိမ်း၊ ပြီးငြိမ်းပါလိမ့်မည်။

“ငါခိုင်းစေသည်ကို၊ မသွေမလှန်၊ အမြန်သွား၍၊ ကြိုးစားအမှုထမ်း ပါလော့။ အမောင့်အားလည်း၊ စီးပွားအသစ်၊ တစ်နှစ်ခွန်နက်၊ တစ်သိန်းစီ ကွမ်းဖိုးထွက်သော၊ ကျေးလက်ကြီးစွာ၊ ရွာငါးရွာကို၊ သေချာမှတ်ထား၊ နိမိတ် ခြား၍၊ ပိုင်စားကံကျွေး၊ ခံစိမ့်မည်။” ဟူ၍၊ လူမိုက်လူဆိုးကို၊ မိုးထိအောင် မြောက်ကော်၍၊ အမိန့်တော်ရှိသည်တွင်၊ မုဆိုးငန္ဒား၊ ဝမ်းပန်းပါး၍၊ ‘သွားပါ မည်’ ဝန်ခံပြီးလျှင်၊ မိမိအိမ်သို့ ပြန်လေ၏။

ခုနစ်ရက်မြောက်၊ မိုးသောက်အခါ၊ သင်္ချာပမာဏ၊ တစ်ကုမ္ဘဉ်၊ နှစ်ဆဲ့ခုနစ်တင်၊ နှစ်စိတ်ဝင်သော သားရေအိတ်ကြီးထဲသို့၊ ပဲကွပ်၊ ပုဆိန်၊ ပေါက်တူး၊ ဆောက်၊ စူး၊ ဓားမ၊ လွှဲကြီး၊ လွှဲငယ်၊ မယ်နသံချိတ်၊ မြက်ရိတ် တံစဉ်ကောက်၊ ကျောက်ဆူးအတူ၊ ကက္ကူ ခက်ရင်း၊ တံသင်း၊ လက်ရိုက်၊ မီးတိုက်ဆုံကျေ၊ သားရေလွန် ငယ်၊ ကြီး၊ သားရေထီးမိုးကာ၊ ဆင်ခွာဖိနပ်၊ အရပ်ရပ်တန်ဆာ၊ စားရိက္ခာမကြွင်း၊ ထည့်သွင်းပြီးလျှင်၊ တစ်ကုမ္ဘဉ်ဝင်သော သားရေအိတ်ကြီးကို အသာကောက်ယူ၍ ပခုံး၌လွယ်သည်။ ကွမ်းအစ်ငယ် တစ်လုံးမျှသာ လေးသတည်း။

မိဖုရားလည်း၊ မုဆိုးသားကို၊ ရထားနှင့် တင်ပြီးလျှင်၊ မြောက်ခွင်ဒီသာ၊ ဟိမဝါနယ်စပ်၊ လူကင်းရာအရပ်သို့၊ တပ်တာခင်း၍၊ ချက်ချင်း ပို့လိုက်လေ သတည်း။

ငဒုဿီအို၊ သောနုတ္တိရ်လည်း၊ ဗိုလ်တစ်ထောင်နိုင်၊ မာခိုင်ကျန်းခက်၊

လက်နက်လေးမြား၊ ဗယားကြီးစွာ၊ ထမ်းလွယ်ကာလျှင်၊ သင့်ရာသင့်ရာ၊
 အိတ်ပါဥသံ၊ တန်ဆာစုံတို့ဖြင့်၊ ချုံကို ခုတ်ပိုင်း၊ အင်တိုင်းကို ထွင်၊ သစ်ပင်
 ကို ဖောက်၊ ချောက်ကို ခုန်ကျော်၊ ညွှန်ပေါ် တုံးခင်း၊ ထုံး၊ အင်း၊ မြစ်ရေ၊
 ခြားဆီးနေလည်း၊ လှေလုပ်၍ ကူး၊ အထူးထူးပယောဂဖြင့်၊ ခင်မသုဘဒ္ဒါ၊
 မှာလိုက်သည့်အတိုင်း၊ မဆိုင်းမတွဲ၊ အသက်ကိုမငဲ့ဘဲ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ထပ်သော
 တောကြီးကို လွန်၍၊ ဆဒ္ဒန်အိုင်တွင်းသို့၊ ကျော်နင်းပေါက်ရောက်လေသတည်း။
 မုဆိုးမိစ္ဆာ၊ စွန့်စား၍လာခဲ့သော၊ ဗာရာဏသီမြို့ထွက်၊ ရက်ကိုစစ်လျှင်၊ ခုနစ်
 နှစ် ခုနစ်လ ခုနစ်ရက်၊ သက်သက်သို့စင် ကြာသတည်း။

ဆဒ္ဒန်အိုင်တွင်းသို့၊ သက်ဆင်းမိလျှင်၊ ဆင်မင်းနေရာ၊ အလာအသွား၊
 အထားအနေ၊ ရေဆင်းရေတက်၊ အချက်ချက်ကို၊ ကွယ်ဝှက်ပုန်းအောင်း၊
 ချောင်းမြောင်းဆင်ခြင်၊ သိမြင်သောအခါ၊ ဝိသာလမာလကအရပ်တွင်၊ ဥမင်
 ပေါင်းကူး၊ မြေကိုတူး၍ မြားဦးစိန်ရွက်၊ ဆင်မင်းချက်နှင့်၊ ချိန်လျက်ထုတ်
 ချောက်၊ အထက်က ဖောက်ပြီးလျှင်၊ ဒေါက်ချာဆံကျစ်၊ ဖန်နှစ်နိမြန်း၊ သင်္ကန်း
 ရဲရဲ၊ ဆင်ဝတ်လဲ၍၊ လည်ဆွဲပုတီး၊ တရပတ်ကြီးများနှင့်၊ မထီးသီလဝင်၊
 တကယ့်ရှင်ကဲ့သို့၊ ဥမင်ထောင့်က၊ သူကောင်းသားကြီး၊ ‘အနုကြမ်းစီးမည်’
 ဟု၊ အပြီးစောင့်လျက် နေလင့်၏။

ပုဒိဝသေ၊ တစ်နေ့မိုးသောက်၊ နက်ဖြန်ရောက်သော်၊ ပြောင်ပေါက်
 ရတနာ၊ လောင်းမြတ်စွာသည်၊ မဟာသုဘဒ်၊ သတ်မှတ်ကြည်နူး၊ ရွှေများ
 မှူးကို၊ တပ်ဦးတင်တော်မူပြီးလျှင်၊ ရှစ်ထောင်မာတင်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်တို့ကို၊ သေနင်္ဂ
 ဗျူဟာ၊ ပဒုမ္မာပွင့်ချပ်၊ ယှက်စပ်ဦးကင်း၊ တပ်ကြီးခင်းလျက်၊ အိုင်တွင်းသို့
 သက်တော်မူလေသတည်း။

သက်ပြီးလတ်သော်၊ ပန်းဝတ်ရောထွေး၊ အိုင်ရေအေးကို၊ လျှော်ဆေး
 ဖြိုးဖြိုး၊ သွန်းချိုးသုံးဆောင်၍၊ မိုက်ခေါင်ကြီးနေရာ၊ ဝိသာလမာလက၊ ဌာဝရ
 အရပ်သို့၊ ချဉ်းကပ်နားနေရာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်မှ၊ လျှောဖိတ်သော ရေစက်
 သည်၊ ချက်တော်ကစုဆင်း၍၊ မြားတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင်၊ မုဆိုးကြီးမျက်နှာသို့၊

ဖြောင့်စွာ စီးကျလေသတည်း။

မုဆိုးအနရိယာ၊ တောတံငါလည်း၊ ‘အခါအခွင့်၊ ဤယခုသင့်လှပြီ။ ခံတွင်းအပါး၊ မုတ်ဆိတ်ကြားမှာ၊ ပျားလာ၍ စွဲချေမှကို၊ မခဲမငြိ၊ မြိရုံသာ လိုတော့သည်။’ ဟု၊ ဗိုလ်တစ်ထောင်တင်လေး၊ ဧရထေးကို၊ ကွေး၍ ကွင်း အောင်၊ အပြင်းငင်၍၊ လျင်လှသောမြားဟုန်ဖြင့်၊ အားကုန်လွတ်လိုက်လေ သည်တွင်၊ ဆင်မင်းချက်ကို၊ မြားစက်လျှပ်လျှပ်၊ စိန်သွားဟပ်၍၊ သည်းချပ် အူမ၊ မွမွပြတ်ကြွ၊ ထောင်းထောင်းကြေအောင်၊ နှောက်မွေကုန်စင်၊ ကျောက် ကိုထွင်၍၊ ကောင်းကင်သို့ မြားတက်လေသတည်း။

ဆင်မင်းဖျားလည်း၊ မြားထိသောဒဏ်၊ ပြင်းထန်ဆူလှိုက်၊ ခိုက်ခိုက် တုန်မျှ၊ နာကျင်လှသောကြောင့်၊ သကလဝန်၊ တောင်ယံပတ်ကုံး၊ တောအလုံး ကို၊ ရိုက်ချုံးမြည်ဟီး၊ ပဲ့တင်ဟီးလျက်၊ သံကြီးငေါငေါ၊ သုံးကြိမ်ကြော်၍၊ ဟစ်အော် ညည်းညူတော်မူသတည်း။

သုဘဒ္ဒါမိဖုရားခေါင်နှင့်၊ ရှစ်ထောင်သောဆင်အပေါင်းတို့သည်၊ ဘုရား လောင်းအသံကိုကြားလျှင်၊ ကြောက်အားသည်းစွာ၊ ကျာကျာအော်မြည်၊ သုန်သုန်လည်လျက်၊ ရှေ့တည်မိရာ၊ ပြေးခွာပြီးမှာ၊ အကြံရ၍၊ ‘တို့ဘုရားရန်သူ ကို၊ ဖမ်းယူသတ်ညစ်မည်’ ဟု၊ ပတ်လည်တောတောင်၊ မိုးခေါင်ပျံတက်၊ ပတ်ပတ်ညက်မျှ၊ ရှာဖွေကြစဉ်၊ ခင်မ မဟာ၊ သုဘဒ္ဒါမူ၊ သည်းချာသက်နှင်း၊ ဆဒ္ဒန်မင်းကို၊ ကိုယ်ချင်းမှီကပ်၊ အသာအပ်၍၊ တန်ရပ်ငှာထောင်စေသတည်း။

ဆင်မင်းဘုန်းကြွယ်၊ ဗောဓိနွယ်လည်း၊ မယ်သုဘဒ္ဒါ၊ သာယာအေး အေး၊ ကိုယ်ငွေပေးလျက်၊ ဖေးကာမ၍၊ ယုယသိုက်မြိုက်၊ နှာမောင်းဖြင့် ပိုက်ရာတွင်၊ အဟိုက်ပြေ၍၊ နေသာရုံ ရှိတော်မူသတည်း။

ထိုပြီးတစ်ထောက်၊ အကြံတော်ပေါက်သည်မှာ နောက်ထပ်၍တစ်ခါ၊ မြားချက်လာချေကာ၊ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကို၊ ထိပါးဖွယ်မြင်သောကြောင့်၊ နှင်တော် မူလို၍၊ ‘‘အို-အဘယ်သုဘဒ္ဒါ။ ဆင်တကာမူ၊ ငါ့ရန်သူကို၊ ဖမ်းယူရှာမည် သွားကြသည်။ သင့်မှာတစ်မူ၊ ငါ့ရန်သူနှင့်၊ စိတ်တူညီညာ၊ ကြံဖက်ပါ၍၊

မရှာမလိုက် နေသလော။” ဟု မိန့်တော်မူသည်တွင်၊ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားလည်း၊
 ချစ်အားထက်ပင်၊ ကြောက်အားဝင်၍၊ ဆင်မင်းမြတ်ကို၊ သုံးပတ်လက်ယာရစ်၊
 ပုဆစ်နှိပ်ကျိုး၊ ရှိခိုးပြီးသော်၊ သွယ်စီးဖြိုင်ဖြိုင်၊ မျက်ရည်အိုင်နှင့်၊ အနိုင်သာခွာ
 ခဲ့၍၊ အာကာသကောင်းကင်သို့၊ ငယ်လင်ရှိရာ၊ ပြန်ကြည့်ကာနှင့်၊ တက်ရှာ
 တော် မူရလေသတည်း။

ဆင်မင်းဖျားလည်း၊ ‘ဤမြားပစ်ချက်၊ အထက်၊ရှေ့၊နောက်၊ တောင်၊
 မြောက်၊ဝဲ၊ယာ၊ လာဖွယ်မရှိ၊ အောက်က’ ဟု သိလေ၍၊ ဘူမိမြေရပ်၊ ခွာတော်
 နှင့် ရှုပ်သည်တွင်၊ ပျဉ်ချပ်ကျိုး၍၊ မုဆိုးငုတ်တုတ် ပေါ်လေ၏။ ထိုအခိုက်၌၊
 ယမ်းတိုက်မီးစ၊ ထိပါးကြသကဲ့သို့၊ ဒေါသပဋိဃတ်၊ ခြောင်းခြောင်းလွတ်၍၊
 သတ်တော့မည်အငြိုးနှင့်၊ မုဆိုး၏ဦးခေါင်းကို၊ နှာမောင်းဖြင့် ဆွဲတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ၊ တံငါလူလှ၊ အကြံရတည့်၍၊ ကိုယ်ကသင်္ကန်းကို ခွာပြီးလျှင်၊
 နှာမောင်းတော်အထက်၌၊ ခေါက်လျက် တင်လိုက်လေသတည်း။

ဆဒ္ဒန်ဆင်ကောင်း၊ ဘုရားလောင်းလည်း၊ မောင်းမောင်းနီလွင်၊ သင်္ကန်း
 ကို မြင်တည့်လျှင်၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး၊ ဆယ်ပါရမီ၊
 စာဂီပဉ္စ၊ စရိယသုံးဆင့်၊ ဆည်းပူးကျင့်၍၊ ပွင့်အံ့တျားတျား ဖြစ်ရကား၊ ပွားမိ
 သောအမျက်ကို၊ ချက်ချင်းငြိမ်းစေ၍၊ ‘ဤဖန်ရေသင်္ကန်းကား၊ ရဟန်းပရမတ်၊
 ဝဋ်ကင်းလွတ်သော၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏တံခွန်၊ မြတ်မွန်လှပေ၏တကား။ ဤ
 အဝတ်ကို၊ ယွင်းချွတ်ထိခိုက်၊ မမှားထိုက်ပေ၊ ရိသေမြတ်နိုး၊ ရှိခိုးပူဇော်ထိုက်
 ပေသည်။ ငါ့ရန်သူကို၊ ငါသတ်လိုလည်း၊ ထိုသူယုတ်၌၊ အမြတ်ခေါင်ထွတ်၊
 သင်္ကန်းမြတ်ကို၊ ဝတ်လျက် ရှိပါချေသည်။ ဘုရားလိုဏ်ခေါင်း၊ အောင်း၍
 မာန်သွေး၊ ဟောင်သည့်ခွေးကို၊ အရေးပြုငှာ၊ ခွင့်မသာသကဲ့သို့၊ ထိုသူယုတ်
 အား၊ သတ်မိငြားသော်၊ တရားဂိုဏ်း မလွတ်ရာချေ။’ ဟု၊ ရွှေနှလုံးထား၊
 ဘုရားတစ်ဆူ၊ မြတ်ထွတ်တော်မူလှ၍၊ ရန်သူမှန်လျက်၊ မုဆိုးပျက်အား၊
 အသက်ကို ချမ်းသာပေးတော်မူလေသည်။

ထို့နောက်မှာ၊ မုဆိုးသားနှင့် စကားပြောတော်မူလို၍၊

mg y o e . c o m

‘အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿဟိ။
 အပေတော ဒမသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝမရဟတိ။ ။
 ‘ယောစ ဝန္တကသာဝဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။ ။
 ဥပတော ဒမသစ္စေန၊ သဝေ ကာသာဝမရဟတိ။’

- ဟူသော ၂ ဂါထာကို ရွတ်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား -

‘အချင်းမုဆိုး။ အကြင်သူသည် ကိုယ်တွင်း၌ ‘ကိလေသာတည်း’ ဟူသောဖန်ရည် အပြည့်ရှိ၏။ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း၊ သစ္စာစောင့်ခြင်းမှကင်း၏။ ထိုသူယုတ်သည် ဖန်ရည်စွန်းသောသင်္ကန်းကို မဝတ်ထိုက်။

‘အကြင်သူမြတ်သည်ကား ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော ကိလေသာကို စင်ကြယ်စွာ အန်ထုတ်အပ်၏။ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း၊ သစ္စာစောင့်ခြင်းလည်း ပြည့်စုံ၏။ စတုပါရီသုဒ္ဓိ သီလလေးပါး တို့၌လည်း ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုသူမြတ်သည်သာ ဖန်ရည်စွန်းသောသင်္ကန်းကို စင်စစ် ဝတ်ထိုက်၏။’ ဟူသတည်း။

ထို့နောက်မှ “အချင်းမုဆိုး။ လူမျိုးတကာ၊ ကြိဌာမရဲ၊ ကြိဝံခဲသော အကြံကိုကြံ၍၊ ငါ့ထံရောက်ဝင်၊ ငါသို့ဆင်ကို၊ အရှင်လတ်လတ်၊ သင်သတ်သည့်အကြောင်းကား၊ ဘယ်အကျိုးထူး၊ ကျေးဇူးကြီးမား၊ သင်၌ ပွားမည့်ကြောင့်၊ ငါ့အား သင် သတ်ရက်သနည်း။” ဟု မေးတော်မူ၏။

မုဆိုးလည်း “ဆင်မင်းသခင်၊ ထိပ်ခေါင်တင်။ လူအိုမုဆိုး၊ ကျွန်တော်မျိုးကား၊ ကိုယ်ကျိုးဆန္ဒ၊ ကိုယ့်ကိစ္စကြောင့်၊ သတ်ရသည် မဟုတ်ပါ။ ကာသိမင်း၏၊ သက်နှင်းတောင်ညာ၊ သုဘဒ္ဒါဟု၊ အဆာကျယ်လှ၊ ရှင်ဘုရင်မကြီးက၊ မြမရှား စိန်မရှား၊ အလွန်ပင်များသည်ကို၊ နားလေးလေဟန်၊ ဆင်စွယ်မှ ဖန်လိုသည်။ သာမန်ဂုဏ်ငယ်၊ ဆင်နက်စွယ်များကိုလည်း၊ နားဝယ်လက်မခံ၊ ‘ညှိစော်နံသည်’ ဟု၊ ရွံသတဲ့ဘုရား။ ထိပ်ထားဘုန်းမော်၊ ဆင်မင်းကျော်၏၊ စွယ်တော်နှစ်ချောင်း၊ ခြောက်ရောင်မောင်းကိုသာ၊ နားတောင်းပွတ်၍ ဆင်ဝတ်

တော်မူလိုသည်။ ‘ဆဒ္ဒန်ဘုန်းကြွယ်၊ ကိုယ်တော်မြတ် အစွယ်ကို၊ နားဝယ် လှလှ၊ မဆင်ရလျှင်၊ စိတ်ချပေရော၊ သူသေပါတော့မည်ဟု၊ ရွှေနန်းကြော့ရှင်၊ သူ့ချစ်လင်၏၊ ရင်ခွင်ကြားမှာ၊ ခေါင်းထား၍ အသော့၊ ငိုပါရောသည်ဘုရား။

“ပင်ပန်းလှိုက်ဖို၊ သူ့မယား ငိုတည့်လျှင်၊ ဟိုလူကြီးက၊ ပျာယီးပျာယာ၊ ပဇာအရေး၊ မတွေးမမြော်၊ ကျွန်တော်ကိုခေါ်ပြီးလျှင်၊ ‘ဟဲ့နော်လုဒ္ဒက၊ ဆင်စွယ်ကိုမရလျှင်၊ ဇီဝနတ္ထိ၊ နင်သေမည်သိစုံ’ ဟု၊ မင်းသမီးမာန်စွဲနှင့်၊ အံ့ခဲ၍ မိန့်ရာတွင်၊ ခုသေမလောက်၊ ကျွန်တော်မျိုး ကြောက်လှ၍၊ ဓားအောက် ကသာ၊ အနိုင်ခွာပြီးမှ၊ ‘တောမှာပင် သေသေ၊ ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေ’ ဟု၊ ‘မသွေ မဖောက်၊ ဆက်ပါမည်’ လျှောက်သည်တွင်၊ နှစ်ယောက်စလုံး၊ တပြုံးပြုံးနှင့်၊ အသုံးကံကျေး၊ ငါးရွာစားပေးပြီးလျှင်၊ ကျေးဇူးရှင်မ၊ သူ့ကိုယ်တိုင်လမ်းပြ၍၊ ဘုန်းဘုရားစွယ်တော်မြတ်ကို၊ အဖြတ် ကျွန်တော် လာပါသည်။

“အစွယ်ကိုလိုသူ မိဖုရား၊ အသွားစေခိုင်းသူ မင်းဧကရာဇ်၊ လေးပစ်သူ ဘုရားကျွန်တော်၊ ကြံဖော်ကြံဖက်၊ သုံးယောက်သားအနက်တွင်မှ၊ ကံကွက် ကျား၍၊ ‘ငမိုက်သားမုဆိုးလေ၊ နင့်ချည်းပင် သေပေတော့’ဟု၊ ငွေတောင်ကြီး အဟန်၊ ဆဒ္ဒန်မင်းမြတ်၊ ကျွန်တော်အားသတ်လျှင်လည်း၊ မလွတ်နိုင်ရာ၊ သေရပါတော့မည်။ ကရုဏာရှေးရှု၊ လွတ်တော်မူလျှင်လည်း၊ လူမလိမ္မာ၊ ကျွန်မိစ္ဆာသည်၊ ချမ်းသာရပါတော့မည်ဘုရား။” ဟု တောင်းပန်လျှင်၊

အလောင်းတော်မြတ်၊ ဗောဓိသတ်လည်း၊ လောကတ္တယ၊ ဘဝပါရဂူ၊ နိုးတော်မူသောကြောင့်၊ ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်၊ သောနုတ္တိရ်အား၊ ရွှေကိုယ်တော်ဖွား၊ ရင်နှစ်သားကဲ့သို့၊ သနားစုံမက်၊ အသက်ကို ချမ်းသာပေးတော်မူပြီးလျှင်၊

“အသင်မုဆိုး။ သင့်စကားတွင် မိဖုရားသုဘဒ္ဒါ၊ အရိပ်ပါသောကြောင့်၊ ငါစဉ်းစားမိ၊ စင်စစ်သိပြီ။ ဤမိဖုရားသည်၊ အခြားသူ မဟုတ်။ ငါ၏သက်မျှ၊ စူဠသုဘဒ္ဒါ၊ ရတနာရောင်ချိပ်၊ ဘွဲ့ရွှေလိပ်နှင့်၊ ညောင်ရိပ်စံမြန်း၊ ကြင်မခန်း သည့်၊ မြောက်နန်းဒေဝီသင်း ဖြစ်သည့်။

“ငါ့အစွယ်ကို၊ နားဝယ်သရန်၊ ဆင်လိုပါန်နှင့်၊ ကြံဖန်၍ ပြောသော်

လည်း၊ သဘောမဟုတ်လှပေဘူး။ ဆဒ္ဒန်စွယ်ကို၊ အကယ်၍လိုဘိမူ၊ အဟို
ရှေးက၊ ဘေးတော်၊ ဘိုးတော်၊ ခမည်းတော်ဘုရား၊ ဆင်မင်းဖျားတို့၏၊
ခြောက်ပါးရောင်ဟုံ၊ စွယ်တော်စုံကို၊ နိတုံဇေမ္မူ၊ ဤရွှေဂူ၌၊ သိမ်းယူသိုထား၊
ရှိကြောင်းများကို၊ ထင်ရှား သင်း သိလျက်တကား။

“ငါ၏ကိုယ်၌၊ မဆိုလောက်ဖွယ်၊ အမြစ်ငယ်ကို၊ ကြီးကျယ်ဝတ္ထု၊
ရန်ငြိုးပြု၍၊ ယခုငါ့ကို၊ သေစေလိုသောကြောင့်၊ ထိုထိုပရိယာယ်၊ ဝေဂုစံလှယ်
လျက်၊ ဆင်စွယ်နားပန်၊ ဆင်လိုဟန်များနှင့်၊ ဉာဏ်ဝင်္ကန္တ၊ ယုတ်မာလှသော၊
အမိုက်မအတတ်၊ သင်းကြံ၍ သတ်သည်ကား၊ ဆတ်ဆတ် မုချမှန်တော့သည်။

“သို့စင်မျှလောက်၊ မထောက်မဆ၊ ကြံရက်သည့်မိန်းမအား၊ မရသရွေ့
သူ မမေ့ရာပြီ။ ရှေ့သို့သံသရာ၊ ဖြစ်တိုင်းမှာပင်၊ လောင်စာရန်ငြိုး၊ မီးဆက်၍
ပျိုးမည်ကြောင့်၊ မိန်းမဆိုးအမုန်း၊ သည်ဘဝတွင်၊ သည်မျှနှင့် တုံးစေတော့။
တောပုန်းချုံလျှိုး၊ သင်မုဆိုးအားလည်း၊ ဖြိုးဖြိုးကြွယ်ဝ၊ မင်းဆုလာဘ်ရစေ
တော့။ နန်းမတောင်ညာ၊ သုဘဒ္ဒါတို့၊ မလာကြခင်၊ စွယ်တော်ရှင်ကို၊ လျင်
လျင်ဖြတ်ချိုး၍၊ သင်မုဆိုးစိတ်ရှိတိုင်း ပြုပါလော။” ဟု၊ ခွင့်ပေးတော်မူလျှင်၊
မုဆိုးပေတလူ၊ အခေါက်ထူလည်း၊ သူနှင့်ဆင်မင်း၊ ရန်ဖက်ချင်းကဲ့သို့၊ ချက်ချင်း
ထကြွ၊ ကများ ကတည့်၍၊ လွကြီးကို ကိုင်လျက်၊ ဖြတ်မည်ဟု တက်သော်
လည်း၊ မတက်နိုင်ချေ၊ ပန်းဟိုက်၍နေသည်တွင်၊ မြေနှင့်ကွက်ကာ၊ ဦးခေါင်း
တော်ညွတ်ရှာ၍၊ ဖြတ်သာအောင် ပြုတော်မူပေ၏။

မုဆိုးညစ်ထေး၊ ငမိုက်ခွေးလည်း၊ လေးစွန်တောင်နှင့်၊ အာပေါင်ကို
လှန်၊ ဒိုင်းထောက်၍ ကန်ပြီးလျှင်၊ ထက်သန်မြမြ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်လွှကြီးနှင့်၊
အာစကို ဖြတ်တိုက်၊ ဦးနှောက်သို့ ခိုက်လှအောင်၊ အလျားလိုက် ထိုးသွတ်၊
စွယ်ရင်းကို ပွတ်သည်တွင်၊ ပေါက်လွတ် ဗရဟ္မာ၊ ကန်ကျိုး၍ လာသကဲ့သို့၊
အာခံတွင်းမှာ၊ သွေးချောင်းကျလျက်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ကြီးစွာဖြစ်တော်မူလေ၏။

အစွယ်တော်မြတ်မူကား၊ ပြတ်မည်ကို ဝေးစွ၊ အရာမျှမထင်။ ပန်းပင်
ဖုတ်လှိုက်၊ မုဆိုးလည်း ဟိုက်လှပြီ။ သုံးတိုက်လုံးနတ်၊ ဆင်မင်းမြတ်လည်း၊

ဥပဒ်ကြီးစွာ၊ ဝေဒနာကို၊ ပညာဖြင့် သိမ်းဆည်း၍၊ သည်းညည်းခံတော်မူပြီးလျှင်၊

“အသင်မုဆိုး။ ငါကိုယ်တော်လည်း၊ ညှိုးရော်နာကြည်း၊ ခွန်အားနည်းလှပြီ။ သင်လည်း လုံ့လ၊ ဖြတ်တိုက်၍ မရပြီ။ ငါ့အစွယ်မြတ်၊ ရိုးတော်ဓာတ်ကို၊ ငါဖြတ်၍ လှူတော့မည်။ ကျူငွေတုံးအလား၊ နှာဖောင်းဖျားကို၊ သင်ကား ကိုင်ကြွ ချီမ၊၍၊ လွှကို ငါ့အားဆက်ပေတော့။” ဆိုပြီးသော်၊ လွှသံစောင်းကို၊ နှာမောင်းနှင့်ပတ်၊ ကိုယ်တော်တိုင် ဖြတ်ပြီးလျှင်၊ စွယ်တော်မြတ်အစုံသည်၊ နိတုံရောင်စို၊ ရွှေတောင်ကြီးပြုသကဲ့သို့၊ ပြတ်တိုတုံး၍၊ ဗုန်းဗုန်းမြေသို့ ကျလေ၏။ ထို့နောက်မှ အစွယ်နှစ်ချောင်းကို၊ နှာမောင်းဖြင့်ပွေယူ၊ ချီတော်မူပြီးလျှင်၊ ပေးလှူတော်မူအံ့သော်ငှာ၊ သာယာနာပျော်၊ မုဆိုးကိုခေါ်၍၊ အမိန့်တော် ဤသို့ရှိ၏။

‘သမ္မလုဒ္ဒပုတ္တ၊ အဟံ ဣမေ ဒန္တေ တယံ ဒဒမာနော နေဝ မယံ အပ္ပိယာတိ ဒမ္မိ၊ န သက္ကတ္တ၊ မာရတ္တ၊ ဗြဟ္မတ္တဒိနံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္ထောန္တော။ ဣမေဟိ ပန မေ ဒန္တေဟိ သတဂုဏေန၊ သဟဿဂုဏေန၊ သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတဉာဏ ဒန္တာဝပိယတရာ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ ပဋိဝေဓာယ မေ ဣဒံ ပုည ပစ္စယော ဟောတု။’

“သမ္မလုဒ္ဒပုတ္တ၊ အဆွေမုဆိုးသား။ ဣမေဒန္တေ၊ ဤငါ့အစွယ်တော်စုံတို့ကို။ တယံ၊ သင့်အား။ ဒဒမာနော၊ ပေးလှူသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ မယံ၊ ငါ့အား။ အပ္ပိယာတိ၊ ‘မချစ်အပ်သောဝတ္ထု’ ဟု နှလုံးသွင်း၍။ နေဝဒမ္မိ၊ ငါမလှူ။ သက္ကတ္တ၊ မာရတ္တ၊ ဗြဟ္မတ္တဒိနံ၊ သိကြားမင်း၏အဖြစ်၊ မာရ်မင်း၏အဖြစ်၊ ဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏။ နဒမ္မိ၊ ငါ မလှူ။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣမေဟိ ဒန္တေဟိ၊ ဤ ငါ့အစွယ်တော်တို့ထက်။ သတဂုဏေန၊ အဆအရာအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သဟဿဂုဏေန၊ အဆအထောင်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ သတသဟဿဂုဏေန၊ အဆ တစ်သိန်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏဒန္တာဝ၊ ‘သဗ္ဗညုတဉာဏ်’လည်း ဟူသော အစွယ်တို့ကိုသာလျှင်။ ပိယတရာ၊ အလွန်တရာ သာ၍ ငါချစ်တော်မူ၏။ မေ၊ ငါ၏။ ဣဒံ

ပုညံ၊ ဤအစွယ်တော်ကို လှူရသောကောင်းမှုသည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ ပဋိ
ဝေဓာယ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။
ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။”

ဤသို့သောအမိန့်တော်နှင့်၊ သုံးဖော်ဝဋ္ဌ၊ ဘုံဘဝဟု၊ သင်္ခါရနယ်ဝင်၊
အပင်မဟုတ်၊ စည်းစိမ်စုတ်များကို ရွှေနှုတ်မြွက်ဟ၊ မတောင့်တဘဲ၊ ဘဝသင်္ခါရ
ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းရာအမှန်၊ နိဗ္ဗာန်ခေမာ၊ စိုးချုပ်ချာသော၊ မဟာသဗ္ဗညုတ၊
အတုလဉာဏ်တော်၊ ဆုမြတ်ကျော်ကိုသာ၊ မြွက်ဖော်သံရှင်၊ ပန်ဆင်တောင့်တ
တော် မူပြီး၍၊ ညီးညီးလျှံဝါ၊ ခြောက်ရောင်ဖြာသော၊ ကိုယ်အင်္ဂါမြတ်၊ စွယ်
တော်ဓာတ်တို့ကို၊ နဝရတ်ခြယ်စီ၊ ရွှေစေတီကဲ့သို့၊ ပိုက်ချီယုယ၊ နှာမောင်းဖြင့်
မ၊ ပြီးလျှင်၊ ကြောက်စရာသဘက်၊ မုဆိုးကြီးလက်သို့၊ ရက်ရက်လွယ်ကူ၊
အပ်နှင်းတော်မူသဖြင့်၊ ဘူမဏ္ဍလာ၊ စက္ကဝါရေမြေ၊ လေအဆုံးရောက်၊ ဘဝဂ်
ပေါက်မျှ၊ ထုတ်ချောက်ဝှန်ဆူ၊ နတ်၊ လူ ကောင်းချီး၊ ပဲ့တင်ဟီးစေလျက်၊
အလှူကြီး ပေးတော်မူသတည်း။

ထို့နောက်- မုဆိုးကိုခေါ်၍

“အဆွေတော် သောနုတ္တိရုံ။ မောင်မင်းသခင်၊ ပလ္လင်ညာရုံ၊ ရွှေဘုံပျံ
မှာ၊ စံပေသည့်နတ်၊ မယ်သုဘဒ်ကို၊ ဆတ်ဆတ်သဘော၊ ငါမှာတိုင်း ပြောပါ
လေ။ ‘တောဟောမာချောင်၊ အိုင်သာခေါင်တွင်၊ ငွေတောင်ကြီးအသွင်၊ ခင်မလင်
ကို၊ အရှင်လတ်လတ်၊ သခင်စေ၍ သတ်ခဲ့ပြီ။ စွယ်တော်မြတ်နှစ်ချောင်း၊
ခြောက်ရောင်မောင်းကိုလည်း၊ ၎င်းဆင်ကြီး၊ မသေခင်ဖြတ်လှီး၍၊ သွေးစီး
သံထွက်၊ နာကျင်စွာနှိပ်စက်၍၊ အသက်ဆုံးစေခဲ့ပါပြီ။ ဤစွယ်စုံကို၊ ရွှေဘုံ
သူမှန်ကူ၊ သုံးရက်တော်မူသေးလျှင်၊ ရန်သူ၏အစွယ်ကို၊ ရွှေလက်ဝယ် သပါ
မည်။ အားရစိတ်ရွှင်၊ ကျေနပ်အောင်စီရင်၍၊ ပြုချင်တိုင်း ပြုတော်မူပါတော့
ဘုရား’ ဟု၊ မောင်မင်းသခင်၊ မုန်းပင်စိုက်ပျိုး၊ ပြေချိန်တန်၍မှ၊ မပြေနိုင်ငြိုး
တတ်သည့်၊ မုဆိုးတစ်ပိုင်း၊ မိန်းမရိုင်းကြီးကို၊ ငါမှာတိုင်း ပြောပါလေ။”

“ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊ ‘မိဖုရားသုဘဒ္ဒါသည်၊ အိုင်သာဆဒ္ဒန်၊ ဤရေကန်

တွင်၊ ညာရံမဟာ၊ သုဘဒ္ဒါနှင့်၊ ဝဲယာရွေရုံ၊ စံသည်ကာလ၊ ဒေါသအပြစ်၊ အဖြစ်မမြောက်၊ မမုန်းလောက်သည်ကို၊ အဆောက်အဦ၊ အပြစ်ကြီးယူပြီးလျှင်၊ ငြူစူမျက်ဝင်၊ ငါချစ်လင်ကို၊ သင်မိဖုရား၊ သတ်ဖြတ်နိုင်အားပေ၏။ စိမ်းကား မျက်ငြိုး၊ သစ်ယောင်းခက် ချိုးသကဲ့သို့၊ ချစ်ကြိုးဖြတ်ပြေ၊ သင် သတ်ရက် လေသောကြောင့်၊ သင့်သက်ဝေငယ်လင်၊ ငါဆဒ္ဒန်ဆင်သည်၊ မြေတွင်တုံးလုံး၊ မြားချက်နှင့် ဆုံးပါပြီ။ ရွှေသုံးရံခြယ်၊ ကြာရိပ်လယ်မှာ၊ ရယ်ကာမောကာ၊ မျက်နှာငွေလ၊ ရွှင်ပပနှင့်၊ ခင်မဝမ်းမြောက်ပါလေတော့။’ ဟူသော ဤစကား ကိုလည်း၊ မြားဆိပ်မူး၍၊ တောင်လူးမြောက်လည်း(လဲ)၊ နာကြည်းဝေဒနာ၊ မချီရာက၊ မှာတော်မူလိုက်သည်ဘုရားဟု၊ ခြားနားအောင် တင်ပါလေ။

“သင်မုဆိုးသည် ကြိုးစားအားသစ်၍၊ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ၊ ချင်းကဲ့ လာခဲ့ရသော်လည်း၊ ငါ့စွယ်တော်မြတ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကြောင့်၊ လတ်တလောချင်း၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ မောင်မင်းပြည်သို့ ရောက်လိမ့်မည်။ ဘေးရန်ကာသန်း၊ ပရိတ်ပန်းများကို၊ ငါမန်း၍ ပေးတော်မူလိုက်မည်။ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသီ၊ ထိန်ထိန် ကျက်သရေ၊ စွယ်တော်စုံအမြုတေကို၊ ရိုသေစွာသင်ထမ်း၍၊ လာလမ်းကို ပြန်လေတော့။” ဟု၊ စေ့ရေကြောင်းလျား၊ မှာထားတော်မူပြီးလျှင်၊

မုတ္တာ မူးချိန်၊ စိန်စီမြကြ၊ ရွှေလည်ရွဲကဲ့သို့၊ မခွဲကြချင်၊ လွန်ကဲစွာ ချစ်ခင်သော၊ ညာတင်မဟာ၊ သုဘဒ္ဒါကို၊ မြင်ရှာတော်မူချင်သေး၍၊ တရေးရေး ရမ်းရော်၊ လာနိုးနိုးမျှော်ဆဲတွင်၊ ကြမ်းချော်ခက်ထန်၊ မြားဆိပ်မွန်၍၊ ဆဒ္ဒန် ဆင်ကောင်း၊ ဘုရားလောင်းသည်၊ မယားဟောင်းလက်နက်နှင့်၊ အသက် ဆုံးတော်မူရလေ၏။

လူဆိုးလူပျက်၊ ဖုတ်သဘက်လည်း၊ ခြောက်ရက်ခရီးနှင့်၊ ပြည်ကြီး ဗာရာ၊ နန်းအောင်ချာသို့၊ လျင်စွာ ဆိုက်ရောက်တည့်လေလျှင်၊ ဝေယန်ညာ စွယ်၊ ကမ္မုလယ်၌၊ စံပယ်ပျော်ပါးသော၊ မိဖုရားသုဘဒ္ဒါအား၊ ခြောက်ဖြာ ရောင်ထင်၊ စွယ်တော်ရှင်ကို၊ ဝင်၍ချက်ချင်း ဆက်လေ၏။ ဆက်ပြီးလတ်

သော်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၊ မှာရင်းစကား၊ အကြောင်းများကို၊ မထားမချန်၊ စေ့စုံစွာ ပြန်သည်တွင်၊ ဗိမာန်နန်းဖွား၊ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားလည်း၊ စကားရှေ့နောက်၊ ပြန်လှန်ကာ ထောက်လတ်သော်၊ နောက်နောက်ကျိကျိ၊ နှလုံးတော်ရှိလှ၍၊ မဏိခြယ်စီ၊ သီဂီရိုးညွှောက်၊ အံ့လောက်ဆန်းပြား၊ ရွှေယပ်မားဖြင့်၊ သနားစိတ်ဝင်၊ ခံယူတင်ပြီးလျှင်၊ ရင်ခွင်တော်၌၊ စွယ်တော်ကို ပိုက်ပြန်၍၊ တစိုက်စိုက်ရှုရင်းပင်၊ ပြုမိသည့်ဖြစ်ထွေ၊ လင်သေသည့်အကြောင်း၊ ဘဝဟောင်းက၊ ငယ်ပေါင်းပီပီ၊ လည်ချင်းမှီ၍၊ နာရဏီခိုင်၊ အင်ကြင်းမြိုင်နှင့်၊ မြစိုင်းပညောင်၊ ရွှေဂူချောင်မှာ၊ ဆွေမောင်နှင့်မယ်၊ ကျီစယ်သမှု၊ ပန်းခိုင်လှ၍၊ ကယုကယင်၊ ချစ်တုံတင်လျက်၊ ကြင်ကြင်လည်လည်၊ ပျော်ခဲ့သည်ကို၊ ကြံစည်စေ့စေ့၊ တစိမ့်စိမ့် အောက်မေ့၍၊ တငွေငွေဆင်ခြင်၊ ပူစကိုငင်မိလျှင်၊ ပူပင်လယ်ရေ၊ လှိုင်းဘောင်ဘင်ဝေသောကြောင့်၊ မဖြေနိုင်မဆည်နိုင်၊ သည်းစိုင်းလောင်ခြစ်၊ ကျမျက်ရည်ချောင်းဖြစ်အောင်၊ အော်ဟစ်၍ ငိုဆဲတွင်၊ နဂိုဖောက်လဲ၊ ဗာရာမင်းလည်ဆွဲသည်၊ ရင်ကွဲနာနှင့် နတ်ရွာ စံတော်မူလေ၏။

ဆင်မင်းမြတ်စွာ၊ သေလွန်ရာ၌လည်း၊ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားနှင့်၊ ပေါက်သားမာတင်၊ ရှစ်ထောင်ဆင်တို့သည်၊ ကောင်းကင်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ဟိမဝါတောတောင်၊ နို့အောင်ရှာ၍ ရန်သူကိုမတွေ့မှ၊ ရှေ့တည်မိရာ၊ ပြန်လာခဲ့ကြ၍၊ ရာဇာဘုန်းလျှံ၊ ဆင်မင်းထံသို့၊ ခြံရံဆိုက်ရောက်ကြသတည်း။

မဟာသုဘဒ္ဒါ၊ ဘွဲ့ခရာနှင့်၊ ညာမဟေသီ၊ ဆွေနာဂီလည်း၊ စေတီငွေတုံး၊ ပျက်ပြိုဆုံးသကဲ့သို့၊ တုံးလုံးလျောင်းစက်၊ လင်သေသည့်အချက်ကို၊ ဉာဏ်သက်၍ ထောက်မြော်သော်၊ စွယ်တော်ကို ဖြတ်ရာ၊ သွေးစက်ရာများနှင့်၊ လက္ခဏာအခန်းခန်း၊ သေပုံတော်ဆန်းလှ၍၊ မြောက်နန်းတော်လက်ကိုင်းဟု၊ ဟုတ်တိုင်းကို တွေးတော်မူမိ၏။

ထိုပြီးနောက်မှာ၊ ငွေတောင်မာတင်၊ မိမိလင်ကို၊ ဦးတင်ဝန္တနာ၊ ကန်တော့ငှာဖြင့်၊ လက်ယာသုံးပတ်၊ လှည့်ပြီးလတ်သော်၊ ကိုယ်တော်မြတ်အလောင်းကို၊ နှာမောင်းဖြင့်ပွေ့ချီ၊ ကိုယ်ချင်းမှီ၍၊ ထိုဤ သွယ်ပဲ့၊ မဖွဲ့တတ်ပြီ၊ မပီသနိုင်၊

သည်းပွတ်စိုင်းကို၊ ဖြတ်ချိုင်းကျွမ်းလွန်၊ ရန်ပုံခွင်းမှန်သကဲ့သို့၊ အလွန်ဆွေးပူ၊
ကြေကွဲတော်မူလှ၍၊ ကျကျသံအိုင်၊ တောဂနိုင်ကို၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်း၊ ပဲ့တင်
သံကြည်းစေလျက်၊ လှဲ၍ ငိုတော်မူသတည်း။

ထက်ဝန်းရံဆောင်၊ ဆင်ရှစ်ထောင်တို့လည်း၊ ခေါင်ခေါင်ကျည်ကျည်၊
အော်မြည်လိုက်ဖို့၊ မြေကြီးပြိုမလောက်၊ ထိုဤ ပြေး၍၊ ငိုကြွေးပြီးသော်၊
နန်းမတော်သုဘဒ္ဒါလည်း၊ လိမ္မာရေးခြားသော ဆင်ပေါက်တစ်စီးကိုခေါ်၍၊
ရွှေငွေမြဂူ၊ ပင်မဇ္ဇူနှင့်၊ နန္ဒမူတောင်မင်း၌၊ သီတင်းသုံးနေသော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
ဆရာသခင်တို့အား၊ အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ပစ္စည်းလေးပါးဒါယကာ၊ မဟာဆဒ္ဓန္တ၊
ပေါက်လှနာဂရတ်၊ ဒကာတော်မင်းမြတ်သည်၊ လောကတ္တယ၊ ဘဝဇာတိ၊
ဝဋ်ရှိသေးသူ၊ လူခပ်သိမ်းတို့၊ ရှောင်တိမ်းခြင်းငှာ၊ မတတ်ရာသော၊ ခန္ဓာဘင်္ဂ၊
မရဏသဘော၊ ရွှေလျှောဖောက်ပြန်၊ ဆုံးသေလွန်၍၊ နတ်ဌာန်လားတော်မူ
ချေပြီ။ ဒကာတော်ဆင်မင်း၏၊ ရုပ်ကြွင်းဝတ္ထု၊ ကလာပ်စု၌၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၊
စီးဖျန်းတော်မူခြင်းငှာ၊ ဝိသာလမာလက၊ စုံလှပန်းမန်၊ မြေသုသာန် သို့၊
ဈာန်ဝသီဘော်၊ စက်ယာဉ်ကျော်ဖြင့်၊ ကြွတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်
ပါသည်ဘုရား။- ဟူသော အမိန့်တော်ပင့်စာနှင့်၊ “ဒကာတော်မ၊ သဗ္ဗဘဒ္ဒါ၊
မဟာအတုလ၊ နာဂိန္ဒဒေဝီ၊ ဘွဲ့တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော၊ မိဖုရား ခေါင်ကြီး
ဘုရားက၊ သွား၍ပင့်ချေ၊ ယခုစေသောကြောင့်၊ ခြေရင်းတော်သို့၊ ပင့်ခေါ်မည်
ရောက်ပါကြောင်းကို၊ လျှောက်လေ” ဟု၊ စေတော်မူလိုက်၏။

တမန်ဆင်လည်း၊ ကောင်းကင်ကသွား၍၊ ငါးရာသောပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို
ပင့်ခေါ်ပြီးလျှင်၊ အလောင်းတော်ခေါင်းရင်းက သီတင်းသုံး နေစေသတည်း။

ထိုပြီးနောက်မှ၊ ပေါက်လှမုန်ယို၊ ဆင်ပျိုနှစ်စီး၊ မာတင်ကြီးတို့သည်၊
စောထီးဘုန်းမော်၊ အလောင်းတော်ကို၊ မြှောက်ကော်ကြပ်မ၊ အစွယ်နှင့်ကြွပြီး
လျှင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ခြေဦးကို၊ ရိုသေညွတ်နှိမ်၊ သုံးကြိမ် ဦးခိုက်စေပြီး
သော်၊ အကျော်စမ္မာ၊ နံ့သာကရမက်၊ ထင်းပုံထက်သို့၊ စွယ်ယုက်ကာ ချီတင်

၍၊ စီရင်သပြိုဟ်ကြကုန်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာရှင်ပုံ၊ ထေရ်ဘုန်းလျှံတို့လည်း၊ ညဉ့်သုံးယံ
ပတ်လုံး၊ စုရုံးညီညာ၊ ဒေသနာပရိယတ်၊ ရွတ်ဖတ်စီးဖြန်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအသုဘ၊
ရှုကြကုန်လျက်၊ လင်းမှပြန်တော်မူကုန်၏။

သုဘဒ္ဓါမိဖုရားနှင့်၊ အများသောင်းသောင်း၊ ဆင်အပေါင်းတို့လည်း၊
ဦးခေါင်းညွတ်ဆိုက်၊ သံချိုင်းကို ဦးခိုက်လျက်၊ ရစ်ဝိုက်လယ်ယာ၊ သံချိုင်းပြာကို၊
နှာမောင်းဖြင့် ယူငင်၍၊ ချစ်ခင်မရဲ၊ ဦးကင်းထက် ကြံကြလျက်၊ ကန်တော့ပွဲ
ခံပြီးလျှင်၊ ညာစံမဟာ၊ သုဘဒ္ဓါကို၊ “သိင်္ဂါဇေမ္မူ၊ ရွှေဂူဗိမာန်၊ နန်းဝေယန်သို့၊
ပြန်တော်မူခွင့်၊ အချိန်သင့်ပြီ” ဟု၊ ချီပင့်လျက်၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်၏။

မိဖုရားမြတ်၊ ဆင်များနတ်လည်း၊ စောထွတ်မိမိုင်း၊ လင်သက်နှိုင်း၏၊
သံချိုင်းတော်ရာ၊ မြေမျက်နှာကို၊ မခွာတတ်အား၊ မထားခဲ့ရက်၊ ငဲ့ကွက်စောင်း
လှည့်၊ ပြန်ကြည့်ကြည့်နှင့်၊ လှော်မည့်ရတနာ၊ မျက်နှာမဉ္ဇူ၊ လဏ္ဍန္တူကို၊
လွမ်းမြူတိမ်တောင်၊ မြေးရစ်မှောင်သို့၊ ခေါ်ယောင်မျှော်ကာ၊ ပေါ်လာလိမ့်နိုး၊
ထင်ကိုးဆိုင်းလင့်၊ တဖင့်နွဲ့နွဲ့၊ မျက်ရည်ရွဲနှင့်၊ ပျော်မြဲရပ်ဌာန်၊ ရွှေဂူဗိမာန်၊
နန်းဝေယန်သို့၊ ပြန်ရှာတော်မူရလေသတည်း။

ဤဆဒ္ဒန်ဒေသနာ၌၊ မဟာဗောဓိသတ်၊ ဆင်မင်းမြတ်သည်၊ စွယ်တော်
နှစ်ဆူကို၊ အမူကြမ်းခက်၊ မုဆိုးလက်သို့၊ ရက်ရက်ရောရော၊ လှူသောအခါ၊
တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ပါလျက်၊ ဗြဟ္မာ၊ လူ၊ နတ်၊ စည်းစိမ်မြတ်ကို၊ ဝဋ်၏မျိုးစေ့၊ ဖြစ်
လေ၍လျှင်၊ တပ်မွေ့စုံမက်၊ မနှစ်သက်သောကြောင့်၊ ဆုမြွက်၍မတောင်း။

၎င်းလောကီ၊ စည်းစိမ်အီကို၊ မညှီမနံ၊ မရွံနိုင်ငြား၊ ‘ကောင်းသည်’
ဟု ခံစားလျှင်၊ ဆယ်ပါးသံယောဇဉ်၊ စပ်ယှဉ်ကပ်ငြိ၊ တိုးပွားဘိ၍၊ ဇာတိ
မပြတ်နိုင်လေရာ။

ဇာတိဝဋ်ညောက်၊ မကုန်ပျောက်က၊ အဖောက်ဖောက်အပြန်ပြန်၊ အဖန်
ဖန်အခါခါ၊ နာလိုက်လား၊ သေလိုက်လား၊ ချားရဟတ်ပုံ၊ ၎င်းတုံပေါ်ပြန်၊ ဒုက္ခကြီး

ဝဲဆန်၍ နိဗ္ဗာန် အလွန်ဝေးချိမ့်မည်။

ဤအဖြစ်ကို၊ စင်စစ်တွေးမိ၊ ဆင်မင်းသိသောကြောင့်၊ လောကီစီးပွား၊
ချမ်းသာများကို၊ ပယ်ရှား စွန့်ပစ်တော်မူသတည်း။

ဤထုံးစံကို နည်းခံစွဲယူ၊ ယခုလူတို့သည်၊ ထောက်ကူမစ၊ ရှေးပုည
ကြောင့်၊ သာသနအတွင်း၊ အလင်းကြူဘိ၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်၊ စိတ်ဝိပါက်
ယှဉ်၊ လူစင်ဧကန်၊ ဖြစ်သည်မှန်လျက်၊ တိရစ္ဆာန်လောက်မျှ၊ အရိပ်ကို မသိကြ
ဘဲ၊ ဒါနကောင်းမှု၊ ပြုကြသောအခါ၊ ဝဋ်ချမ်းသာကို၊ တဏှာလိုက်စား၊
ဆုတောင်းမှားကြလျှင်၊ နာလိုက်လား၊ သေလိုက်လား၊ အမွှားမွှားနှင့်၊ အလျား
လိုက်မျော၊ ဆင်းရဲ၍ မောကြမည်၊ သဘောကြီးကြပါစေကုန်။

ထို့ကြောင့် - ကုသိုလ်ကမ္မပထ၊ ပြုသမျှ၌၊ သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ ဝဋ်မှဆန်တက်၊ ဆုသုံးချက်ကိုသာ၊ နှုတ်မြွက်ကောင်းကောင်း၊
ရလွယ်ကြောင်းနှင့်၊ ဆုတောင်းမြတ်ထွတ် စေရမည်။ ။သဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ်၊
ဖိုလ်ငံ့မျှော်၊ သူတော်သူမြတ်အပေါင်းတို့။

ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု ပြီး၏။

၂-သူအိုမကြီး ဝတ္ထု

၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၂၅၄၊ ကုဏ္ဍကကုစ္ဆိသိန္ဒဝဇာတ်
ပစ္စည်းနည်းများမဆို ဒါနအကျိုးပြု

သဗ္ဗညုတမြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်နေ ဓမ္မိကဥပါသကာ တစ်ယောက်ကို အထောက်အထား တရားသက်သေမှု၍ ဘိက္ခုပရိသတ် ရှင်မြတ်အပေါင်းတို့အား-

‘ဣဓ မောဒတိ ပေစ္စ မောဒတိ၊
ကတပုညော ဥဘယတ္ထ မောဒတိ။
သော မောဒတိ သော ပမောဒတိ။
ဒိသ္မာ ကမ္မဝိသုဒ္ဓ မတ္တနော။ ။’

ဓမ္မပဒပါဠိတော်

- ဟူသော ဓမ္မပဒဒေသနာ ဂါထာပါဠိသားဖြင့် တရားအောင်မောင်း ရင့်ညောင်းခတ်ဆော်တော် မူသတည်း။

ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ဒါနအစ၊ ပုညကိရိယာ၊ ကံဆယ်ဖြာကို၊ သဒ္ဓါဇောသည်းလျက်၊
ပစ္စည်းခမ်းနား၊ နည်းများမရှိ၊ အားနှင့်ညှိ၍၊ ပြုမိသောသူတော်ကောင်းတို့သည်၊
မိမိကုသိုလ်ကမ္မ၏၊ မစ္ဆေရမနော၊ ချောမောစင်ကြယ်ခြင်းကို မြင်၍လည်း

ကောင်း၊ ထိုကောင်းမှု၏ ပစ္စက္ခအကျိုးကို မြင်၍လည်းကောင်း၊ ဤပစ္စုပ္ပန်
 ဘဝ၌ ရွှင်ပျအားတက် နှစ်သက်မွေ့လျော်ရ၏။ တမလွန်၌လည်း ချမ်းသာ
 သုံးပါး၊ မြတ်စီးပွားကို၊ စံစားမွေ့လျော်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ‘ကုသိုလ်’မည်သည်
 ကို ယုံကြည်သဖြင့် ပြုသင့်သည်သာတည်း။’ ဟူ၍၊ ဂါထာတော်၌ အာဘော်
 အဓိပ္ပာယ် ရသတည်း။

ထိုဒေသနာနှင့်အညီ၊ ‘ဒါနဆောက်ဦ၊ ဘယ်သို့လှူ၍၊ ဘယ်သူဒါယကာ၊
 ဘယ်အခါတွင်၊ သံသရာ၊ပစ္စက္ခ၊ နှစ်ဘဝ၌၊ သုခစံစား၊ ပျော်ပါးမွေ့လျော်ရလေ
 သနည်း။’ ဟု အဒိဋ္ဌဇောတနာ၊ ပုစ္ဆာနစ်နော၊ စောကြောဖွယ်ရှိသောကြောင့်၊
 တိကနိပါတ်၊ ကုဏ္ဍကကုစ္ဆိ သိန္ဓဝဇာတ်၏၊ အဋ္ဌပုတ်နိဒါန်းဖြင့်၊ ဖြေခန်း
 ပရိဟာရထုတ်၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာ၊ တရားနာတို့အား၊ သိင်္ဂီရောင်လက်၊ ရွှေ
 နားခွက်၌၊ ဓမ္မစက်ဂမ္ဘီ၊ ခြင်္သေ့ဆီကို၊ ထိုဤတိမ်းပါး၊ မရွေ့ရှားရအောင်၊ တရား
 မြိုက်ရည် သွန်းလတ္တံ့။

ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်နဂိုရ်၊ ဝါဆိုတော်မူခါ၊ ပဝါရဏာ
 အပြီးတွင်၊ ခရီးဒေသစာရီ၊ ကြွချီလှည့်ပတ်၍၊ တိုင်းမြတ်ကောသလ၊ ဌာန
 အောင်ချက်၊ ဘူမိနက်သို့၊ ရွှေစက်တစ်တန်၊ ပြန်လည်တော်မူရာတွင်၊ ‘အာဂန္တု
 ကဘတ်’ကို၊ တတ်စွမ်းသမျှ လှူဒါန်းကြမည်’ ဟု ကောသလမင်းနှင့်တကွ၊
 များလှပြောထူ၊ ပြည်သူခပင်းတို့သည်၊ အသင်းစုဖွဲ့ယှက်၍၊ သူထက်ကားငါ၊
 သူသာငါနိုင်၊ ဂုဏ်ပြိုင်အားပြ၊ စီမံကြ၍၊ မွန်မြတ်လှသော ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်
 တို့ကို၊ ကြီးကျယ်မြားမြောင်၊ လုပ်ဆောင်ပြီးပြေလျှင်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်
 သို့ သွား၍၊ ဓမ္မဃောသကရဟန်းကြီးကလည်း၊ အသီးအသီးသော ဒါယကာ
 တို့အား၊ ထိုက်လျောက်ရာရဟန်းများကို၊ ညွှန်ကြားပေးအပ်လိုက်လေသည်။

ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ အဂ္ဂသာဝက၊ ဓမ္မသေနာပတိ၊ သာရိပုတ္တရာ၊

၁။ အာဂန္တုကဘတ် = ဧည့်သည်အား ကျွေးသော ဆွမ်းဆိုလိုသည်။

mg yoe . com

မဟာ ထေရ်ကျော်၊ ကိုယ်တော်မြတ်တစ်ပါးသာ၊ ဒကာ မပေါ်၊ ကြွင်းတော်မူလေ သတည်း။

ထိုအခါ သာဝတ္ထိပြည်သူ၊ ခေါင်းဖြူဖွေးဖွေး၊ ချင်းသေးထမီအို၊ လက်တို အင်္ကျီနွမ်းနှင့်၊ အသက်တမ်းခေါင်ခိုက်၍ ပြာဆိုက်အောင် မွဲလှသော၊ ဒါယိ ကာမကြီးတစ်ဦးသည်၊ မြူးထူးဝမ်းသာ၊ သဒ္ဓါလောက်လုံ၊ ပြည်သူတို့ပြုပုံကို၊ အာရုံသက်ဝင်၊ ဇောပီတိရွှင်လှ၍၊ လှူချင်သည့်ဝိတက်နှင့်၊ အသက်ကို မတာ တွယ်၊ အရွယ်ကို မရွေး၊ ချေးတဖြိုက်ဖြိုက်၊ အားတိုက်ခြူးခြူး၊ အစေခံလုပ်ငန်း ဖြင့်၊ ပင်ပန်းစွာကြံစည်၍၊ တစ်ပြည်စ-သုံးခွက်စ၊ ဆန်ကြမ်းမျှကို၊ ရလတ်သော ခါ၊ ဝမ်းစာမခွင်း၊ ဆန်ရင်းကို ဆွမ်းလုပ်၊ ဆန်နပ်ကို ယာဂုကျို၊ အတိုအထွာ၊ ဟင်းလျာဝယ်ဖို့၊ တချို့ကိုထား၊ ဤသို့အားဖြင့်၊ ကြိုးစားလုံ့လ၊ ဆွမ်းကိစ္စ ပြီးစေသတည်း။

ထိုအခါ- ဒါယိကာမကြီးသည်၊ ဤသို့မြည်တမ်း၊ “ဪ- ငါ အသက်ကြီး၊ သေလုနီးသည်၊ ပျာယိးပျာယာ၊ လှူချင်စွာ၍၊ သဒ္ဓါလှူလှူ ကြိုးစား၍ပြုသောကြောင့်၊ ဆွမ်းမူပြီးစီးလေသတည်း။ တစ်ပါးသူမှာ၊ အလှူခံ ရဟန်းကို၊ စုငန်းဝေငှ၊ ရကုန်ကြပြီ။ ဒုက္ခသမား၊ ငါအဖွားမှာ၊ ချက်လား ပြုတ်လား၊ ကိစ္စများ၍၊ တစ်ပါးသောသံဃာတော်ကို၊ ပင့်ခေါ်ရန် မရှိသေး၊ ငါဖို့ရာ အလှူခံကို၊ စာရေးတံမကျ၊ မလှူရလျှင်၊ လုံ့လအားဆဲ၍၊ ခဲလေသမျှ၊ ငါ့ဒါနသည်၊ သဲကျရေလို၊ အဒေါ်အိုမှာ၊ ကိုယ်အစတုံး၊ လူဖြစ်ကြီးရှုံးတော့ မည်။” ဟု၊ ယူကျုံးမသာ၊ တစာစာမြည်လျက်၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်သို့ ပြေးလေ၍၊ ဓမ္မဃောသကရဟန်းထံ၊ ‘အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ ရပါလိုကြောင်း၊’ လျှောက်တောင်းသည်တွင်၊

“ဪ- ဒါယိကာမကြီး။ နေလည်း နည်းလှပြီ။ အသီးအသီး အသွယ်သွယ်၊ ကြီးငယ်အများ၊ ဤပြည်သားတို့သည်၊ တစ်ပါးစီ-နှစ်ပါးစီ၊ မြောက်ချီပင့်ခေါ်၍၊ သံဃာတော်ကုန်ချေပြီ။ သို့ရာတွင်- ရှင်သာရိပုတ္တိရာ၊ ပညာဆီမီး၊ ကိုယ်တော်ကြီးမူကား၊ သင်းသီးအလွတ် ကျန်သေး၏။ အဒေါ်အို

အား၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် သနား၍၊ လိုက်စားတော်မူပါလျှင်၊ လှူစရာ ရတော့မည်’ ဟု ဓမ္မဃောသကအရှင်က၊ မတင်မကျ၊ ကမ္မသကာစကားဖြင့်၊ ပြန်ကြား တော်မူရာတွင်၊ မိန်းမအိုသူ့ခမျာလည်း၊ လာမိပြီဖြစ်သောကြောင့်၊ နှစ်၍သာ ကပ်ရသည်၊ ကြပ်ကြပ်ကြီး မထင်စား။

‘ဘုရားတစ်ဆူ၊ ကိုယ်စားမူပေသော၊ ဘုန်းရှိသူလက်ယာရံသည်၊ တာတေလန်မွဲလှသော၊ သူဆင်းရဲဒါယိကာမ၊ ပင့်ခေါ်ရာသို့၊ လိုက်လာမည့် အရေးလည်း၊ ဝေးနိုင်မျှ ဖြစ်တော့သည်။ ငါ့ပါရမီ၊ ကံကူညီပါလျှင်၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ထေရ်ကျော်ကို၊ ပင့်ခေါ်၍ ရတော့မည်’ ဟု၊ အတည်မကျ၊ နှစ်ခွတွေး ခေါ်လျက်၊ ကျောင်းတော်သို့တက်သည်တွင်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း၊ ‘ပိဏ္ဍာ စာရ၊ ဆွမ်းခံကြမည်’ ဟု၊ မုခ်ဝကအထွက်တွင်၊ သက်ကြီးမနှင့်၊ လှလှသား ဆုံမိ၍၊

“မိပတိဘုန်းတော်ရှင်၊ သခင်ကောင်းဘုရား၊ အဖွားအို ဒုက္ခသည်ကို၊ ကယ်ဆယ်တော်မူပါမှ၊ ချမ်းသာရာ ရပါမည်။ သူတစ်ပါးအတု၊ ကုသိုလ်ကို ပြုလို၍၊ သေလုပါးနိုး၊ ဆွမ်းချက်ပြုတ်ပြီးခါမှ၊ အဒေါ်ကြီး အကျွန်ုပ်ထံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂလ၊ ရှာမရသောကြောင့်၊ သောကကြီးစွာ ရောက်ပါသည်။ ဘုန်း တောက်သည့်ဘုရား၊ အကျွန်အားကို၊ သနားတော်မူပါသဖြင့်၊ ကျွန်အလှူ ဝတ္ထုကံကို၊ သည်းခံတော်မူပါ။” ဟု၊ ကရုဏာပွားတိုးအောင်၊ ရှိခိုး၍ လျှောက် ရာတွင်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း၊ ဒါယိကာမကြီး၏လက်သို့၊ သပိတ်တော် အပ်နှံ၍၊ သည်းခံတော်မူလေ၏။

ထိုကာလ၌၊ ဒကာမိန်းမအိုသည်၊ တစ်ကိုယ်လုံးတင်းကျမ်း၊ ပီတိ ဟုန်လွမ်းသဖြင့်၊ ဝါဂွမ်းဆီထိ၊ ပီတိဝှန်လှိုက်၊ ဘဝင်သို့ဆိုက်မတတ်၊ နှစ်ခြိုက် ဝမ်းမြောက် လေသတည်း။

ထိုအခါ - လက်ယာရံအရှင်ကို၊ ပင့်ခေါ် ဆောင်ယူ၍၊ အိမ်သို့ရောက် လျှင်၊ သင့်တင့်သောနေရာ၌၊ ကျိန်းဝပ်သပွယ်စေ၍၊ မိမိစီရင်ချက်ပြုတ်ထား သော ယာဂုဆွမ်းဘောဇဉ်တို့ကို၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာလက်၌၊ ရေစက်သွန်းချ

လှူဒါန်း၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း၊ ကရဏာရှေးရှု၊ ခံတော်မူလေသတည်း။
 ထိုအကြောင်းကို ကောသလမင်းကြီးနှင့်တကွ၊ ပြည်သူအပေါင်းတို့
 ကြားလျှင်၊ “အဖွားအိုမှာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အကျော်ကို ရတော်ပေစွတကား။ သက်
 ကြားအို ကြီးပမ်းသည့်၊ ဆွမ်းဘောဇဉ် ခဲဖွယ်သည်၊ တင့်တယ်ပုံမပေါ်၊ မထေရ်
 ကျော် ဘုဉ်းပေး၍၊ လေးမြတ်ပုံမရ” ဟု၊ ကောသလမင်းကြီးက၊ အပြီးတိုင်း
 ထွာ၍၊ သပြာတစ်ထောင်၊ သုံးဆောင်ရန်အများ၊ ဝတ်စားအစုံအလင်နှင့်၊
 ဆွမ်းပြင်၍ ပို့လာစေ၏။

ထို့အတူ- မှူးကြီးမတ်ရာ၊ သေနာပတိ၊ မဟာအနာထပိဏ်၊ စူဠအနာ
 ထပိဏ်၊ ဝိသာခါအစရှိသော၊ မှူးမတ်၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့က လည်းကောင်း၊
 သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့က လည်းကောင်း၊
 အသီးသီး အသပြာ၊ နှစ်ရာတန်-သုံးရာတန်၊ ဝတ်ရန်သုံးရန်နှင့်တကွ၊ ပို့သ
 ရောက်လာကြကုန်၏။

“ငါတို့သခင်၊ အရှင်ဘုရားကို၊ ငါတို့အား ပေးပါ။ အမယ်အိုသည်၊
 ရွှေကိုလိုလည်း၊ ကိုယ်နှင့်ဆယ်လေး၊ ရွှေစက်၍ ပေးပါမည်။ ပတ္တမြား၊ စိန်၊
 ဣန္ဒနီလာ၊ အဖြာဖြာတွင်၊ ကြိုက်ရာကိုရွေး၊ လိုသမျှပေးမည်။” ဟု၊ စိတ်
 သွေးစကားနှင့်လည်း၊ မှာကြားလိုက်ကြကုန်၏။

မယ်သက်ကျားကလည်း၊ ကြားကြားရွှင်ရွှင်၊ စိတ်ကြီးဝင်၍၊

“ရွှေစင်ကျောက်မြတ်၊ နဝရတ်သော-မရတ်သော၊ ပေါများသူ မင်း
 သူဌေး၊ စက္ကဝါတင်းတောင်းနှင့်၊ ခပ်လောင်း၍ပေးသော်လည်း၊ ကျေးဇူးတော်
 သခင်၊ ငါ့အရှင်ကို၊ ကိုယ်ပင်တို့သို့၊ ဘယ်အတွက် ပို့ပိမ့်မည်။ အဖွားအိုဇာတာ
 ရှစ်ဆယ်ကျော်၊ ကံပေါ်၍လာမင့်ကို၊ ပဇာနန်းနဲ့၊ ဘယ်သူ့ကို ငဲ့ရမည်။

“မငဲ့ပါဘူး၊ အနာထပိဏ်သော-မောင်ပိဏ်သော၊ ဝိသာခါသော
 မယ်ခါသော၊ နောဇာနာမိ၊ တို့ မသိပါဘူး။ မဏိဓန၊ မြ၊ပုလဲစင်၊ ကျောက်
 မျက်ရှင်တို့သည်၊ ငါ့သခင်စက်တော်အောက်က၊ မြူလောက်မျှ ကြေးမထိုက်၊
 တို့မကြိုက် တို့မလို။ ငါ့သခင် ဘုန်းမို့ကို၊ ကြည်ညိုစွာ ငါလုပ်ကျွေးမည်။

မပေးဘူး မယောင်နှင့်၊” ဟု၊ ရန်ထောင်၍ လွတ်လိုက်ချေသေး၏။

မထေရ်မြတ်ဘုရားလည်း၊ သူတစ်ပါးလှူကပ်သော၊ အရပ်ရပ်ဆွမ်း
ကျွေးကို၊ ဘုဉ်းပေးတော်မမူ။ လူအိုဒကာမှ၊ ဥဿာဟအားထုတ်၍၊ ချက်ပြုတ်
သော ဆွမ်းယာဂကိုသာ၊ ကရုဏာပဋ္ဌာနဖြင့်၊ မျှတဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး၍၊
အနုမောဒနာတရား၊ ဟောကြားတော်မူရာတွင်၊ ဒါယိကာမကြီးသည်၊ သောတာ
ပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ မင်း၊ မှူးမတ်၊ သူဌေးတို့ပေးကြသော၊ ပဏ္ဍာ
ရတနာရွှေငွေ၊ ဆန်ရေစပါး၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ အရပ်ရပ်စုံလင်၍၊ ကြွယ်ပင်
နေချင်းပေါက်လေ၏။

ဤသို့လျှင်-

သာဝတ္ထိပြည်သူ၊ ခေါင်းဖြူသက်ကြီး၊ သေခါနီး ဒကာမသည်၊ ဒါန
ကောင်းမှုကို၊ ပြုမိသည့်အတွက်ကြောင့်၊ ပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌၊ ဝမ်းမြောက်
ကြောင်း စည်းစိမ်နှင့်၊ ကြိမ်ရလေသည် တစ်တန်။

သောတပန်အနွယ်ဖြင့်၊ အပါယ်မှကင်းလွတ်၍၊ ဝိဝဇ္ဇာရွှေဘုံ၌၊ အာရုံ
မွေ့လျော်၊ ပျော်ရသည်တစ်ချက်။

အကျိုးဆက် နှစ်ဌာန၊ မွန်မြတ်လှသောကြောင့်၊ သူအိုမအရေးကို၊
‘နည်းပေးကောင်းဆရာ’ဟု၊ ဥပမာပုံထား၍၊ ဆယ်ပါးသော သုစရိုက်ကို၊
နှစ်ခြိုက်ညွတ်နူး၊ ဆည်းပူးအားထုတ်ကြရမည်။

သူအိုမကြီးဝတ္ထု ပြီး၏။

၃-သိဝိရာဇ်မင်းကြီး ဝတ္ထု
 ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၄၉၉၊ သိဝိဇာတ်
 အလှူရဲရင့်သူအကြောင်း

သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒါနကုသိုလ်၌ ဝန်တိုမစ္ဆေရ ရှိကြသော
 သူတို့အား ဒါန၏အကျိုးကိုပြ၍ ဆုံးမတော်မူခြင်းငှာ၊ ဓမ္မပဒကျမ်း၌-
 ‘နဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇန္တိ၊
 ဗာလာ ဟဝေ နပ္ပသံသန္တိ ဒါနံ။
 မိရောဝ ဒါနံ အနုမောဒမာနော၊
 တေနေဝ သော ဟောတိ သုခိပရတ္ထ။ ။’

လောကဝဂ်၊ အသဒိသဒါနဝတ္ထု

- ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူသည်။

အဓိပ္ပာယ်သော်ကား-

မလှူလို၍၊ ဝန်တိုစဉ်းလဲ၊ စေးနွံသောသတ္တဝါတို့သည်၊ နတ်ရွာဆိပ်ကမ်း
 နတ်လမ်းမပေါက်၊ အောက်ခရီးလမ်း၊ သောင်းကျန်းကျဉ်းကျပ်၊ ပါယ်လေးရပ်သို့၊
 ဆိုက်ကပ်ရလေကုန်၏။ လူမိုက်လူမဲ၊ လူစဉ်းလဲတို့သည်၊ စွန့်ကြဲခြင်းဒါနကို၊
 အားရစိတ်ဝမ်း၊ မချီးမွမ်းကုန်။ ပညာရှိတို့သည်၊ ဒါနကုသိုလ်၊ ကြည်ညို
 စိတ်ဝမ်း၊ ချီးမွမ်းနှစ်သက်၊ လှူဒါန်းရက်သောကြောင့်၊ ပစ္စက္ခတမလွန်၊ ဘုံနှစ်
 တန်၌၊ အနန္တချမ်းသာမြတ်ကို၊ မချွတ်မသွေ၊ ရကြလေ၏။” ဟူလိုသတည်း။

ဤဒေသနာတော်နှင့်လျော်စွာ၊ ဒါနပေးကြူး၍၊ အထူးနှစ်ချက်၊ ရဖူးသောအမြွက်ကို၊ နိပါတ်ထွက်စံထုံးဖြင့်၊ ဝှက်ဖုံး၍ထားအပ်သော၊ ပတ္တမြားဝေဘူဖြစ်၊ ဇောတိရသ်အစစ်ကို၊ ဇမ္ဗူရာဇ် ရွှေပန်းတောင်း၌၊ ကောင်းမွန်စွာ တင်ပြီးလျှင်၊ မြင်သာအောင် ပြသကဲ့သို့၊ ဒါနပါရမီ၊ ဒေသနာဂန္ထီကို၊ ဤပရိသတ်၊ သူတော်မြတ်တို့အား၊ သိ ထင်ရှားအောင်၊ တရားရွှေကြုတ် ဖွင့်လတ္တံ့။

လွန်လေပြီးသောအခါ၊ သိဝိတိုင်း အရိဋ္ဌပူရပြည်၌၊ ဘုရားလောင်း သိဝိရာဇမင်းကြီးသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်းသည် အလှူဒါန၌ အလွန်ဆန္ဒ၊ အားကြီးလှစွာ၍၊ လူ့ရွာလူ့ပြေ(ပြည်)၊ လူ့ရပ်မြေ၌၊ ရှိလေသမျှ၊ ဗာဟိရဝတ္ထု၊ ဒါနစုကို၊ တစ်ခုမကျန်၊ ဝေဖန်လှူဒါန်းဖူးသည်သာတည်း။

ဤသို့လှူသော အပဝတ္ထု၊ ဒါနစုကို၊ ‘အလှူ’ ဟု မရေတွက်၊ မနှစ်သက်လောက်သေး၍၊ တွေးတောဆင်ခြင်ရာ၊

‘ဤ ငါ၏ကိုယ်ခန္ဓာတွင်၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ အလိုရှိသူ၊ အလှူခံသော်၊ တော်၏တကား။ ငါ့ကိုယ်အားကို၊ တစ်ပါးပုဂ္ဂိုလ်၊ ‘ကျွန်ပြုလိုသည်’ ဟု၊ ဆိုသာဆိုစေ၊ တိုင်းပြေ(ပြည်)ကို စွန့်ပစ်၍၊ စင်စစ် သူ့ကျွန် ငါခံမည်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ အူချာသည်းပွက်၊ မနောဓာတ်ကို၊ ခုတ်ဖြတ်ထုတ်ယူ၊ လိုသောဟူလျှင်၊ ငါလှူချင်၏။’ ဟူ၍၊

လူညံ့တစ်၊ ကြံဝံ့ဖွယ်မရှိသော၊ သမ္မောမိအာရုံ၊ အင်မတန်ကြံပုံကို၊ သဒ္ဓါဟုန်လွန်ကဲ၍၊ ရဲရဲကြီး ကြံတော်မူလေ၏။

နံနက်မိုးသောက်ထ၍၊ မြတ်သောဆင်ကျောက်ကုန်းထက် စီး၍၊ အလှူတင်းကုပ်သို့၊ ထွက်တော်မူရာ၊ သိကြားမင်းသည်၊ ဘုရားလောင်း၏ ဆန္ဒကိုသိ၍ စုံစမ်းလိုသောကြောင့်၊ ပုဏ္ဏားအိုမျက်မမြင် ယောင်ဆောင်ပြီးလျှင်၊ ခရီးလမ်းက ကြံ၍၊

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ပုဏ္ဏားအား၊ မျက်စိနှစ်ဖက်၊ ကွက်ပျက်ခဲ့
သောကြောင့်၊ အရှင်မင်းကြီး၏ မျက်စိတော် နှစ်ဖက်တွင်၊ တစ်ဖက်ကိုထုတ်၍၊
အကျွန်ုပ်သူကန်းအား၊ လှူဒါန်းတော်မူပါ’ဟု၊ ပြင်းစွာအော်ဟစ်၍၊ အလှူတော်
ခံလေလျှင်၊

မင်းကြီးလည်း ကြားလျှင်ကြားချင်း၊ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ ကြွကြွရွှင်မြူး၊
သဒ္ဓါနူးလှ၍၊ ဆင်ဦးလှည့်တော်မူပြီးလျှင်၊ အလှူခံပုဏ္ဏားအား၊ စကားသာယာ၊
ချေငံစွာနှင့်၊

“ဆရာဗြာဟ္မဏ၊ မကြောင့်ကြနှင့်။ တောင့်တသော ဝတ္ထုကို၊ ယခု
ငါလှူတော်မူမည်။ ယမန်နေ့က၊ တစေ့စေ့ ငါကြံလျက်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
တွေ့လို၍ငါမျှော်သည်၊ လည်တော် ညောင်းညာလှချေပြီ။ ပုဏ္ဏားဆရာ၊
သို့စင်ကြာအောင်၊ ဘယ့်ငှာကိုကြံ၍၊ ငါ့ထံမလာ နေသနည်း။ စက္ကဝါပတ်လုံး၊
လေးကျွန်းလုံး၌၊ မင်းဆုံးစက္ကဝတ်၊ အထွတ်အဖျား၊ ရောက်ရငြားသော်လည်း၊
ပုဏ္ဏားကိုတွေ့သလောက်၊ ဝမ်းမြောက်တော်မမူ။ ငါ့ဘုန်းကံထောက်ကူ၍၊
အလှူခံဆိုက်ရောက်၊ အကြံတော်မြောက်ပေသည်’ ဟု၊ ချီးမြှောက်နှုမော်၊
ပုဏ္ဏားကို ခေါ်ပြီးလျှင်၊ နန်းတော်သို့ ဝင်တော်မူလေ၏။

‘သုစန္ဒက’ အမည်ရှိသော ရွှေနန်းပြာသာဒ်၌ နေတော်မူလျက်၊ ‘သီဝိက’
အမည်ရှိသော ဆေးသမားကို ခေါ်၍၊ မျက်လုံးတော်ကို ထုတ်စေမည်ရှိရာ၊
ထိုအကြောင်းကို သိကြ၍၊ မိဖုရား၊ မောင်းမ၊ ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးတော်
မတ်တော်တို့နှင့်တကွ၊ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည်၊ သောင်းသောင်းစုဝေး၊ ငိုကြွေး
ကြကုန်လျက်၊ မျက်လုံးတော်ကို မလှူစေခြင်းငှာ တားမြစ်တောင်းပန်ကြသည်
တွင်၊ တိုင်းသူပြည်သား၊ လူအများတို့၊ မတားမြစ်သာအောင်၊ ဒါန၏အကျိုး
ဆက်ကို၊ အနက်ဖွင့်တော်၍၊ အမိန့်တော်ထုတ်သည်ကား-

‘ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတ္တာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ဘူမု သော ပတိတံ ပါသံ၊ ဂိဝါယံ မဋ္ဌိမုဉ္ဇတိ။ ။’

ဝိသတိနိပါတ် သီဝိဇာတ်